

การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2

บทคัดย่อ
ของ
คุณ พุดซ้อน

31 ม.ค. 2549

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
กันยายน 2548

คุณ พุดซ้อน. (2548). การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณณ ดันท์เจริญรัตน์.

การศึกษานี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยทำการศึกษาความคิดเห็นต่อการประเมินใน 3 ด้านได้แก่ ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก และด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 431 คน ประกอบด้วยครูผู้สอน จำนวน 343 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 88 คน โดยคัดเลือกจากสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินภายนอกจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. แล้ว เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation - S. D.) ค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกระจาย (Coefficient of Variation - C.V.) การทดสอบ t-test และการทดสอบ F-test

ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นด้วยกับการดำเนินงานของ สมศ.อยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญในทุกด้านข้างต้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการประเมิน ดีกว่าครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้านข้างต้น
3. ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อการประเมิน ดีกว่าผู้ที่จบปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน และด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก ส่วนด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก ทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน
4. ประสบการณ์ของครูและผู้บริหารสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษาไม่มีผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา
5. ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีข้อเสนอแนะว่าผู้ประเมินควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ต้องเคยเป็นครูมาก่อน มีความเป็นกัลยาณมิตร รับฟังข้อมูลจากครูเพิ่มเติม ไม่ควรเรียกดูข้อมูลเอกสารมากเกินไป การรายงานผลควรให้ครูมีสิทธิโต้แย้ง และรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่เป็นลายลักษณ์อักษรต้องรายงานต่อสถานศึกษาอย่างรวดเร็ว

**A STUDY OF SCHOOL TEACHERS AND ADMINISTRATORS' OPINIONS
TOWARD EXTERNAL ASSESSMENT IN SARABURI EDUCATION
SERVICE AREA OFFICE 2**

**AN ABSTRACT
BY
KOON PUDSORN**

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
September 2005**

Koon Pudsorn. (2005). *A Study of School Teachers and Administrators' Opinions Toward External Assessment in Saraburi Education Service Area Office 2*. Master's Project. M.Ed.(Educational Administration). Bangkok : Graduate School. Srinakharinwirot University. Project Advisor : Asst. Prof. Dr.Orawan Tancharoenrat.

This research aimed to study and compare school teachers and administrators' opinions toward the three aspects of school assessment by the Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization). The three aspects are the evaluators' characteristics, the assessment procedure and the assessment report. The study was held in 88 schools in Saraburi Education Service Area Office 2. Three-part questionnaires were answered by 88 administrators and 343 teachers.

The results of the study are as follows:

1. The average opinions of teachers and administrators toward the assessment by the Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization) were at a high level in every aspect.
2. The average opinions of the administrators' were significantly higher than teachers' in every aspect.
3. The average opinions of the teachers and administrators who held the degree higher than bachelor were significantly higher than of those who held lower degree in two aspects, i.e. the assessment procedure and the assessment report.
4. Neither of school size nor the teaching or administrating experience had effect on the teachers and administrators' opinions toward the Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization).
5. There were some suggestions.
 - 5.1 The evaluators should be competent, have teaching experiences, be friendly and be good listener.
 - 5.2 Not too many documents should be requested during the assessment.
 - 5.3 Teachers' argument during the oral report should be allowed.
 - 5.4 The assessment written report should be sent to the assessed schools in a short time.

**การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2**

สารนิพนธ์

ของ

คุณ พุดซ้อน

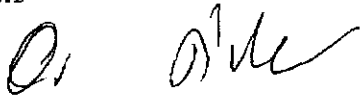
**เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**

กันยายน 2548

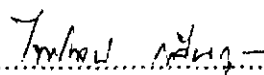
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

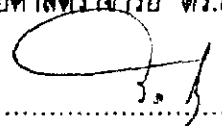

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรวรรณ ดัตต์เจริญรัตน์)

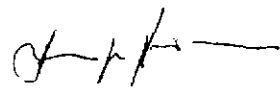
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

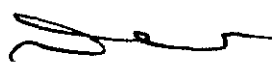
คณะกรรมการสอบ

..... ประธานสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรวรรณ ดัตต์เจริญรัตน์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระ สุภากิจ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)
วันที่ ๗ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีผู้วิจัยได้รับคำแนะนำจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรพรรณ ดัณฑ์เจริญรัตน์ ผู้ได้รับการแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำสารนิพนธ์ของข้าพเจ้าเป็นกรณีพิเศษ

ขอขอบคุณคณะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านที่ให้ความกรุณาช่วยตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการจัดทำเครื่องมือเพื่อวิจัยในครั้งนี้สำเร็จด้วยดี ได้แก่ นายอโณทัย ศุภกะ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท นายวินัย อยู่เจริญ ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตพื้นที่ การศึกษาสระบุรี เขต 1 ดร.แสน สมนึก ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ดร.ชนสาร เพ็งพุ่ม ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 นายสมพงษ์ ฐปวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสระบุรี ระดับ 9 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระบุรี เขต 1

ขอขอบคุณ นายไพบุลย์ คนเสียม ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพรหมเพชร อำเภอ ปากพลี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่ท่านให้ความกรุณาช่วยเหลือในการ วิเคราะห์ผลการวิจัย

ขอขอบคุณคณะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ได้แก่ โรงเรียน อนุบาลสระบุรี โรงเรียนวัดห้วยบง โรงเรียนวัดป่าคา โรงเรียนวัดแพะโคก และโรงเรียนวัดสาธุ ประชาสรรค์ ที่ทุกท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเครื่องมือวิจัยให้มีความสมบูรณ์ มากยิ่งขึ้นตลอดจนบุคคลในครอบครัวของข้าพเจ้าที่คอยให้ความช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจ ระหว่างที่ทำงานวิจัยจนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความเรียบร้อย และขอขอบคุณทุก ท่านที่ข้าพเจ้าไม่ได้เอ่ยถึงและมีส่วนช่วยเหลือในการทำวิจัยในครั้งนี้

คุณประโยชน์ที่พึงได้จากงานวิจัย ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระคุณบิดามารดาและ บุรพจารย์ที่ท่านให้ความรู้อบรมสั่งสอนแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณ พุดซ้อน

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
	ความสำคัญของการวิจัย.....	2
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	3
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
	สมมติฐานการวิจัย.....	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	การประกันคุณภาพการศึกษา.....	11
	ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	11
	หลักการ แนวคิดและทฤษฎีการบริหารระบบคุณภาพ.....	11
	ความจำเป็นของการประกันคุณภาพ.....	13
	การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	14
	การรายงานคุณภาพการศึกษา.....	21
	ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก.....	25
	แนวคิดหลักการประเมินคุณภาพภายนอก.....	26
	ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก.....	27
	คุณลักษณะของผู้ประเมิน.....	27
	การประเมินคุณภาพภายนอก.....	31
	ขั้นตอนที่ 1 ก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา.....	32
	ขั้นตอนที่ 2 ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา.....	35
	ขั้นตอนที่ 3 หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	การจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา.....	42
	การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระบุรี เขต 2.....	46
	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	47
	วุฒิการศึกษา.....	47
	ตำแหน่ง.....	48
	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน.....	48
	ขนาดสถานศึกษา.....	49
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
	งานวิจัยภายในประเทศ.....	50
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	54
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
	การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	57
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	59
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
	ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	63
	ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา.....	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4 (ต่อ)	ตอนที่ 3 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา.....	70
5	สรุปผลอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	72
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	72
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
	อภิปรายผล.....	75
	ข้อเสนอแนะ.....	80
	บรรณานุกรม.....	82
	ภาคผนวก.....	89
	เครื่องมือวิจัย.....	90
	กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา.....	96
	หนังสือราชการที่เกี่ยวกับงานวิจัย.....	90
	ประวัติย่อผู้วิจัย.....	111

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา.....	58
2 แสดงคุณลักษณะทั่วไปของสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	63
3 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	64
4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพ ภายนอกสถานศึกษาในระดับมาก.....	65
5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการ ประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน	66
6 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการ ประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาจำแนกตามตำแหน่ง	67
7 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการ ประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์	68
8 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการ ประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาที่มาจากขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน	69
9 รวบรวมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม	70

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9
2 ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพ.....	16
3 การวิเคราะห์ภารกิจหลักของสถานศึกษา.....	17
4 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์.....	18
5 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	19
6 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินภายในและการประเมินภายนอก....	20
7 ขั้นตอนก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา.....	35
8 ขั้นตอนระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา.....	40
9 ขั้นตอนหลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา.....	45

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันโลกเชื่อมต่อถึงกันด้วยเทคโนโลยี และสารสนเทศเป็นยุคของข้อมูลข่าวสารที่มีความสะดวกรวดเร็วจึงส่งผลให้วิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลงและเกิดปัญหาได้แก่ ปัญหาการกระจายตัวของรายได้ ปัญหาความยากจน ปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม และปัญหาคุณภาพการศึกษา ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวกำลังทวีความรุนแรงมากขึ้น ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพของคนด้วยการศึกษาเป็นสิ่งที่สังคมคาดหวัง และเป็นปัจจัยหลักที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่จากการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤติไม่ยิ่งหย่อนกว่าปัญหาอื่นเช่น ปัญหาขาดโอกาสทางการศึกษา ปัญหาคุณภาพ การศึกษามีปัญหาเรื่องการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศพร้อมทั้งกระแสโลกาภิวัตน์มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันสูงสังคมไทยต้องปรับตัว และรู้เท่าทันต่อปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้คนไทยมีความรู้ความสามารถที่จะมีชีวิตที่ดีและแข่งขันในสังคมโลก การจัดการศึกษาถือว่าเป็นการบริการสาธารณะ แก่ประชาชนที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ กระทรวงศึกษาธิการมอบนโยบาย ให้สถานศึกษาเป็นผู้ทำหน้าที่ให้การศึกษาที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมให้แก่ผู้รับบริการคือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และสังคมชุมชนซึ่งเป็นผู้รับบริการโดยตรงรวมทั้งสถานประกอบการโดยตรง หรือโดยอ้อมพร้อมกันนี้ในส่วนของประชาชน และสังคมจำเป็นต้องช่วยกันตรวจสอบประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อการรับรองคุณภาพ และสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครอง (สิปปนนท์ เกตุทัต. 2539 : 2)

การประเมินคุณภาพภายนอก ทำให้สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมีการทำงานที่มีเป้าหมาย และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนโดยดำเนินงานตามแผนที่วางไว้และจะต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา การประเมินตนเองเหมือนกับการส่องกระจกดูตนเองโดยสถานศึกษาใช้กระจกส่องตนเอง ส่องงาน และส่องดูผู้เรียนแล้วพิจารณาวิเคราะห์หาข้อที่เป็นจุดเด่นและจุดด้อยเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาไปในทางดีขึ้นอย่างต่อเนื่องสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานภายนอกทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก มีลักษณะเป็นองค์กรมหาชนซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐประเภทหนึ่งที่มีใช้หน่วยงานราชการ หรือรัฐวิสาหกิจนั้นก็เพื่อให้การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ เพราะมีความเป็นอิสระและมีอำนาจตัดสินใจได้ทั้งการบริหารจัดการมีความคล่องตัวในการปฏิบัติการกิจให้สำเร็จลุล่วงตามที่ได้รับมอบหมาย และมีประสิทธิภาพมากกว่าการบริหารงานตามสายการบังคับบัญชาเหมือนระบบราชการ เหตุผลก็เพราะที่ไม่ต้องขึ้นกับหน่วยที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา ก็เพื่อผลดูไว้ซึ่งความเป็นกลางและมีความเป็นธรรมปราศจากแรงกดดันที่จะทำให้ผลการประเมินภายนอกเบี่ยงเบนไปจากความเป็นจริง

อันจะก่อให้เกิดการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check & Balance) อย่างแท้จริงและจะทำให้การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นบริการสาธารณะที่เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 11)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ประกอบด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอวังม่วง อำเภอวกเห็ก อำเภอแก่งคอย อำเภอหนองแค อำเภอวิหารแดง มีสถานศึกษาในสังกัดทั้งสิ้น 158 แห่ง จัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาล จนถึง ชั้นมัธยมศึกษา ระดับ ชั้นอนุบาล ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 109 แห่ง ระดับชั้นอนุบาล ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 38 แห่ง และจัดการศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 11 แห่ง จำนวนครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 158 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,843 คน สภาพการจัดการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 มีพื้นที่กว้างขวางการหลอมรวมหน่วยงานทางการศึกษาทั้ง 5 อำเภอ

การประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ในปีการศึกษา 2547 สถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ได้รับการประเมินภายนอกแล้วทั้งสิ้น 132 แห่ง จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา 132 คน จำนวนครู 1,446 คน คิดเป็นร้อยละ 85 เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะศึกษาเรื่องดังกล่าว

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2
3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเสนอต่อผู้ที่ส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินงานต่อไป

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานประเมินภายนอก

1. ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อครูและผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายนอก เป็นการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก
2. ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลเพื่อใช้วางแผนงานนิเทศการศึกษากำกับติดตามงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ในการศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาสระบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบของการ ประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ มหาชน) หรือ สมศ. ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน ด้านการ ประเมินคุณภาพภายนอก และด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.1. ประชากร ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประชากรได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1,578 คน สถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาสระบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2547 มีสถานศึกษาได้รับการประเมินภายนอกแล้ว จำนวน 132 แห่ง โดยแบ่งสถานศึกษาตาม เกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 3 ขนาดได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 44 แห่ง ขนาดกลาง จำนวน 61 แห่ง และขนาดใหญ่ จำนวน 27 แห่ง

2.2. กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้แก่ สถานศึกษาที่ได้รับการประเมิน คุณภาพภายนอก แล้วมีจำนวน 132 แห่ง สถานศึกษาที่เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 88 แห่ง ครู จำนวน 343 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 431 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ(Independent Variables) ได้แก่ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาดสถานศึกษา

1.1. วุฒิการศึกษา

1.1.1. ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือ ปริญญาตรี

1.1.2. สูงกว่าปริญญาตรี

1.2. ตำแหน่ง จำแนกเป็น

1.2.1. ผู้บริหารสถานศึกษา

1.2.2. ครู

1.3. ประสบการณ์การปฏิบัติงานของครูและผู้บริหารสถานศึกษา

1.3.1. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี

1.3.2. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน 5 – 10 ปี

1.3.3. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

1.4. ขนาดสถานศึกษา

1.4.1. ขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

1.4.2. ขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน

1.4.3. ขนาดใหญ่ มีนักเรียนมากกว่า 301 คน ขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ใน 3 ด้าน ได้แก่

- 2.1.1. ด้านความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้ประเมิน
- 2.1.2. ด้านความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก
- 2.1.3. ด้านความคิดเห็นต่อการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา แล้วสรุปออกมาเป็นการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ใน 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน
2. ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก
3. ด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

2. การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาซึ่งกระทำโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.

3. คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอก หมายถึง คุณลักษณะของผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินภายนอกประกอบด้วยคุณลักษณะ 2 ด้าน ได้แก่

1. ความรู้ความสามารถของผู้ประเมิน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจในหลักวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก เช่น ต้องมีทักษะในการสังเกต มีความสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลได้ความครอบคลุมตรงตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ผลการประเมินมีความเที่ยงตรงมีความน่าเชื่อถือ และสถานศึกษายอมรับได้

2. ความเป็นกัลยาณมิตรของผู้ประเมิน หมายถึง คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกจำเป็นต้องมี ได้แก่ คุณลักษณะที่ประกอบด้วยคุณธรรม จริยธรรม และความเกื้อกูลต่อสถานศึกษานำไปสู่การพัฒนาการศึกษา และทำให้การประเมินคุณภาพภายนอกเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4. การดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง ขั้นตอนในการการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งประกอบด้วยภารกิจใน 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นตอนการตรวจเยี่ยม หมายถึง ขั้นตอนที่ผู้ประเมินต้องแจ้งก่อนการตรวจเยี่ยม โดยผู้ประเมินจะศึกษาเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่รายงานเพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งคณะผู้ประเมินจะต้องแจ้งให้สถานศึกษาทราบเป็นการล่วงหน้า โดยทำเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนเข้าประเมินพร้อมกับแจ้งกำหนดตารางเวลาที่ใช้ในการตรวจเยี่ยมให้สถานศึกษาได้รับทราบและสามารถปรับตารางเวลาได้ตามความเหมาะสม

2. ขั้นตอนเข้าตรวจเยี่ยมสถานศึกษา หมายถึง ขั้นตอนที่ผู้ประเมินภายนอกเข้าตรวจเยี่ยมสถานศึกษา เป็นการเก็บข้อมูลจากเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลสภาพที่แท้จริงและตรงตามรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาหรือไม่ ผู้ประเมินจะใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยการตรวจเอกสาร สังเกต สัมภาษณ์ การทดสอบ ฯลฯ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการชัดเจนทำให้ผลการวิเคราะห์การผ่านเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดถูกต้องและเป็นธรรม และยอมรับได้จากสถานศึกษา

3. ขั้นตอนหลังการตรวจเยี่ยม หมายถึง ขั้นตอนที่ผู้ประเมินจะต้องกระทำหลังจากที่ได้ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ประเมินจะต้องนำข้อมูลที่เก็บได้มาวิเคราะห์ และสรุปผลการประเมินและรายงานผลการประเมินด้วยวาจาให้สถานศึกษาได้รับทราบและรับฟังคำโต้แย้งจากสถานศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณา ผู้ประเมินต้องแจ้งจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษาให้ทราบเพื่อให้รักษาให้คงสภาพ ส่วนข้อบกพร่องควรให้คำแนะนำให้สถานศึกษานำไปปรับปรุงแก้ไขให้เกิดการพัฒนาการศึกษาต่อไป ในขั้นตอนสุดท้ายผู้ประเมินจะต้องจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณา และเสนอต่อ สมศ. พิจารณาให้การรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา รายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อไป

5. การรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง เป็นขั้นตอนหลังจากการประเมินคุณภาพภายนอกแล้ว ผู้ประเมินต้องจัดทำรายงานเสนอต่อ สมศ.พิจารณาเพื่อให้การรับรองคุณภาพสถานศึกษา ได้แก่

1. การวิเคราะห์และสรุปผลการประเมิน หมายถึง ผู้ประเมินจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษาตามสภาพที่แท้จริงตามรายงานประเมินตนเอง เพื่อตัดสินผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

2. การนำเสนอด้วยวาจา หมายถึง ผู้ประเมินต้องการอธิบายผลการประเมินคุณภาพภายนอกให้ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาได้รับทราบเมื่อเสร็จการประเมิน

3. การนำเสนอรายงานด้วยเอกสาร หมายถึง ภารกิจที่ผู้ประเมินจะต้องจัดทำรายงานเป็นเอกสารถึงสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอก พร้อมความเห็นเสนอต่อ สมศ. เพื่อให้การรับรองมาตรฐานการศึกษาให้แก่สถานศึกษาต่อไป

6. วุฒิการศึกษา หมายถึง ประกาศนียบัตร หรือปริญญาที่ครูได้รับเมื่อจบการศึกษาโดยจำแนกวุฒิการศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือ ปริญญาตรี
2. สูงกว่าปริญญาตรี

7. ตำแหน่ง หมายถึง สถานะ และความรับผิดชอบของข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

1. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ใช้อำนาจบังคับบัญชาครูในสถานศึกษา
2. ครู หมายถึง ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนและ

เป็นผู้ให้ข้อมูลของสถานศึกษาแก่ผู้ประเมิน

8. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน หมายถึง จำนวนปีที่ครูผู้สอน และผู้บริหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา โดยจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี
2. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน 5 - 10 ปี
3. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

9. ขนาดสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดขนาดสถานศึกษาตามเกณฑ์ของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ จำแนกได้ 3 ขนาด ดังนี้

1. สถานศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน
2. สถานศึกษาขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน
3. สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 301 คน ขึ้นไป

10. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 หรือ สพท.สบ. 2 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาจัดตั้งขึ้นตามความในมาตรา 36 และ 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 มีอำนาจหน้าที่บริหารจัดการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

11. เขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี หมายถึง พื้นที่จัดการศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี แบ่งเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็น 2 เขตพื้นที่การศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเอาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ซึ่งประกอบด้วยสถานศึกษาใน 5 อำเภอได้แก่ อำเภอไทรน้อย อำเภอแก่งคอย วังม่วง มวกเหล็ก หนองแค และอำเภอวิหารแดง มีหน้าที่บริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาของทางราชการ และสถานศึกษาเอกชน

12. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ก่อตั้งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาและให้การรับรองมาตรฐานการศึกษาให้แก่สถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 มีกรอบความคิด ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน ศึกษาตามแนวทางของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546 : 11-13) ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินจะต้องมีความรู้ความสามารถในการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพการศึกษอย่างต่อเนื่อง และเกิดประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดี ดังนั้น สมศ. จึงได้กำหนดให้ผู้ประเมินจะต้องปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบกัลยาณมิตรในการประเมินคุณภาพภายนอก

2. ด้านการประเมินคุณภาพภายนอก ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวทางของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (2546 : 19-29) โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้ปฏิบัติการกิจเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เพื่อดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกได้อย่างอิสระในรูปแบบขององค์การมหาชน ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐประเภทหนึ่งที่ไม่ใช่หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีความเป็นอิสระ มีอำนาจตัดสินใจได้ทั้งในด้านการบริหาร การจัดการและการเงินของสำนักงานฯ มีความคล่องตัวในการบริหารงานให้ลุล่วงตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีคุณภาพมากกว่าการทำงานตามสายบังคับบัญชาของระบบราชการ จึงได้จัดตั้งสำนักงานฯ คือ พัฒนาระบบ มาตรฐานและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก ตลอดจนขั้นตอนในการดำเนินงานประเมินภายนอก

3. ด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก ศึกษาแนวทางการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก จากแนวคิดของจอร์จ นองมาก (2546 : 157-162) หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา คณะผู้ประเมินต้องจัดทำ การตรวจเยี่ยมประสานกับสถานศึกษา เพื่อยืนยันข้อมูลจากรายงานและนำเสนอผลงานต่อ สมศ. เพื่อประกาศรายงานการประเมินสถานศึกษาเป็นทางการ สำหรับการเผยแพร่และนำไปใช้ในการปรับปรุงต่อไป การเขียนรายงานการตรวจเยี่ยมเป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นตอนระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา และการนำเสนอด้วยวาจาให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาทราบ และรายงานที่คณะผู้ประเมินจัดทำในขั้นตอนนี้เป็นรายงานฉบับร่างเพราะจะต้องผ่านขั้นตอนการปรับปรุง การตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิในลำดับต่อไปฉะนั้นรายงานฉบับนี้จึงต้องเสนอข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน ตรงตามที่เสนอด้วยวาจาต่อสถานศึกษาเช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่ารายงานที่คณะผู้ประเมินจะต้องอาศัยข้อมูลของรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นหลักในการตรวจสอบหาร่องรอยหลักฐาน ถ้าข้อมูลที่ผู้ประเมินตรวจสอบพบเป็นจริงตามที่ปรากฏในรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ก็จะใช้ข้อมูลนั้นรายงานการตรวจเยี่ยม

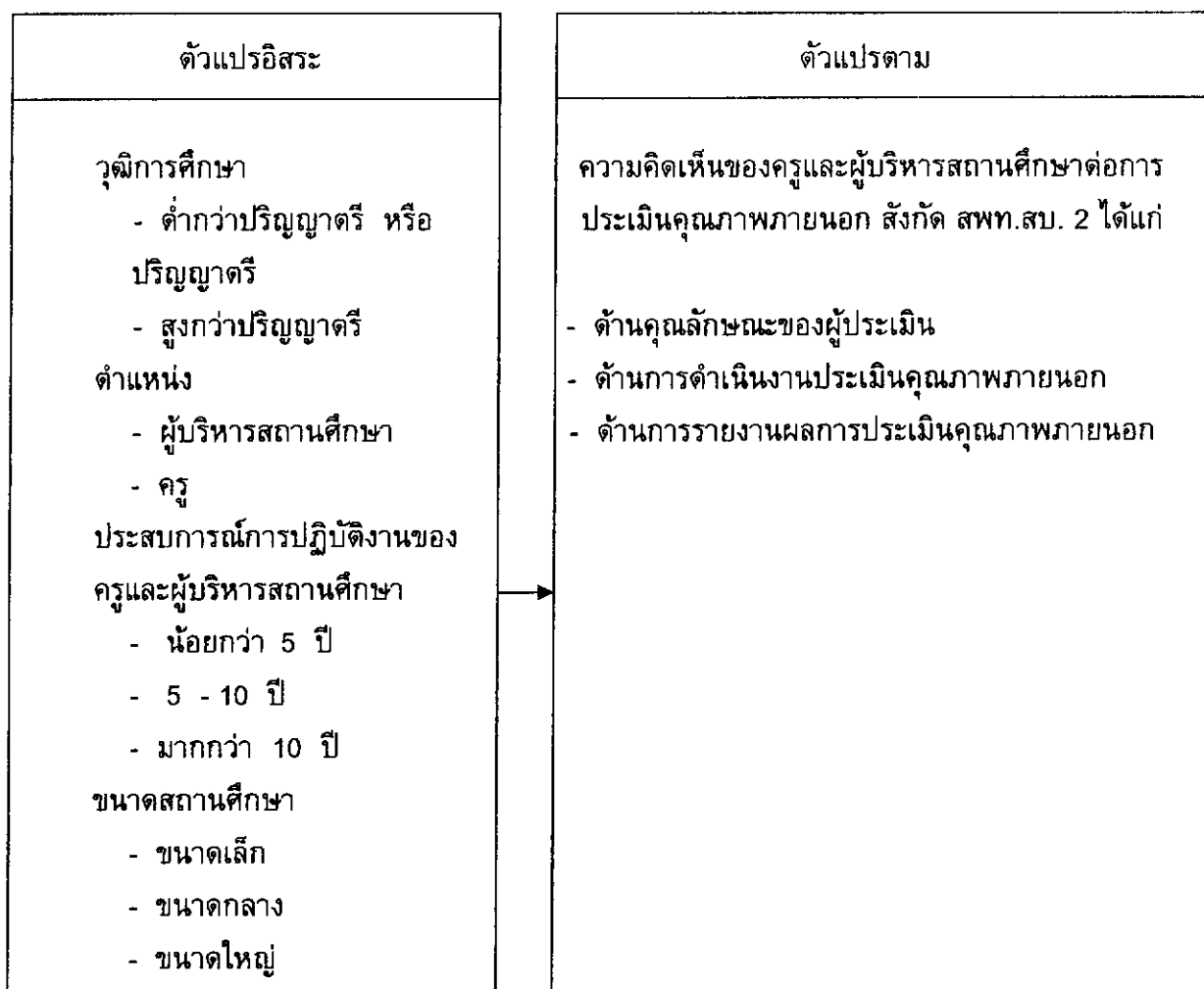
5. วุฒิการศึกษา จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าวุฒิการศึกษา มีผลการแสดงความคิดเห็นของ ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนี้ พิษุทธิ์ ทับทิม (อุไรรัตน์ จันทคุปต์. 2545 : 46-47 ; อ้างอิงจาก พิษุทธิ์ ทับทิม. 2543 : 1-2) การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อคู่มือการพัฒนาโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาเพื่อการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา. พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาสูงกว่า ผู้ที่วุฒิการศึกษาต่ำกว่า เรววัฒน แจ่มจบ (2546. 134) การเปรียบเทียบความพึงพอใจ ของ คณะกรรมการสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี พบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน

6. ตำแหน่ง จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าตำแหน่ง มีผลการแสดงความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนี้ ธัญลักษณ์ น้อมนิล (2543 : บทคัดย่อ) ความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ของจังหวัดกำแพงเพชรตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนได้ศึกษาพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพอยู่ในระดับมากกว่าครูผู้สอน รัตนา เอี่ยมสุวรรณ (2543 : บทคัดย่อ) การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าครูที่ตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานมากกว่าครูผู้สอน

7. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีผลต่อการแสดงความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย ตรีเล็ก (2542 : บทคัดย่อ) (4)-(5) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบบริหาร ISO 9000 ในโรงเรียนสามัญศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่าทั้งครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพ ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน อุไรรัตน์ จันทคุปต์ (2545 : 79) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคที่มีต่อความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาจำแนกตาม ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน พบว่ามีความเห็นต่อการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน

8. ขนาดสถานศึกษา จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ขนาดสถานศึกษา มีผลต่อการแสดงความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ชัชวาลย์ ป้อมไชยา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ ของจังหวัดสกลนคร พบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ไม่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดดังกล่าวมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังปรากฏในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกใน 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก
2. ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก แตกต่างกัน
3. ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก แตกต่างกัน
4. ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์แตกต่างกันความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้ประเมินภายนอก แตกต่างกัน
5. สถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีความเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้ประเมินภายนอก แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำแนกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.1. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.2. หลักการ แนวคิดและทฤษฎีการบริหารระบบคุณภาพ
 - 1.3. ความจำเป็นของการประกันคุณภาพ
 - 1.4. ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 1.4.1. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 1.4.2. การรายงานคุณภาพการศึกษา
2. การประเมินคุณภาพภายนอกของ สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา
 - 2.1. ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก
 - 2.2. แนวคิดหลักการประเมินคุณภาพภายนอก
 - 2.3. ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก
 - 2.4. คุณลักษณะของผู้ประเมิน
 - 2.5. ข้อกำหนดผู้ประเมินภายนอกของ สมศ.
 - 2.6. การประเมินคุณภาพภายนอก
 - 2.7. การรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก
3. การประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2
4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 4.1. วุฒิการศึกษา
 - 4.2. ตำแหน่ง
 - 4.3. ประสบการณ์การทำงาน
 - 4.4. ขนาดสถานศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1. งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2. งานวิจัยต่างประเทศ

1. การประกันคุณภาพการศึกษา

1.1. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 7) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินงานตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการทางการศึกษาได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง และผู้รับโดยอ้อมได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมเห็นว่าการดำเนินงานของสถานศึกษานั้นมีประสิทธิภาพผู้เรียนมีคุณภาพ และผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

สงบ ลักษณะ (2541 : 2) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษาคือการวางแผนและการปฏิบัติของหน่วยผลิต ที่มุ่งผลิตผู้ที่จบการศึกษาให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้ใช้คือผู้ปกครอง สังคม และชุมชน ดังนั้นการประกันคุณภาพจึงเป็นกระบวนการวางแผนการจัดการของผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา เพื่อต้องการให้สังคมมีความเชื่อมั่นว่าจะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดมีคุณลักษณะตรงตามมาตรฐานตามที่กำหนด

สมศักดิ์ สินธุระเวช (2542 : 20) ให้ความหมายว่า คุณภาพ หมายถึงการทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ และสนองความต้องการของผู้ปกครอง สังคม ตามความคาดหวังของลูกค้า ส่วนคุณภาพการศึกษา หมายถึง การทำให้ผู้ปกครอง สังคม ชุมชน มีความเชื่อมั่นในตัวของผู้เรียนว่ามีคุณภาพ และมีคุณลักษณะตรงตามมาตรฐานที่กำหนด เช่น เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสามารถมีชีวิตรอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

เกียรติศักดิ์ ทันจันทร์ (2543 : 9) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการยกระดับมาตรฐานของโรงเรียนให้ได้คุณภาพมาตรฐาน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ข้อมูลคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียน เพื่อรายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและให้ทุกฝ่ายร่วมกันสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

ปัญญา ปรารักษ์ทอง (2545 : 9) ให้ความหมายไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสังคมยอมรับว่าผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

1.2. หลักการ แนวคิด และทฤษฎีการบริหารระบบคุณภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) กับการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) สองคำนี้มักใช้แทนกันอยู่เสมอ ความแตกต่างในคำสองทั้งสองนี้อยู่ที่การสื่อความหมายถึงวิธีการจัดการในเรื่องคุณภาพ การควบคุมคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนฐานของ “การแก้ไข” ขณะที่การ

ประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนฐานของการ “ป้องกัน” การให้คำนิยามของคำว่า “คุณภาพ” หมายถึง เป็นเรื่องของความดี ความงาม แต่การประกันคุณภาพให้ความหมายในแง่มนของการบรรลุความต้องการที่แท้จริงของลูกค้า และสอดคล้องกับวิถีชีวิต

กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยมีกระบวนการดำเนินงานที่เป็นกลไกสำคัญอยู่ 3 ขั้นตอน คือ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control) การควบคุมคุณภาพเป็นองค์ประกอบที่กำหนดขึ้นเพื่อกำหนดสิ่งที่คาดหวัง และแนวทางที่จะไปถึงที่คาดหวังนั้นๆ ซึ่งองค์ประกอบของการควบคุมคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐาน เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียนซึ่งมักจะกำหนดในรูปของมาตรฐานการศึกษา โดยทั่วไปนั้นจะแยกออกเป็น 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านครู และมาตรฐานด้านผู้บริหาร

1.1. การพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐาน เป็นขั้นตอนของการยกระดับคุณภาพของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐาน ในขั้นตอนนี้สถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่มาตรฐานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความช่วยเหลือ เช่น การนิเทศ ติดตาม การดำเนินการของโรงเรียนหาข้อบกพร่องโรงเรียนดำเนินการแก้ไขปรับปรุง

2. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Internal audit or Internal school review) เป็นขั้นตอนที่นำสิ่งที่สถานศึกษาได้ปฏิบัติไปแล้วไปกลับมาตรวจสอบ ทบทวน ซึ่งอาจใช้วิธีการประเมินตนเอง หรือสถานศึกษาอื่นๆ มาช่วยประเมินให้ หลังจากนั้นก็นำผลการประเมินดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อหาจุดอ่อนและจุดด้อย เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดจุดที่จะพัฒนาของโรงเรียน โดยการแก้ไขจุดด้อย และเสริมจุดเด่น โดยใช้กระบวนการนิเทศ ติดตาม กำกับช่วยเหลือ

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา (Quality assessment) เป็นองค์ประกอบสุดท้ายของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีกิจกรรมสำคัญๆ คือ การเก็บข้อมูลในแต่ละตัวบ่งชี้และมาตรฐานแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ เพื่อลงข้อสรุปว่า ตัวบ่งชี้และมาตรฐานได้อยู่ในระดับที่น่าพอใจหรือไม่พอใจ รวมทั้งจัดทำรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนเสนอต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลจากการประกันคุณภาพนี้จะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อรองรับการประเมินภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 6)

การศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการ กำลังดำเนินการอยู่ขณะนี้จะต้องเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย โดยให้ทุกคน มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยสามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข มีความรู้ มีความสามารถในการและทักษะในการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลงมีทักษะในการประกอบอาชีพพึ่งตนเองดำรงชีวิตอย่างมีคุณธรรม และมีศักดิ์ศรีพัฒนาตนเอง และมี

บทบาทร่วมในการพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ได้แก่ (สมศักดิ์ สันตะระเวชญ์, 2542 : 49 – 50)

1. หลักสูตร จะต้องให้ความสำคัญต่อผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อรับใช้สังคมนานาชาติ และเป็นสังคมแห่งยุคข้อมูลข่าวสาร หมายถึงรัฐจะต้องพัฒนาปัจจัยสนับสนุนได้แก่ การพัฒนาความเป็นสากล ในส่วนของหลักสูตรจะต้องปลูกฝังเรื่องทักษะในการดำรงชีวิต และทักษะขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอเพื่อนำไปประกอบอาชีพ
2. การจัดการเรียนรู้ จะต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเป็นผู้สร้างการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ในวิชาการต่างๆ ไปบูรณาการใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำ มีความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาและการบริหารระบบคุณภาพ มีการควบคุมคุณภาพ การศึกษาการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ การทำงานร่วมกันเป็นทีม การพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และครูผู้สอนจะต้องจัดสภาพการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จัดหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อปลูกเร้าความสนใจและรู้จักวิธีการกระตุ้นและเสริมแรงในการเรียนรู้ของผู้เรียน และพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ
4. กระบวนการบริหารจัดการ มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพจะต้องให้ผู้ร่วมงานมีสมานฉันท์ การเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมประเมิน ร่วมตัดสินใจ ในการปฏิบัติงานเพื่อผลสำเร็จของงาน

1.3. ความจำเป็นของการประกันคุณภาพ

ความเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วมีผลกระทบกับวิถีชีวิตของสังคมไทย เพราะความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสื่อสารข้อมูล การแข่งขันในประชาคมโลก สภาพเศรษฐกิจอยู่ในภาวะวิกฤติคุณภาพชีวิตของประชาชนได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ การไหลบ่าของอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรมต่างชาติ สภาพการจัดการศึกษาในสถานการณ์ปัจจุบันที่ไม่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตของสังคม และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ การจัดการศึกษายังไม่สามารถจะสร้างคนให้มีจิตใจที่ดี ศักยภาพไม่เพียงพอในการดำเนินชีวิตที่จะสร้างและพัฒนาสังคมให้มีความเจริญรุ่งเรือง รัฐกำหนดการศึกษาไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันโดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาทั้งหลาย บทบัญญัติกำหนดให้ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และไม่เก็บค่าใช้จ่าย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, 2541 : 10) เหตุผลในการจัดตั้ง สำนักงานรับรองมาตรฐาน

และประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาให้แก่สถานศึกษาหลายประการ ดังนี้ (ปราชญ์ เจนการ. 2544 : 18(7) : 11)

ประการแรก เพราะความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งมีแนวความคิดที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้เกิดการพัฒนามาจากสิ่งที่ไม่ดีไปสู่ความต้องการให้เกิดสิ่งที่ดีกว่าเดิมขึ้น และความต้องการนั้นก็จะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การจัดการศึกษาจัดเป็นสินค้าอย่างหนึ่งที่จัดอยู่ในประเภทให้บริการ และมีสังคมเป็นผู้บริโภคหรือเป็นผู้จ้าง

ประการที่สอง ประเทศไทยเป็นประเทศเปิด จะต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับประเทศอื่นๆ ในโลกซึ่งมีเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารที่มีความรวดเร็วมากในปัจจุบัน การผลิตสินค้าจะต้องสามารถแข่งขันกับต่างประเทศสินค้าจะต้องมีคุณภาพ หรือแม้แต่การศึกษาหากมีคุณภาพสูงก็จะเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลก

ประการที่สาม การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นภารกิจของโรงเรียนที่จะต้องมีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครอง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจะเป็นหลักประกันในการพิทักษ์ผลประโยชน์ให้กับผู้ปกครองและสังคม

ด้วยเหตุนี้ ที่สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้มาตรฐาน เพื่อต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง ประเทศสามารถแข่งขันยืนหยัดอยู่บนเวทีโลกอย่างสมศักดิ์ศรีในสังคมโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 2)

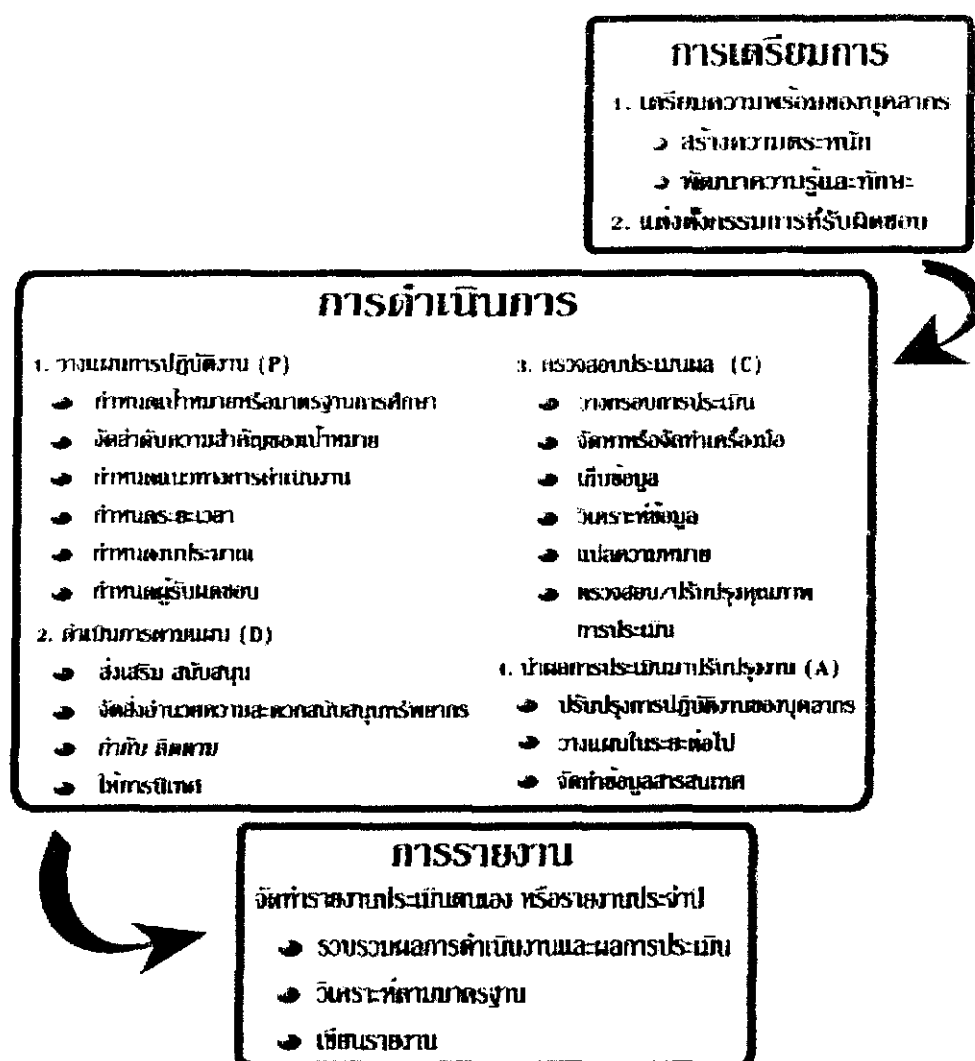
1.4. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.4.1.1. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางจัดการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ โดยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ(คนเก่ง) และมีความสุข มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการบริหารจัดการทั้งการทำงานที่เน้นคุณภาพ เป็นการทำงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นระบบ ครบวงจร (PDCA) โดยสถานศึกษาต้องมีการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน แล้วรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบทุกปี และได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อชี้จุดเด่นจุดควรพัฒนาให้สถานศึกษาได้พัฒนาคุณภาพต่อไป (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) 2546 : 55)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ กระบวนการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ และต่อเนื่อง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 18 - 19) จึงกำหนดหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา การประเมินภายนอกมิใช่มาจับผิดการทำงานของสถานศึกษา เป้าหมายของคณะกรรมการประเมินภายนอกอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นภารกิจส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ โดยร่วมมือกับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยมีการวางแผนงาน ร่วมคิด ร่วมกันทำงาน ร่วมกันประเมินผลอย่างเป็นระบบ
3. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษาและสังคมชุมชน เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน จะต้องประสานร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครองสังคมชุมชนให้เกิดความเชื่อมั่นและยอมรับ ในคุณภาพของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีคุณลักษณะตรงตามมาตรฐานที่กำหนด รายละเอียดดังภาพประกอบที่ 2

ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

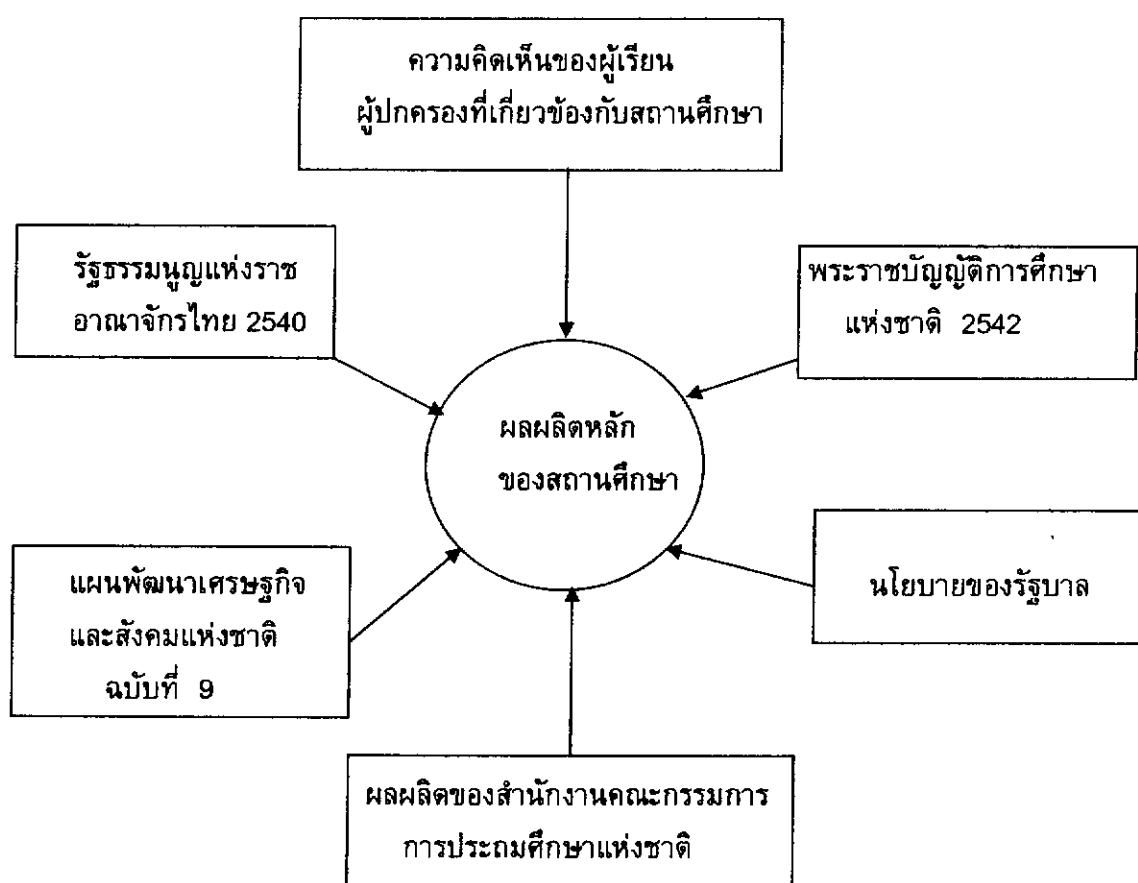
ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ที่มา http://www.onesqa.or.th/estimate_intocrination/page2.html

1.4.1.2. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาความสำเร็จของการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น มีขั้นตอนในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานสร้างระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ศึกษาสภาพของสถานศึกษา การกำหนดทิศทางการพัฒนา ดังภาพประกอบ 3 (กรมวิชาการ, 2544 : 20-21)

การวิเคราะห์ภารกิจหลักของสถานศึกษา

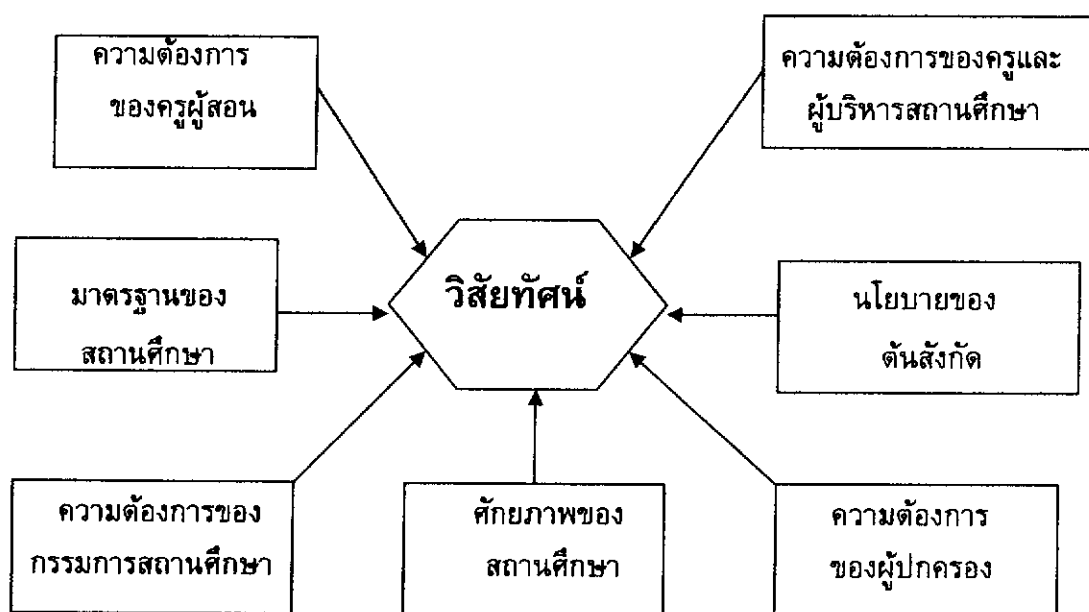

ภาพประกอบ 3 การวิเคราะห์ภารกิจหลักของสถานศึกษา

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. : 18.

1.4.1.3. การศึกษาสถานภาพของสถานศึกษา เป็นกิจกรรมแรกในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ การศึกษาสถานภาพของสถานศึกษาว่าเป็นอย่างไรจะต้องวิเคราะห์ปัจจัยต่างที่มีผลกระทบครอบคลุมถึง ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและกฎหมาย ปัจจัยภายในสถานศึกษา ได้แก่ โครงสร้างและนโยบายของสถานศึกษา ผลผลิตและการบริการ บุคลากร ด้านประสิทธิภาพทางการเงิน ทรัพยากร และด้านการบริหารจัดการ การกำหนดทิศทางการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นการกำหนด วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา หมายถึงสภาพที่พึงปรารถนาในอนาคต หรือเป็นการมองภาพอนาคตซึ่งเป็นภาพความสำเร็จของโรงเรียนในอนาคตที่สถานศึกษาต้องการความต้องการจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความเป็นจริง ดังภาพประกอบ 4 และภาพประกอบ 5

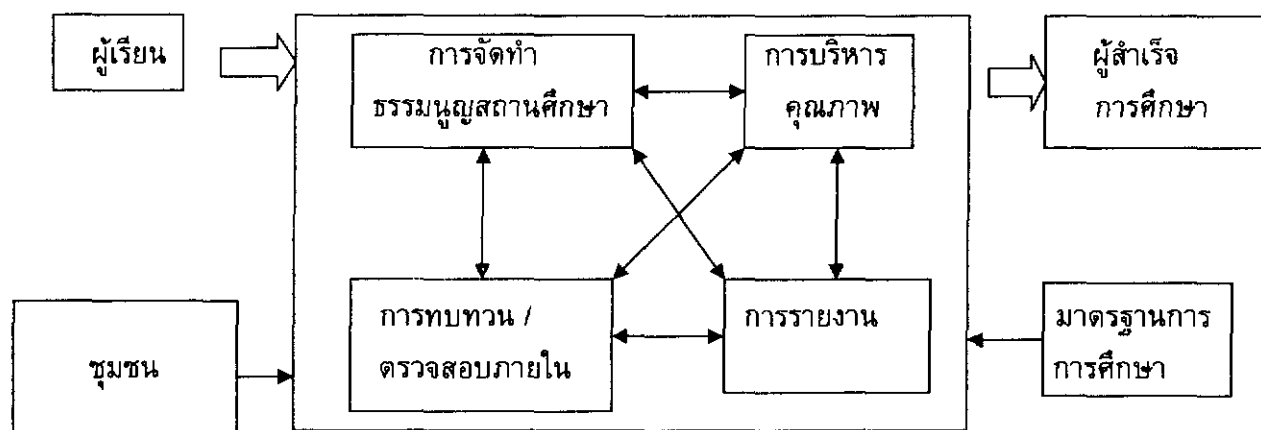
ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์

ภาพประกอบ 4 แสดงตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. : 26

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ภาพประกอบ 5 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

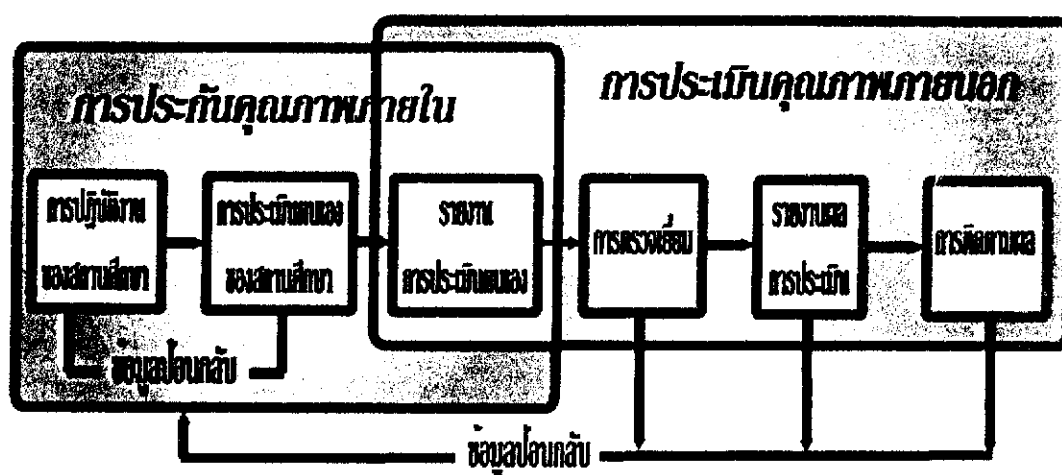
ที่มา : สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2542. มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. : 154.

การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ซึ่งเป็นบทบาทของ สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) มีแนวความคิดบนพื้นฐานของการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานที่กำหนดโดยคำนึงถึงจุดหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้มีเอกภาพเชิง นโยบายรวมทั้ง ผลักดันให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพยิ่งขึ้นตามความต้องการของผู้เรียน และผู้รับบริการซึ่งหลากหลายตามวัตถุประสงค์และบริบทของสถานศึกษานั้นๆ โดยใช้การรายงาน ตามความจริงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณะชนได้รับทราบ กรอบการประเมินจะดำเนินการตาม มาตรฐานการศึกษาที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้เป็นมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดย มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินภายนอกรอบแรกมี 14 มาตรฐาน ซึ่งเป็นมาตรฐานเกี่ยวกับผลการ เรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียน มาตรฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอนของครู และมาตรฐานเกี่ยวกับการ บริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายใน กับ การประเมินคุณภาพภายนอก เชื่อมโยงกันด้วยมาตรฐานการศึกษา โดยสถานศึกษาจะใช้มาตรฐานใดก็ได้ตามความเหมาะสม และบริบทของสถานศึกษาแต่ควรมีส่วนที่สอดคล้องมาตรฐานการประเมินภายนอก ซึ่งพัฒนามาตาม จุดมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาฯ รวมอยู่ด้วย

การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา จะต้องจัดส่งให้ สมศ. เพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกได้ศึกษาอย่างละเอียดก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นงานที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กับการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา และเป็นการตรวจสอบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานแก่สถานศึกษา และทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องดั่งแผนภูมิ

ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินภายในและการประเมินภายนอก

ภาพประกอบ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินภายในและการประเมินภายนอก

ที่มา http://www.onesqa.or.th/estimate/basic_indoctrination/page1.html

1.4.2. การรายงานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (Self Assessment Report)

การจัดทำรายงานประเมินตนเองเรียกย่อๆ ว่า SAR การรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา จะช่วยให้คณะผู้ประเมินภายนอกสามารถวางแผนเพื่อรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลและประเมินคุณภาพของสถานศึกษาได้รวดเร็ว การประเมินตนเองจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของการจัดการประเมินคุณภาพภายนอก การประเมินตนเองมิได้มีความหมายเฉพาะการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเป็นผลมาจาก กระบวนการจัดการเรียนการสอนแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้นแต่ยังหมายรวมถึงกระบวนการดำเนินงานบริหารจัดการทุกด้าน ตามสภาพที่เป็นอยู่จริงของสถานศึกษาดังนั้นการประเมินภายนอกจึงเป็นการประเมินตามสภาพจริงของข้อมูลไม่ว่าจะเป็นสภาพการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการและการบริการต่างๆ อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าการประเมินตนเองจะครอบคลุมการบริหารงานของสถานศึกษาทุกด้าน แต่เนื่องจากการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินโดยมีความต่อเนื่องมาจาก การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเอง การจัดการศึกษาของสถานศึกษาคงคุณภาพเป็นอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษา (จรัส นองมาก. 2546 : 96 - 98)

1.4.2.1. ความสำคัญของการรายงาน การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา

ประจำปีของสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในมาตรา 48 ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเคลื่อนไหว โดยเฉพาะที่เป็นความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการพัฒนาในสถานศึกษา เป็นการเขียนรายงานผลการประเมินตนเองในแต่ละรอบปีของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรของสถานศึกษา และบุคคลภายนอกทราบสภาพและผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รายงานลักษณะนี้จึงแตกต่างจากรายงานการจัดทำประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาเพราะเอกสารหรือ หนังสืออนุสรณ์มีข้อมูลเกี่ยวกับผลการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย แต่รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา จะต้องเนื้อหาครอบคลุมขยายการดำเนินงานในทุกเรื่อง หรือทุกมาตรฐานที่กำหนดไว้ เป็นเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้อ่านรายงานทราบว่าพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ในแต่มาตรฐานบรรลุผลมากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอะไร จะได้หาทางปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ในการรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานให้หน่วยงานต้นสังกัด และสาธารณชน

1.4.2.2. ลักษณะของการรายงาน โดยปกติสถานศึกษาอาจจะได้รับการแนะนำจากหน่วยงานต้นสังกัดเกี่ยวข้องรอบ หรือประเด็นที่ควรกำหนดในการรายงาน ส่วนรายละเอียดเป็นเรื่องที่สถานศึกษาไปจัดทำให้เหมาะสมตามกำลังความสามารถและทรัพยากร รูปแบบของการรายงานจึงไม่ได้กำหนดเอาไว้ตายตัว สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถจะกำหนดรูปแบบการรายงานเองได้ตามต้องการ และการรายงานของสถานศึกษาเสนอหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อเตรียมความพร้อมรับการ

ประเมินภายนอกจาก สมศ.อีกด้วย จึงควรกำหนดและยึดหลักเกณฑ์ในการกำหนดลักษณะของรายงานดังนี้

1. ลักษณะของการรายงานประจำปี ควรให้สอดคล้องกับการรายงานประเมินตนเองที่ต้องจัดทำเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกทุกกระยะ 5 ปี ตามที่ สมศ.กำหนด

2. เนื้อหาสาระในรายงาน จะต้องเขียนในลักษณะสรุปให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการของสถานศึกษาในรอบหนึ่งปีหากมีรายละเอียดมากไม่สามารถจะบรรจุในรายงานได้ให้เขียนไว้บทอ้างอิง ในรายงานที่สามารถศึกษารายละเอียดได้ที่สถานศึกษาโดยไม่ต้องนำเสนอรายละเอียดทั้งหมดไว้ในรายงาน

3. ความยาวของการรายงานจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณงานของสถานศึกษาปฏิบัติ แต่ไม่ควรเกิน 30 หน้ากระดาษ A4

1.4.2.3. คำโครงของการรายงานประเมินตนเองเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เสนอแนะสถานศึกษา จึงควรใช้ตามองค์ประกอบของเนื้อหาในรายงานการประเมินตนเองสำหรับรองรับการประเมินภายนอกตามที่ สมศ.กำหนด เพื่อความสะดวกแก่สถานศึกษาในการจัดทำสรุปรายงานการประเมินตนเองในรอบ 5 ปี เตรียมรับการประเมินภายนอกจะได้ไม่ต้องจัดทำใหม่ซึ่งจะเป็นภาระกับสถานศึกษาอีก เพราะมีข้อมูลในแต่ละเรื่องอยู่แล้วเนื้อหาในการรายงานแบ่งเป็น 4 ตอน คือ (1) ข้อมูลพื้นฐาน (2) สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา (3) ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา (4) แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต

1. ข้อมูลพื้นฐาน เป็นสาระที่สถานศึกษานำเสนอโดยสรุป เพื่อทราบข้อมูลที่จำเป็นมีเนื้อหาประมาณ 1-2 หน้า ส่วนรายละเอียดที่สมบูรณ์ของข้อมูลในแต่ละเรื่องจัดเก็บไว้ที่สถานศึกษาเพื่อตรวจค้นหรืออ้างอิง ไม่ต้องนำเสนอในรายงานทั้งหมด ดังรายละเอียด

1.1. สิ่งที่ต้องรายงานได้แก่

1.1.1 ข้อมูลสถานศึกษาได้แก่ ชื่อสถานศึกษา ที่ตั้ง สังกัด

1.1.2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ ระดับการศึกษา จำนวนนักเรียน
ระดับชั้นเรียน จำนวนชั้นเรียน

1.1.3. ข้อมูลเกี่ยวกับครู/บุคลากร ได้แก่ จำนวนครู วุฒิการศึกษา
ประสบการณ์การทำงาน

1.1.4. ข้อมูลที่เกี่ยวทรัพยากร ได้แก่ ลักษณะอาคารเรียน งบประมาณ

1.1.5. ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ ขนาดของประชากร ศาสนา อาชีพ สภาพ
สังคมและเศรษฐกิจ

1.2. วิธีการรายงาน สถานศึกษาจัดทำรายงานโดยมีสาระพอเข้าใจกระชับมี

เนื้อหาไม่ควรเกิน 1 – 2 หน้ากระดาษหากมีมากกว่านี้และคิดว่ามีความจำเป็นควรนำเสนอในภาคผนวก รายละเอียดของข้อมูลประกอบการพิจารณาขอให้จัดเตรียมไว้ที่สถานศึกษาหรือนำเสนอเป็นเอกสารประกอบ สมศ.จะส่งกลับคืนเมื่อประเมินภายนอกเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว

2. สภาพการดำเนินงาน เป็นการเสนอเนื้อหาเพื่อแสดงให้เห็นว่ายุทธศาสตร์ในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในประเด็นสำคัญๆ นั้นเป็นอย่างไรดังนี้

2.1. สิ่งที่ต้องรายงาน

2.1.1. วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่ง

สถานศึกษาแต่ละแห่งได้จัดทำไว้แล้ว เป็นส่วนหนึ่งของธรรมนูญโรงเรียนหรือแผนพัฒนาโรงเรียน แต่นำเสนอเฉพาะในเรื่องกำหนดในเรื่องที่กำหนด เพื่อแสดงให้เห็นภาพความสำเร็จในอนาคตและแนวทางที่จะดำเนินการไปสู่ความสำเร็จตามที่ต้องการในช่วงเวลา

2.1.2. แนวคิดเชิงยุทธศาสตร์หรือวิธีการดำเนินงานที่สถานศึกษาใช้ในการนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ เป็นการนำเสนอกรอบความคิดในการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลัก โดยให้ความสำคัญต่อการที่จะคงสภาพสิ่งสถานศึกษาทำได้ดีอยู่แล้ว และปรับแก้สิ่งที่คิดว่ายังบกพร่องอยู่เนื้อหาสาระนี้ทำให้ผู้อ่านทราบว่าสถานศึกษา ใช้หลักการทฤษฎีอะไรในการบริหารจัดการ

2.1.3. ระบบโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา เพื่อแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาได้จัดแบ่งสายงานในการบริหารอย่างไร มีข่ายของการปกครอง การบังคับบัญชาอย่างไร มีองค์กรที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนหรือให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาอะไรบ้าง เข้ามามีบทบาทในส่วนไหนแต่ละกลุ่มงานในสถานศึกษามีหน้าที่ความรับผิดชอบ หรือสายการประสานการดำเนินงานภายในองค์กรเป็นอย่างไรเป็นต้น

2.1.4. ลักษณะของการดำเนินงาน เป็นการเสนอแนวทางในการบริหารงานที่เป็นภารกิจของสถานศึกษาว่า จัดแบ่งเป็นแผนงานหรือกลุ่มงานอะไรบ้าง แต่ละกลุ่มมีเป้าหมายให้ประสบผลสำเร็จแค่ไหนวิธีดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ มีขั้นตอนปฏิบัติอย่างไร รายละเอียดที่นำเสนอในส่วนนี้ โดยเฉพาะที่เป็นการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน ก็จะเป็นการอธิบายให้สอดคล้องกับสิ่งที่ระบุไว้ในแนวความคิดเชิงยุทธศาสตร์

2.2. วิธีการรายงาน อธิบายแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมที่จะทำ ให้เป้าหมายของสถานศึกษابรรลุและวิธีการที่ใช้ในการสร้างความตระหนักและจิตสำนึก (Awareness) แก่บุคลากรในการพัฒนาสถานศึกษา

3.2. วิธีการรายงาน เนื่องจากสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของตนเองเพื่อใช้เป็นหลักเทียบในการดำเนินงาน มาตรฐานการศึกษาในรายงานประจำปีหรือรายงานผลการประเมินตนเองที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเสนอหน่วยงานต้นสังกัด

ในแต่ละปีอาจจะไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ ดังนั้นในรายงานสรุปผลการประเมินตนเองสถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อรองรับการประเมินภายนอกจึงไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับมาตรฐานตามมาตรฐานการศึกษาชาติ แต่ให้มีการจัดหมวดหมู่การรายงานสรุปผลการประเมิน โดยยังมีสาระของผลการประเมินครบถ้วนตามมาตรฐานการศึกษาชาติ ดังนี้ (1) มาตรฐานที่เกี่ยวกับผู้เรียน (2) มาตรฐานที่เกี่ยวกับครู (3) มาตรฐานที่เกี่ยวกับผู้บริหาร

4. แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต เป็นการนำเสนอสภาพการดำเนินงาน โดยสรุปเท่าที่ผ่านมาแสดงให้เห็นจุดอ่อน จุดแข็งของการดำเนินงานแนวทางที่จะดำเนินงานต่อไป รวมทั้งเงื่อนไขที่จะปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ ข้อมูลในส่วนนี้เปรียบเสมือนความมุ่งหมายที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการต่อไป เป็นการสร้างศรัทธาให้กับผู้รับบริการ

4.1. สิ่งที่ต้องรายงาน

4.1.1. สรุปผลการประเมินคุณภาพที่ผ่านมา เป็นการนำเสนอผลโดยสรุปเกี่ยวกับการประเมินตามมาตรฐานที่เป็นจุดเน้นว่าในแต่ละกลุ่ม ประสบผลสำเร็จเป็นที่พึงพอใจในเรื่องใดบ้างยังไม่เป็นที่พึงพอใจในเรื่องใดบ้าง เพื่อให้เห็นภาพรวมของสถานศึกษา

4.1.2. จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา โดยพิจารณาจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อวิเคราะห์ และแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่เป็ปัจจัยของความสำเร็จความล้มเหลวหรือจุดแข็งจุดอ่อนของสถานศึกษามีอะไรบ้าง จำแนกเป็นข้อๆ จะได้เป็นข้อมูลในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานต่อไป

4.1.3. แผนการพัฒนาสถานศึกษา โดยนำข้อมูลจากข้อ 4.1.1 และข้อมูลจากข้อ 4.1.2. มาประกอบการพิจารณาว่าจะดำเนินการอย่างไร เพื่อสามารถคงสภาพสิ่งที่พึงพอใจไว้และในขณะเดียวกันสามารถปรับแก้สิ่งที่ยังไม่เป็นที่พอใจให้กลายเป็นที่พอใจ ข้อมูลที่เสนอในส่วนนี้ควรมีเฉพาะประเด็นสำคัญๆ เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะไม่ใช่นเสนอแผนงาน หรือโครงการที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอยู่ตามปกติในแผนพัฒนาของสถานศึกษา

4.1.4. สิ่งที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือ เป็นเงื่อนไขที่สถานศึกษาต้องการขอรับการสนับสนุนเพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ เช่น ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ ด้านการปรับปรุงแก้ไข ระเบียบ กฎหมาย แนวปฏิบัติที่ได้คล่องแคล่วยิ่งขึ้น คำแนะนำความรู้จากแหล่งวิทยากรต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารหรือดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.2. วิธีการรายงาน สรุปผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาในภาพรวมชี้ให้เห็นจุดเด่นและจุดที่ควรได้รับการพัฒนาของการดำเนินงาน จุดเน้นสำคัญของสระอยู่ที่แผนพัฒนาสถานศึกษาในอนาคตโดยระบุแผนการดำเนินงานเพื่อรักษาจุดแข็งหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นและแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข

5. การใช้ผลการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา นำไปใช้ประโยชน์ต่อสถานศึกษา และนำไปจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด ควรจะใช้ประโยชน์เพื่อการปรับปรุงพัฒนางานของสถานศึกษา ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานก็คือสิ่งที่เป็นสภาพจริงของสถานศึกษานั้น ๆ ว่าดำเนินการอยู่ในลักษณะไหนเรื่องใดทำได้สำเร็จ เรื่องใดทำไม่สำเร็จ มีปัญหาอุปสรรคอะไรควรที่จะปรับปรุงพัฒนาแก้ไขอย่างไร งานส่วนนี้เป็นเรื่องของการศึกษาวิจัย (Research) การนำผลจากการรายงานมาปรับปรุงการปฏิบัติงานของสถานศึกษาหรือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน เพื่อการปรับปรุงแก้ไขเป็นเรื่องของการพัฒนา (Development) การบริหารที่ประสิทธิภาพต้องอาศัยการวิจัยและการพัฒนา (Research and Development) หรือ R&D กฎหมายกำหนดให้สถานศึกษาต้องรายงานการประเมินตนเอง ให้หน่วยต้นสังกัดและรายต่อสาธารณชนก็หวังเพื่อให้เกิดการพัฒนา ขณะเดียวกันต้นสังกัดจะได้ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรตามความต้องการของสถานศึกษา แม้ว่าจะไม่ได้ครบทุกเรื่องแต่ในบางเรื่องที่เราจะได้รับการสนับสนุนอยู่บ้าง และอีกประการหนึ่งคือสถานศึกษาจะต้องรายงานต่อสาธารณชน คือผู้รับบริการจากสถานศึกษา ก็หวังจะได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน องค์กร และสังคมเพื่อเป็นคอยเป็นหูเป็นตาในการพัฒนาสถานศึกษา และยังเป็นปัจจัยสำคัญสนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้า การจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาจะเห็นได้ว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ข้อมูลจากรายงานเป็นพื้นฐานเพื่อการปรับปรุงพัฒนาได้ถูกต้องตามความต้องการ การดำเนินงานของสถานศึกษาในขั้นตอนนี้จึงเป็นการดำเนินงานเพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มากกว่าที่มุ่งปฏิบัติเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย การปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวมีผลผลดีต่อการดำเนินพัฒนาการศึกษาพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (จรัส นองมาก, 2546 : 96 - 98)

2. การประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.

2.1. ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง ขั้นตอนประเมินคุณภาพภายนอกเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งกระทำโดยสำนักงานเขตการศึกษา หรือ โดยผู้ประเมินภายนอกเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นผู้ประเมินภายนอกหรือหมอโรงเรียนมีความเป็นอิสระและเป็นกลาง ไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการประเมินคุณภาพภายนอกจะนำไปสู่การเข้าถึงคุณภาพการศึกษาด้วยความเป็นกลาง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการประเมินคุณภาพภายนอก จำเป็นต้องเป็นองค์การมหาชนมิใช่หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้นก็เพื่อให้

การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ เพราะมีความเป็นอิสระและมีอำนาจตัดสินใจได้ทั้งการบริหารจัดการ และด้านการเงินของสำนักงานทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานให้สำเร็จลุล่วงตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ได้มีประสิทธิภาพมากกว่าการบริหารตามสายการบังคับบัญชาตามระบบราชการองค์กรนี้ไม่ต้องขึ้นกับหน่วยที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา จึงทำให้มีความเป็นกลางและมีความเป็นธรรมปราศจากแรงกดดันที่จะทำให้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่จะทำให้การดำเนินการเบี่ยงเบนไปจากความเป็นจริงอันจะก่อให้เกิดการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check & Balance) อย่างแท้จริง และจะทำให้การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาเป็นบริการสาธารณะที่เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์ และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาที่ทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยให้มีการประเมินคุณภาพภายนอก ทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2546 : 1-3)

2.2. แนวคิดหลักการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และเป็นที่ยอมรับในระดับสากลต่อไปในอนาคต สมศ.ได้กำหนดหลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอกมีหลักสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (สำนักงานมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2544 : 3)

1. เป็นการประเมินเพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่ได้มุ่งเน้นเพื่อเป็นการจับผิด หรือตัดสินสถานศึกษา
2. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพที่เป็นจริง และความรับผิดชอบสามารถตรวจสอบได้
3. มุ่งสร้างสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษา กับจุดมุ่งหมายตามหลักการศึกษาของชาติโดยให้มีความเป็นเอกภาพในเชิงนโยบาย แต่ยังคงมีความหลากหลายวิธีการในทางปฏิบัติของสถานศึกษาโดยการจัดการศึกษาให้เต็มศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. มุ่งเน้นในเรื่องของการส่งเสริมสนับสนุนของคณะกรรมการการประเมินคุณภาพที่มีต่อสถานศึกษาในลักษณะมีความเป็นกัลยาณมิตรต่อสถานศึกษามากกว่าเป็นการจับผิด
5. ส่งเสริมสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ที่มีส่วนได้เสียมาร่วมมือกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2.3. ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกมีความสำคัญ และมีความหมายต่อสถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ดังนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2546 : 13

ประการที่หนึ่ง เป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานและพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

ประการที่สอง เพิ่มความมั่นใจและคุ้มครองประโยชน์ให้ผู้รับบริการทางการศึกษาว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษามุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ประการที่สาม สถานศึกษาและหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนท้องถิ่นมีข้อมูลที่จะช่วยตัดสินใจในการวางแผนและดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

ประการที่สี่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายมีข้อมูลสำคัญในภาพรวมเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแนวนโยบายทางการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4. คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอก หมายถึง บุคคลทั้งที่เป็นนักวิชาการวิชาชีพ หรือ ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชนที่มีคุณสมบัติตามที่ สมศ.กำหนด และได้รับการรับรองจาก สมศ. ให้เป็นผู้ทำหน้าที่การประเมินภายนอก หรือ ทำหน้าที่เป็นหมอโรงเรียนนั่นเอง ผู้ประเมินภายนอกมีความสำคัญต่อการประเมินภายนอกอย่างยิ่ง ฉะนั้นจึงให้ความสำคัญต่อการคัดเลือกผู้ประเมินภายนอกมีคุณสมบัติเหมาะสมตามต้องการ สมศ.ให้การฝึกอบรมหน่วยงานประเมินภายนอกต้องส่งรายชื่อบุคคลเพื่อให้ สมศ. คัดเลือกไว้เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินภายนอก และจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ สมศ. กำหนด ซึ่งจะครอบคลุมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติและมีการประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นระยะๆ ซึ่งอาจทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเมื่อจบการฝึกอบรมจะต้องได้รับการประเมินผลขั้นสุดท้ายด้วย สำหรับการให้การรับรองผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ให้เป็นผู้ประเมินภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2546 : 11

2.5. ข้อกำหนดคุณลักษณะของผู้ประเมิน ซึ่งเป็นข้อกำหนดในการคัดเลือกผู้ที่จะทำหน้าที่ประเมินจะต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด ตลอดระยะเวลาสามปีนับตั้งแต่วันที่ สมศ.ให้การรับรองเป็นผู้ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินจะต้องมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2546 : 11-13

1. สามารถทำงานได้เต็มเวลา
2. มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จในวิชาชีพจนเป็นที่ยอมรับและไม่เคยถูกลงโทษทางจริยธรรม
3. ในกรณีที่เป็นการชั่วคราวต้องได้รับหนังสืออนุญาตจากผู้บังคับบัญชาในระดับกรมขึ้นไปให้สามารถเป็นผู้ประเมินภายนอกและทำการประเมินภายนอกได้
4. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความมุ่งหมาย หลักการ แนวทางการจัดการศึกษา การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบ
5. มีความรู้ และมีทักษะด้านการประเมินผล ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปและให้ข้อเสนอแนะ และการเขียนรายงาน
6. มีทักษะในการสื่อสารด้วยวาจา
7. มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ รอบคอบและสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
8. มีบุคลิกภาพ สุภาพเรียบร้อย
9. มีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา เป็นกัลยาณมิตร มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีความสามารถในการประสานงาน

2.4.2. ความเป็นกัลยาณมิตรของผู้ประเมิน เป็นคุณลักษณะที่ สมศ. กำหนดให้ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินจะต้องมี ซึ่งได้ใช้การประเมินแบบกัลยาณมิตร ได้แก่ การสร้างศรัทธา มีความไว้วางใจต่อผู้ประเมินและเป็นมิตรต่อกัน คุณลักษณะกัลยาณมิตรธรรม 7 ของพระราชวรมนี ประยุทธ์ ปยุตฺโต.(2544. : 46-47) คุณลักษณะของผู้ประเมิน 7 ประการ ดังนี้

1. น่ารัก เป็นที่สบายใจและสนิทสนม ชวนให้อยากไปปรึกษาได้ถาม
2. นำเคารพ ประพฤติตนสมควรแก่ฐานะ ให้ความรู้สึกรอบอุ้มใจ เป็นที่ฟังและรู้สึกปลอดภัย
3. น่ายกย่อง มีความรู้ และภูมิปัญญาแท้จริง เป็นผู้ฝึกอบรม และปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ
4. รู้จักพูดให้ได้ผล รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไร อย่างไร คอยแนะนำว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ปรึกษาที่ดี
5. อดทนต่อถ้อยคำ พร้อมทั้งจะรับฟังคำปรึกษาซักถาม คำเสนอแนะวิพากษ์วิจารณ์ อดทนฟังได้ไม่เบื่อ ไม่แสดงอารมณ์ฉุนเฉียว

6. สามารถอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจได้

7. ไม่แนะนำเรื่องเหลวไหลหรือชักจูงไปในทางเสื่อม

นอกจากคุณลักษณะที่กล่าวมาแล้วข้างต้นผู้ประเมินยังจะต้องมีคุณลักษณะของผู้ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพนอกสถานศึกษาจะต้องมีดังนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.ได้กำหนดคุณลักษณะผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาไว้ ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2546 : 12)

1. มีความเที่ยงตรง เป็นกลาง โปร่งใส มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้รายงานสิ่งที่ค้นพบตามความเป็นจริง มีเหตุผล มีหลักฐานสนับสนุนและมีความซื่อสัตย์ ไม่ยอมให้อิทธิพลใดเบี่ยงเบนผลการประเมินให้ผิดจากความเป็นจริง การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง ถือเป็นการรายงานเท็จด้วย

2. ต้องไม่ประพฤติเสื่อมเสียแก่ชื่อเสียงของตนเองหรือชื่อเสียงของสำนักงาน

3. รักษาความลับของข้อมูลสารสนเทศส่วนบุคคลและสถานศึกษาที่ได้รับระหว่างการตรวจเยี่ยมและการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างเคร่งครัด

4. ไม่รับและไม่เรียกร่องในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา เช่น อามิสสินจ้าง รางวัล ของขวัญ ของกำนัล การต้อนรับ การรับรองและการอำนวยความสะดวกจากสถานศึกษาที่เกินความจำเป็น

5. ไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้ตัวเองหรือผู้อื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมโดยใช้ข้อมูลใดๆ ซึ่งสำนักงานยังไม่ได้เผยแพร่ต่อสาธารณะ และไม่ดำเนินการใดๆ ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ต่อสำนักงาน

6. ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพนอกที่สำนักงานกำหนด

7. ผู้ประเมินต้องไม่นำบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประเมินภายนอกเข้าไปในสถานศึกษาที่ทำการประเมิน

8. ผู้ประเมินต้องไม่เป็นที่ปรึกษาหรือวิทยากรให้กับสถานศึกษาเนื่องจากอาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

วิเชียร ชิวพิมาย. (2546 : 4) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความเที่ยงตรง ต้องมีความรู้ความสามารถหรือศักยภาพอย่างพอเพียงในการประเมินได้ตรงกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ มีความรู้และมีความรอบรู้ว่าจะต้องประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาอย่างไร ประเมินเพื่ออะไร และจะใช้วิธีประเมินอย่างไร ตลอดจนสามารถให้

คุณค่า หรือกำหนดคุณค่าของผลการประเมินได้อย่างเที่ยงตรง ผลการประเมินต้องสามารถใช้ในการอ้างอิงได้

2. เป็นผู้ที่สามารถกำหนดระบบการประเมิน ออกแบบการประเมินได้อย่างครอบคลุม ครบถ้วนสมบูรณ์ เหมาะสมตามคุณลักษณะของบุคคล ของหน่วยงานและองค์กรที่ทำการประเมิน โดยปราศจากความลำเอียงโดย เลือกทำการประเมินเพียงคนใดคนหนึ่งหรือเพียงหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่งเท่านั้น

3. เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์ทางการวัดและประเมินผล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ วัดตามหลักวิชาการ กำหนดหลักเกณฑ์และตัดสินใจอย่างยุติธรรม ไม่ลำเอียงต้องดำเนินการด้วยความบริสุทธิ์ใจตรงตามหลักฐานและข้อมูลเชิงประจักษ์

4. มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ใช้หลักวิชาการวัดและการประเมินผลไปในทางเสื่อมเสียซึ่ง นำมาซึ่งความเสื่อมเสียในเกียรติภูมิของนักประเมิน ไม่แปลข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ส่งผลให้การ ประเมินผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริงตามสภาพ

5. มีความรับผิดชอบ ผู้ประเมินจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบงานการวัดประเมินตาม การกิจและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รับผิดชอบผลงานการวัดและประเมินด้วยหลักคุณธรรม จริยธรรมต้องดำเนินการประเมินให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของการวัดและการประเมิน และ ต้องดำเนินการสอดคล้องตามแผนการดำเนินการ และการปฏิบัติงานที่กำหนดภายใต้กฎระเบียบ ขององค์กร

6. มีความละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการพิจารณาในการวัดประเมินอย่าง ครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้ประเมินต้องเป็นผู้ที่มีความละเอียดรอบคอบพิจารณาเก็บรวบรวมข้อมูลอย่าง ครบถ้วนทุกมิติ ทุกแง่มุม ทุกกระบวนการเพื่อช่วยให้ผลการวัดและการประเมินมีความเที่ยงตรง

7. มีความพยายาม มีความอดทนหรือมีความวิริยะ อุตสาหะไม่ทอดทิ้ง ในการวัดและ ประเมินผลเป็นงานที่ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ อดทนทุ่มเทกำลังกายกำลังสติปัญญา ต้องต่อสู้ กับความเหนื่อยยาก ความเบื่อหน่ายและท้อแท้ ฉะนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ในการวัดและประเมินจึงต้องมี วิริยะอุตสาหะ มีความมานะพยายาม ความอดทน เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานข้อเท็จจริงที่จะช่วยให้ การวัดและการประเมินมีคุณค่า บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายของการประเมินภายนอก

8. มีความรู้ และมีความรอบรู้ ผู้ประเมินจะต้องรู้เท่าทันในความก้าวหน้าและความ เปลี่ยนแปลงของศาสตร์ในการวัดและประเมิน มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ศาสตร์ใหม่ๆ หรือ ประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการวัดและประเมินในยุคปัจจุบัน

พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2545 : 24 - 25). กล่าวว่าผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินภายนอกจำเป็นต้องมี คุณธรรมเพราะผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินเปรียบเสมือนผู้พิพากษาต้องตัดสินให้คุณให้โทษผู้ถูกประเมิน

ผู้เรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การประเมิณผลจะมีคุณภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับความยุติธรรมของผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินเป็นสำคัญซึ่งควรมีคุณธรรม ดังนี้

1. มีความยุติธรรม การดำเนินงานไม่ว่าจะเป็นการกระบวนกรวัดผลหรือการประเมินผล หากขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใดขาดความยุติธรรมแล้ว ผลการประเมินย่อมขาดความเชื่อถือ ส่งผลถึงการประเมินจะเกิดความผิดพลาด ฉะนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินต้องทำตามหลักวิชาการตัดสินด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม ไม่ลำเอียง
2. มีความซื่อสัตย์ นักวัดผลประเมินผลต้องมีความซื่อสัตย์ต่อวิชาวัดผลและประเมินผลไม่นำความรู้ของตนไปใช้ในทางทุจริต หรือเกิดเสียหายต่อหน้าที่หรือต่อผู้อื่น
3. มีความรับผิดชอบ เป็นคุณธรรมสำคัญต่อนักวัดผลประเมินผลที่ทำหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ปฏิบัติหน้าที่ทันตามกำหนดเวลาตามที่ได้รับมอบหมาย
4. มีความละเอียดรอบคอบ งานวัดผลประเมินผลต้องใช้ความละเอียดรอบคอบในการวัดและการตัดสินใจ เพื่อให้ผลการประเมินมีความเที่ยงตรง และน่าเชื่อถือมากที่สุด
5. มีความอดทน การวัดผลประเมินผลต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ อดทน ทุ่มเทกำลังกายกำลังใจ และกำลังสติปัญญาเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย

สรุป คุณลักษณะของผู้ประเมินที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กำหนดคุณลักษณะผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก จะต้องมีความคุณลักษณะ ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีความเที่ยงตรง 2) เป็นผู้ที่สามารถกำหนดระบบการประเมิน 3) เป็น ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์ทางการวัดและประเมินผล 4) มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ใช้หลักวิชาการวัดและการประเมินผลไปในทางเสื่อมเสีย 5) มีความรับผิดชอบต่องานการวัดและประเมิน ด้วยหลักคุณธรรม จริยธรรมต้องดำเนินการประเมินให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของการวัดและการประเมิน 6) มีความละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการพิจารณาในการวัดประเมิน อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้ประเมินต้องเป็นผู้ที่มีความละเอียดรอบคอบพิจารณาเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างครบถ้วนทุกมิติ 7) มีความพยายาม ทุ่มเทกำลังกาย กำลังสติปัญญา ต้องต่อสู้กับความเหนื่อยยาก ความเบื่อหน่ายและท้อแท้ 8) มีความรู้ และมีความรอบรู้ ผู้ประเมินจะต้องรู้เท่าทันในความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงของศาสตร์ในการวัดและประเมิน มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ศาสตร์ใหม่ๆ หรือประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการวัดและประเมินในยุคปัจจุบัน

2.6. การประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เรียกโดยย่อว่า “สมศ.” มีฐานะเป็นองค์การมหาชน มีภารกิจประเมินและให้การรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นกิจการอันเป็นบริการสาธารณะที่จัดตั้งเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งได้รับการประเมินสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

วิสัยทัศน์ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จะเป็นองค์กรทางวิชาการที่เชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของไทยให้มีคุณภาพ และให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาในสถานศึกษา ที่มีการบริหารและการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข

พันธกิจและอำนาจหน้าที่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพภายนอกโดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรายงานต่อสาธารณชน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และรายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนได้รับทราบผลการประเมินคุณภาพภายนอกสู่ความเป็นสากล ซึ่งการประเมินภายนอกมี 3 ขั้นตอน (สำนักงานมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2544 : 19)

2.5.1 ก่อนการตรวจเยี่ยม

2.5.2. ระหว่างการตรวจเยี่ยม

2.5.3. หลังการตรวจเยี่ยม

2.6.1. ก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ขั้นตอนก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษานี้คณะผู้ประเมินได้รับมอบหมายจาก สมศ. ให้เป็นผู้ประเมินสถานศึกษาแต่ละแห่งแล้วก็จะประสานกับทางสถานศึกษาโดยตรงเพื่อขอเอกสาร หรือข้อมูลต่างๆ มาศึกษาวิเคราะห์ วางแผนเตรียมการตรวจเยี่ยมและนัดหมายสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาเองจะต้องให้ความสะดวกในการเข้าตรวจเยี่ยม และศึกษาการดำเนินงานของคณะผู้ประเมินในขั้นตอนก่อนการตรวจเยี่ยมจะแยกเป็นเรื่องๆ ดังนี้ (จรัส นองมาก. 2546 : 132-134)

1.1. คณะผู้ประเมิน คณะผู้ประเมินแต่ละแห่ง หรือแต่ละหน่วยงานผู้ประเมินจะเป็นผู้จัดคณะผู้ประเมิน ตามหลักเกณฑ์ที่ สมศ. กำหนดซึ่งจะมีจำนวนเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษา เช่น 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 300 คน) คณะผู้ประเมิน จำนวน 2-4 คน 2) สถานศึกษานขนาดกลาง (นักเรียน 301-1,000 คน) คณะผู้ประเมินจำนวน 3-5 คน 3) สถานศึกษานขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 1,000 คน) คณะผู้ประเมินจำนวน 4-6 คน สถานศึกษาไม่มีสิทธิเลือกคณะผู้ประเมินที่จะมาประเมินคุณภาพภายนอกของตน ในขณะที่อยู่กับผู้ประเมินจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบไม่ขัดต่อจรรยาบรรณของผู้ประเมิน บทบาทหน้าที่ของผู้ประเมินตามที่ สมศ. ได้กำหนดไว้มีดังนี้

1.2.1.1. ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา สร้างความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากรของสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.2.1.2. รวบรวมและตรวจสอบหลักฐานข้อมูลเพื่อยืนยันสภาพจริงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามที่สถานศึกษาได้รายงานในรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา แล้วตามหลักฐานที่สะท้อนสภาพที่แท้จริงที่ไม่ปรากฏในรายงานประเมินตนเอง

1.2.1.3. ตรวจสอบกระบวนการ และวิธีการที่สถานศึกษาใช้ในการได้มาซึ่งข้อมูลและหลักฐานที่ระบุในรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาว่ามีความเหมาะสมครอบคลุม น่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด

1.2.1.4. ตรวจสอบผลการพัฒนาเทียบกับเป้าหมาย แผนพัฒนาของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาที่ สมศ. กำหนดเพื่อการประเมินภายนอกสถานศึกษารวมทั้งตรวจสอบเป้าหมาย แผนพัฒนาที่สถานศึกษาจะดำเนินต่อไปเพื่อดูความสอดคล้องกับผลการประเมิน

1.2.1.5. ประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาจัดการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

1.2.1.5. รายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาต่อ สมศ.

1.2. การเตรียมข้อมูลของสถานศึกษา

1.2.1. รายงานการประเมินตนเอง การรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นเอกสารที่มีความสำคัญที่ผู้ประเมินทุกคน จะต้องใช้ในการวิเคราะห์เพื่อศึกษาและวางแผนการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป สถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองส่งให้คณะผู้ประเมินเป็นการเฉพาะแต่เอกสารอื่นๆ ถ้าจำเป็นต้องใช้ประกอบผู้ประเมินอาจขอยืมจากสถานศึกษา และนำส่งคืนให้ในภายหลังจากเสร็จการตรวจเยี่ยมแล้วในการจัดทำรายงานจะต้องให้สอดคล้องกับรายงานคุณภาพประจำปีของสถานศึกษา และมีสาระที่สอดคล้องกันเพื่อความสะดวกของคณะผู้ประเมิน การจัดส่งรายงานประเมินตนเองต้องเป็นฉบับสมบูรณ์ส่ง สมศ. เป็นรายงานการพัฒนาที่สถานศึกษาจัดทำในรอบการประเมินภายนอกรอบหนึ่งๆ คือภายในเวลา 5 ปี จึงเป็นรายงานของสถานศึกษา 5 ปี ต่อครั้งเอกสารกล่าวจะเป็นผลการประเมินตนเองฉบับรวมผลการดำเนินงานในช่วง 5 ปี ซึ่งจะแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลา 5 ปี อีกด้วย หลักฐานอ้างอิงที่ต้องการให้ผู้ประเมินตรวจสอบ แต่ไม่สามารถใส่ไว้ในรายงานเนื่องจากมีปริมาณมาก และไม่สามารถจัดส่งให้ตรวจสอบได้ก็ให้ใส่ไว้ในอ้างอิงในรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาว่าได้จัดเตรียมสำหรับรับการตรวจไว้ที่สถานศึกษาแล้ว องค์ประกอบของสาระในรายงานประเมินตนเองแบ่ง 4 ตอน คือ

1.2.1.1. ข้อมูลพื้นฐาน เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เช่น นักเรียน ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ทรัพยากรในชุมชน และเกียรติยศชื่อเสียงของสถานศึกษา

1.2.1.2. สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เช่น วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา แนวคิด เป้าหมายการดำเนินแผนงาน โครงการวิธีการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โครงสร้างหรือสายการบังคับบัญชาในสถานศึกษา ลักษณะการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

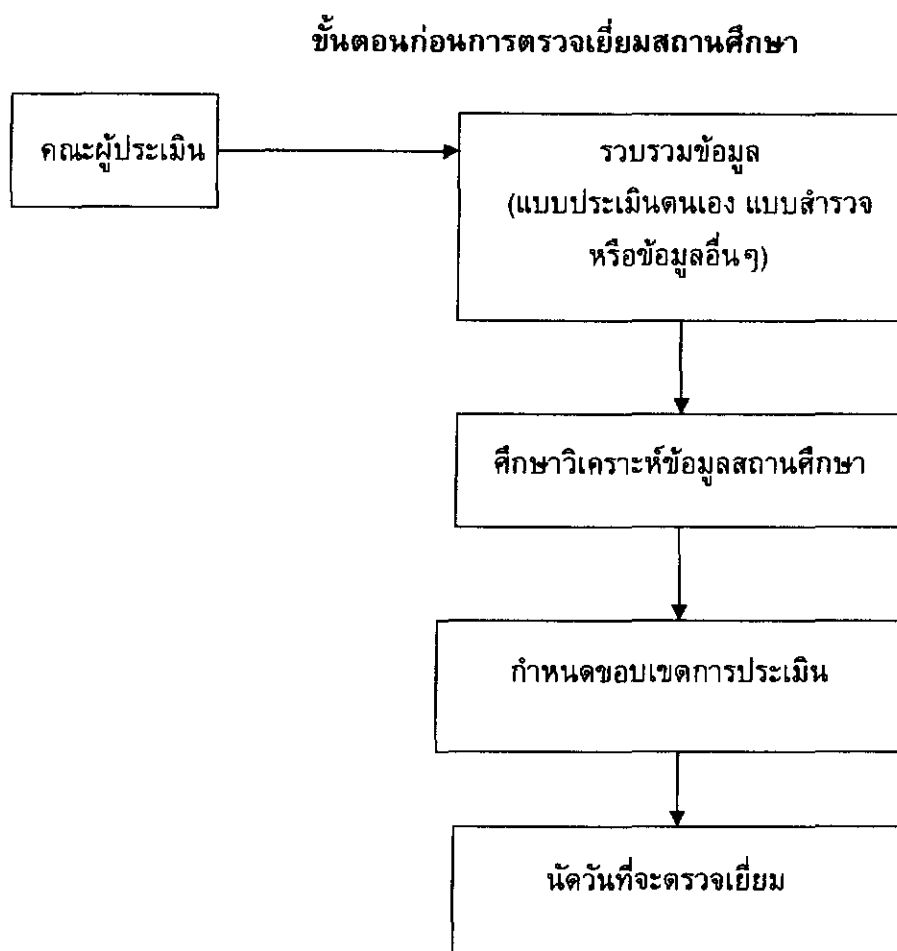
1.2.1.3. ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา เป็นรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่ สมศ. หรือหน่วยงานต้นสังกัด กำหนดโดยจัดเป็นกลุ่มงานๆ คือ กลุ่มที่ 1) มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน กลุ่มที่ 2) มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับครู กลุ่มที่ 3) มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มที่ 4) มาตรฐานด้านอื่นๆ

1.2.1.4. แนวทางในการดำเนินงานในอนาคต เป็นรายงานสรุปผลการประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา แนวทางปรับปรุงสถานศึกษาในอนาคตและเงื่อนไขในการดำเนินงานให้สำเร็จต่อไป

1.2.2. การวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดขอบเขตการประเมิน เมื่อผู้ประเมินได้รับเอกสารตนเองของสถานศึกษาหรือเอกสารอื่นที่จำเป็นครบถ้วนแล้ว ทีมคณะผู้ประเมินภายนอกสถานศึกษาก็จะมาศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ จากหลักฐานที่ปรากฏในรายงาน หรือข้อมูลประกอบกับรายละเอียดมาประกอบการพิจารณารับรองมาตรฐาน

1.2.2. การนัดวันที่จะตรวจเยี่ยมสถานศึกษาผู้ประสานงานของคณะผู้ประเมิน

จะนัดหมายวันเข้าตรวจเยี่ยมสถานศึกษาล่วงหน้าอย่างน้อย 2 สัปดาห์ และสถานศึกษาสามารถปรับเวลาและตารางตามความเหมาะสมในการปฏิบัติงานประเมินคุณภาพภายนอก
 ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ขั้นตอนก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา
 ที่มา จำรัส นองมาก. (2546). *ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา*. : 134.

2.6.2. ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา การดำเนินงานในขั้นตอน

ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ทีมคณะผู้ประเมินจะปฏิบัติหน้าที่ประเมินอยู่ที่สถานศึกษา ประมาณ 3 วัน เพื่อพิจารณาตรวจสอบข้อมูลจากรายงานของสถานศึกษาในรายงานประเมินตนเองว่าตรงกับสภาพที่แท้จริงของสถานศึกษาหรือไม่ สำหรับการยืนยันผล ผู้ประเมินจะต้องรวบรวมข้อมูลในประเด็นที่ยังไม่มีหลักฐานที่ชัดเจน นำมาศึกษาวิเคราะห์หาจุดแข็งในแต่ละมาตรฐานที่ สมศ. กำหนดรวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนาแก่สถานศึกษาต่อไป การชี้แจงกับบุคลากรของสถานศึกษา ในวันแรกของการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา คณะผู้ประเมินจะประชุมชี้แจงแก่บุคลากรทั้งหมดของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรของสถานศึกษา กรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนนักเรียน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนจากชุมชน ฯลฯ เป็นการแนะนำและทำความรู้จักคณะผู้ประเมินในขณะเดียวกันคณะผู้ประเมินจะได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาและประเมิน การดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากบุคลากรด้วยวิธีต่างๆ เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ไม่ได้มุ่งเพื่อการจับผิดสถานศึกษาเป็นการปฏิบัติร่วมกับบุคลากรที่แท้จริงของสถานศึกษา รวมทั้งการแจ้งให้สถานศึกษาทราบถึงแผนและกำหนดการดำเนินงานในการตรวจเยี่ยมโดยเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถปรับแก้ตาราง การตรวจเยี่ยมได้ตามความ เหมาะสม ในการดำเนินการดังกล่าว ช่วยให้สถานศึกษาเข้าใจบทบาทหน้าที่ซึ่งกันและกันมีความ สัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างของคณะผู้ประเมินกับสถานศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นด้วยความราบรื่นตลอดระยะเวลาการตรวจเยี่ยม (จำรัส นองมาก, 2546 : 134-135)

1. การดำเนินการรวบรวมข้อมูล ในระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ในระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษากิจกรรมส่วนใหญ่ของผู้ประเมิน คือ การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน และตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุดการดำเนินการรวบรวมข้อมูลมีประเด็นที่สถานศึกษาควรทราบเพื่อเตรียมการและเรียนรู้วิธีการปฏิบัติงานร่วมกับคณะผู้ประเมิน ซึ่งแยกเป็นประเด็นต่อไปนี้

1.1. ประเภทข้อมูล เป็นข้อมูลที่ผู้ประเมินจะศึกษารวบรวมเพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ อ้างอิง ตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาต่างๆ บางส่วนมีข้อมูลอยู่แล้วในรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา แต่บางส่วนอาจเก็บอยู่ในระบบสารสนเทศของสถานศึกษา ซึ่งอาจจัดประเภทข้อมูลที่สถานศึกษาจำอยู่ 6 ประเภท ได้แก่

1.1.1. ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะ ประเภท ระดับการศึกษาของสถานศึกษา ทำเลที่ตั้งสถานศึกษา จำนวนนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทรัพยากรของสถานศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพของชุมชน สภาพทางสังคมของผู้ปกครองนักเรียน สภาพชุมชน ฯลฯ

1.1.2. ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการ เช่น ปรัชญา เป้าหมาย แผนพัฒนา หรือธรรมนูญสถานศึกษา แผนงานโครงการของสถานศึกษาหลักฐานการปฏิบัติในการสั่งการ การมอบหมายงาน การนิเทศ การกำกับติดตาม ระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา หรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

1.1.3. ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน เช่น เอกสารหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู สื่อการเรียนการสอน การจัดห้องเรียนและห้องประกอบ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

1.1.4. ข้อมูลเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เช่น พฤติกรรมการเรียนการสอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ความรู้ความสามารถของผู้เรียน บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนผลงานด้านต่างๆ ของผู้เรียนที่ปรากฏชัดเจนเป็นที่ประจักษ์ตรวจสอบได้

1.1.5. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและบริการต่างๆ เช่น กิจส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน บริการสนับสนุนงานทางวิชาการ เช่น ห้องสมุด สื่ออุปกรณ์ ฯลฯ งานด้านกิจการนักเรียนได้แก่ การส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน การจัดบริการแนะแนว จัดหาทุนการศึกษา สำหรับนักเรียนขาดแคลน บริการอาหารกลางวัน กิจกรรมการสอนเสริมให้กับผู้เรียนซ้ำ เป็นต้น

1.1.6. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการและการจัดสรรทรัพยากร เช่น การจัดสรรงบประมาณ งานบริหารบุคคล การบริหารงานการเงินและพัสดุ การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ข้อมูลดังที่กล่าวสถานศึกษาจะต้องจัดเตรียมไว้ให้พร้อม สามารถตรวจสอบหรือนำมาอ้างอิงได้ตลอดเวลา เอกสารที่นำเสนอผู้ประเมินศึกษาวิเคราะห์นั้น คือเอกสารที่เกิดขึ้นเนื่องจากการปฏิบัติงานจริง ๆ มิใช่เอกสารที่จัดทำขึ้นมาใหม่อีกชุดหนึ่ง มิใช่เอกสารที่สถานศึกษาได้คัดลอกมาหรือทำสำเนาามาทำให้สิ้นเปลือง หากสถานศึกษาได้จัดเอกสารไว้อย่างเป็นระบบจะเป็นไปประโยชน์ในการยืนยันข้อมูลและสะดวกแก่ผู้ประเมิน

1.2. วิธีการจัดเก็บข้อมูล วิธีการจัดเก็บข้อมูลของผู้ประเมินใช้ในช่วงตรวจเยี่ยมโดยทั่วไปมี 4 วิธี

1.2.1. การสังเกต เป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่ผู้ประเมินใช้ตาและใช้หูเป็นเครื่องมือสำคัญโดยการกำหนดกรอบในการสังเกต ให้ชัดเจนว่าจะมีขอบข่ายครอบคลุมแค่ไหนการสังเกตอาจแบ่งได้เป็นสองลักษณะ คือ 1) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ที่ผู้สังเกตปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้ถูกสังเกต 2) การสังเกตแบบผู้สังเกตไม่มีส่วนร่วมกับผู้ถูกสังเกตโดยไม่ได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาผู้ประเมินจะต้องสังเกตกิจกรรม หรือสังเกตจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาโดยมีประเด็นที่สังเกตที่ชัดเจน เช่น การสังเกตการเรียนการสอนอาจจะดูวิธีการสอน กิจกรรมที่ใช้ในการสอนและการใช้สื่อการสอน พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ความกระตือรือร้นในการเรียน การปฏิบัติกิจการเรียน บรรยากาศในห้องเรียน ในระหว่างสังเกต ผู้ประเมินจะต้องจดบันทึกผลการสังเกตตามแบบที่ผู้ประเมินกำหนด หรืออาจไม่มีรูปแบบก็ได้แต่ต้องบันทึกประเด็นที่

ถูกต้องครบถ้วนตามสภาพจริงที่เกิดขึ้น หรืออาจจะซักถามผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการต่าง ๆ เพิ่มเติม อีกทั้งได้เวลาในการสังเกตขึ้นอยู่กับความครบถ้วนของข้อมูลที่กำหนดเป็นประเด็นไว้

1.2.2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการเก็บข้อมูล ที่ผู้ประเมินอาศัยการรวบรวมข้อมูลด้วยการพูดคุยเพิ่มขึ้นมาจากการสังเกตด้วย หู หรือตา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ การสัมภาษณ์ทำให้เกิดประโยชน์ ผู้สัมภาษณ์ต้องกำหนดประเด็นเอาไว้ล่วงหน้าว่าจะซักถามเรื่องอะไรในประเด็นไหนมิใช่ซักถามไปเรื่อยจะไม่ได้ตามข้อมูลตามที่ต้องการ ในระหว่างที่สัมภาษณ์จะต้องจดบันทึกข้อมูลไว้ด้วย การสัมภาษณ์มีความถูกต้องเชื่อถือได้ผู้สัมภาษณ์จะต้องเลือกใช้วิธีการพูดคุยและเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสม พยายามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้พูดมากๆ และได้แสดงความคิดเห็นให้เท่าที่จะมากได้ การสัมภาษณ์ไม่ควรเป็นกลุ่มใหญ่เกิน 5-6 คนเพื่อจะได้กระจายคำถามให้ถึงทุกคนที่ให้สัมภาษณ์และให้เน้นสนทนาเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันให้มากที่สุด

1.2.3. การศึกษาจากเอกสาร เป็นวิธีการตรวจสอบเอกสารต่างๆ ที่สถานศึกษาปฏิบัติอยู่จริง เช่น เอกสารที่เกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อาจประกอบด้วยแผนงาน โครงการ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ธรรมนูญสถานศึกษา บันทึกการประชุม รายงานประจำปี ปฏิทินการปฏิบัติงาน สถิติต่างๆ หรือเอกสารอื่นที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น อาจจะเป็นผลงานของนักเรียน สมุดงานของนักเรียน สมุดการบ้าน รายงานแฟ้มสะสม เป็นต้น

1.2.4. การใช้แบบทดสอบที่เป็นข้อเขียน เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยเครื่องวัดที่เป็นแบบทดสอบความรู้เพื่อวัดความรู้ในเนื้อหาวิชาของผู้เรียน และวัดความรู้สึก นึกคิดของผู้เรียน เครื่องมือชนิดนี้จะต้องอาศัยการวิจัยพัฒนาในการสร้างเครื่องวัดที่มีความเที่ยงตรงสูง มีความเชื่อมั่นในการวัด และมีอำนาจจำแนกและมีคุณลักษณะที่ดีอื่นของเครื่องวัดอีกด้วยจึงได้ผลที่ถูกต้องแม่นยำในการวัดตรงตามวัตถุประสงค์ผู้ประเมิน

1.3. ขอบข่ายในการกำหนดประเด็นปัญหา ในการเก็บข้อมูลเพื่อสามารถวิเคราะห์สภาพจริงในแต่ละมาตรฐานที่ทำการประเมินภายนอกสถานศึกษานั้น ผู้ประเมินจะต้องทราบข้อมูลที่ครบถ้วนทั้ง 3 มิติในการเขียนรายงาน คือ 1) ด้านความตระหนัก (Awareness) 2) ด้านความพยายาม (Attempt) 3) ด้านความสำเร็จ (Achievement) ลักษณะที่กำหนดเป็นประเด็นคำถามในแต่ละมิติก็จะบ่งบอกถึงสภาพที่ผู้ประเมินสามารถวินิจฉัยได้ว่า การปฏิบัติของสถานศึกษาพอจะจัดอยู่ในเกณฑ์คุณภาพใด

1.4. สิ่งที่ต้องคำนึงในการรวบรวมข้อมูล ในการรวบรวมข้อมูลผู้ประเมินในฐานะผู้เก็บข้อมูลจะต้องดำเนินในลักษณะเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน เป็นจริงเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ และการประเมินอย่างแท้จริงในการดังกล่าว สมศ. ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ประเมินให้คำนึงถึงประโยชน์ต่อผู้ประเมิน และสถานศึกษาใช้เป็นแนวทาง ดังนี้

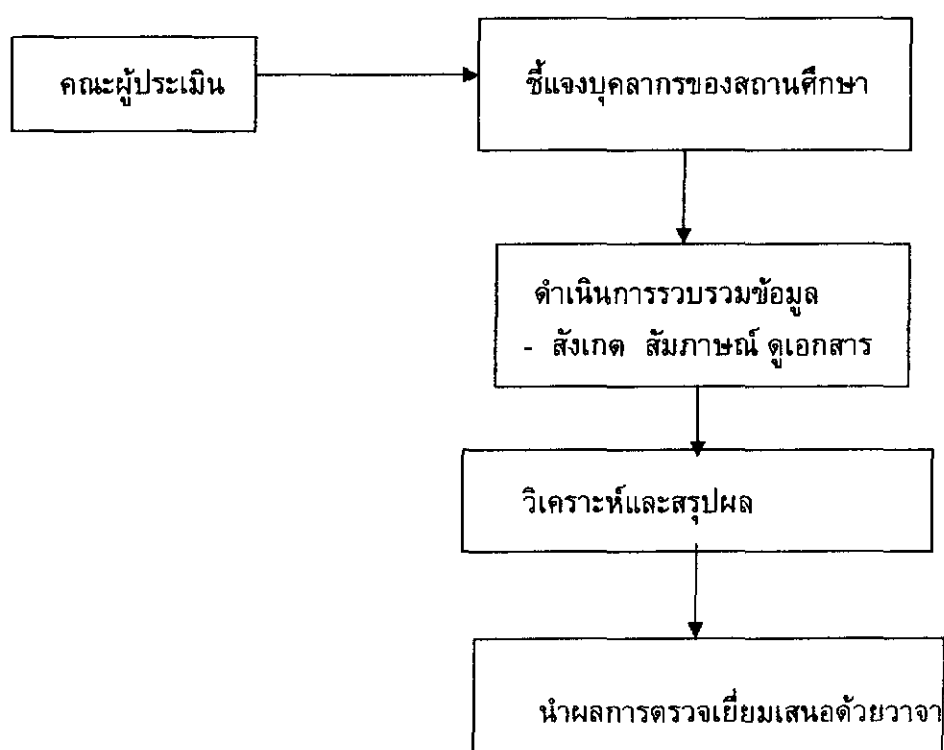
- 1.4.1. การรักษาสภาพและบรรยากาศให้อยู่ในสภาพปกติอยู่เสมอ
- 1.4.2. การเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการสังเกตกระบวนการเรียนการสอน การสัมภาษณ์ การพูดคุย การตรวจผลงานของนักเรียน หรือการรวบรวมข้อมูลอื่น จะต้องครอบคลุมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารทั้งหมดของสถานศึกษา และจะต้องไม่เป็นการสองข้างบางสิ่งบางอย่างไป
- 1.4.3. การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเป็นการประสานความร่วมมือ และการช่วยเหลือกันระหว่างผู้ประเมิน และบุคลากรในสถานศึกษา
- 1.4.4. พยายามให้มีการสื่อสาร การทำความเข้าใจและความร่วมมือ ประสานสัมพันธ์อันดีตลอดเวลาระหว่างการให้ข้อมูล
- 1.4.5. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้ประเมินจะต้องไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวเป็นเกณฑ์การตัดสินการประเมิน แต่พยายามนึกถึงความเที่ยงตรง และหลักฐานที่ถูกต้อง กับสภาพความเป็นจริงเป็นหลัก
- 1.4.6. พยายามทำให้ครูรู้สึกว่าการเยี่ยมชั้นเรียนดูการเรียนการสอนในชั้นเรียนหรือสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูหรือการสังเกตบรรยากาศชั้นเรียนเป็นบรรยากาศภาพรวมของสถานศึกษามากกว่าจะเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล
- 1.4.7. ผู้ประเมินจะต้องตระหนักเสมอว่าขณะสัมภาษณ์บุคลากรในการรวบรวมข้อมูลนั้นจะต้องเป็นผู้ฟังที่ดี
- 1.4.8. ไม่ควรปล่อยให้กลุ่มบุคคล หรือบุคคลมาดำเนินการใดๆ ที่จะทำให้การปฏิบัติงานของคณะผู้ประเมินเบี่ยงเบนจากแผนการตรวจเยี่ยม และแผนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้โดยไม่จำเป็น
- 1.4.9. ตรวจสอบข้อมูลคำนึงถึงความถูกต้องของข้อมูลอยู่เสมอ

2. การวิเคราะห์และสรุป ในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานข้อค้นพบต่างๆ ที่ผู้ประเมินประมวลมาได้ทั้งหมดในแต่ละมาตรฐานที่มีการตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยและสรุปว่ามีผลเป็นเช่นไร ในการวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปดังกล่าว นอกจากผู้ประเมินจะเป็นผู้รวบรวมหลักฐานที่ได้ครบถ้วนแล้ว และจะต้องวินิจฉัยโดยปราศจากอคติพิจารณาด้วยเหตุด้วยผลในรูปของคณะกรรมการ คือคณะผู้ประเมินทั้งคณะการวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปจะพิจารณาในแต่ละเองหรือแต่ละมาตรฐาน และอาจจะทยอยสรุปไปในแต่ละวัน หรืออยู่ในช่วงเวลาของการตรวจเยี่ยมโดยไม่ต้องรอจนถึงวันสุดท้าย ถ้าคณะผู้ประเมินเห็นว่า มีประเด็นที่มีข้อมูลครบถ้วนก็จะประเมินมาตรฐานดังกล่าวไปก่อนได้ หากพบว่ายังหาข้อสรุปไม่ได้หรือหาข้อยุติไม่ได้ เนื่องจากหลักฐานไม่ชัดเจนเพียงพอหรือขัดแย้งก็ให้รอไว้ก่อน เพื่อดำเนินการไปหาข้อมูลเพิ่มเติมให้สามารถสรุปได้ ในการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา คณะผู้ประเมินจะต้องนำข้อมูลที่ได้จากการ

การดำเนินการรวบรวมมาแล้วทั้งหมดเปรียบเทียบกับเกณฑ์ คุณภาพในแต่ละมาตรฐานตามที่ สมศ. กำหนดมาตรฐานใดที่สถานศึกษายังดำเนินการในระดับที่ต้องปรับปรุงคณะผู้ประเมินต้อง เตรียมประเด็นที่สถานศึกษาควรปรับปรุงไว้ด้วย

3. การนำเสนอผลการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาด้วยวาจา เมื่อคณะผู้ประเมินสรุปผลการ วิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนทุกมาตรฐานแล้ว จะต้องนำผลเสนอด้วยวาจา ให้คณะผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูทราบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและให้โอกาสสถานศึกษาได้ชี้แจงเพิ่มเติมในบางประเด็น ที่เห็นยังไม่ถูกต้องตามสภาพความเป็นจริง หรือมีข้อมูลหลักฐานอื่นสนับสนุน เพื่อตรวจสอบความ ถูกต้อง เพราะการสรุปเป็นข้อยุติต่างๆ ที่ต้องอาศัยข้อมูลหลักฐานมากกว่าการแสดงความคิดเห็น ส่วนตัวหรืออารมณ์ ในการสรุปจำเป็นจะต้องนำความจริงมาพุดคุยกันในบางเรื่องสถานศึกษาอาจ ทำได้อยู่แล้ว แต่ในบางเรื่องจะต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุง ดังภาพประกอบ 8

ขั้นตอนระหว่างตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ภาพประกอบ 8 ขั้นตอนระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ทีมา จำรัส นองมาก. (2546). ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. : 143.

2.6.3. ขั้นตอนหลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา การดำเนินงานหลังการ

ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา คณะผู้ประเมินจะต้องจัดทำรายงานการตรวจเยี่ยมประสานกับสถานศึกษา เพื่อยืนยันข้อมูลจากการรายงานนำเสนอผลต่อ สมศ. เพื่อประกาศรายงานผลการประเมิน สถานศึกษาอย่างเป็นทางการ สำหรับการเผยแพร่และนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาต่อไป มี 3 ภารกิจสำคัญที่คณะผู้ประเมินจะต้องดำเนินภายหลังจากเสร็จสิ้นการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาแล้ว ประกอบด้วย (จรัส นองมาก, 2546 : 135-136)

1. การวิเคราะห์สรุปผลการประเมิน ในการดำเนินงานขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานข้อค้นพบต่างๆ ที่ผู้ประเมินประมวลมาได้ทั้งหมดในแต่ละมาตรฐานที่มีการตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยและสรุปว่ามีผลเป็นเช่นไร ในการวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปดังกล่าว นอกจากผู้ประเมินจะรวบรวมหลักฐานได้ครบถ้วนแล้วจะต้องวินิจฉัยโดยปราศจากอคติ พิจารณาด้วยเหตุด้วยผลในรูปของคณะกรรมการ คือคณะผู้ประเมินทั้งคณะ การวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปจะพิจารณาในแต่ละเองหรือแต่ละมาตรฐาน และอาจจะทยอยสรุปไปในแต่ละวัน หรืออยู่ในช่วงเวลาของการตรวจเยี่ยมโดยไม่ต้องรอจนถึงวันสุดท้าย ถ้าคณะผู้ประเมินเห็นว่ามีความประเด็นที่มีข้อมูลครบถ้วนก็จะประเมินมาตรฐานดังกล่าวไปก่อนได้ หากพบว่ายังหาข้อสรุปไม่ได้หรือหาข้อยุติไม่ได้ เนื่องจากหลักฐานไม่ชัดเจนเพียงพอหรือขัดแย้งก็ให้รอไว้ก่อน เพื่อดำเนินการไปหาข้อมูลเพิ่มเติมให้สามารถสรุปได้ ในการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา คณะผู้ประเมินจะต้องนำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการรวบรวมมาแล้วทั้งหมดเปรียบเทียบกับเกณฑ์คุณภาพในแต่ละมาตรฐานตามที่ สมศ. กำหนดมาตรฐานใดที่สถานศึกษายังดำเนินการในระดับที่ต้องปรับปรุง คณะผู้ประเมินต้องเตรียมประเด็นที่สถานศึกษาควรปรับปรุงไว้ด้วยการนำเสนอผลการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา เมื่อคณะผู้ประเมินสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนทุกมาตรฐานแล้ว จะต้องนำผลเสนอด้วยวาจา ให้คณะผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูทราบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและให้โอกาสสถานศึกษาได้ชี้แจงเพิ่มเติมในบางประเด็นที่เห็นยังไม่ถูกต้องตามสภาพความเป็นจริง หรือมีข้อมูลหลักฐานอื่นสนับสนุน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เพราะการสรุปเป็นข้อยุติต่างๆ ที่ต้องอาศัยข้อมูลหลักฐานมากกว่าการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรืออารมณ์ ในการสรุปจำเป็นจะต้องนำความจริงมาพูดคุยกันในเรื่องสถานศึกษาอาจทำดีอยู่แล้ว แต่ในบางเรื่องจะต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุง แต่ในการพูดเพื่อให้สถานศึกษาทราบความจริงเรื่องที่ยังบกพร่องจะต้องไม่ทำให้สถานศึกษาเกิดความอับอายหรือการต่อต้านคณะผู้ประเมิน

2. การนำเสนอผลการประเมินสถานศึกษาด้วยวาจา เมื่อคณะผู้ประเมินสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนทุกมาตรฐานแล้ว จะต้องนำเสนอด้วยวาจา ให้คณะผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูทราบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและให้โอกาสสถานศึกษาได้ชี้แจงเพิ่มเติมในบางประเด็น ที่เห็นยังไม่ถูกต้องตามสภาพความเป็นจริง หรือมีข้อมูลหลักฐานอื่นสนับสนุน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เพราะการสรุปเป็นข้อยุติต่าง ๆ ที่ต้องอาศัยข้อมูลหลักฐานมากกว่าการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรืออารมณ์ ในการสรุปจำเป็นจะต้องนำความจริงมาพุดคุยกันในบางเรื่องสถานศึกษาอาจทำได้อยู่แล้ว แต่ในบางเรื่องจะต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุง แต่ในการพูดเพื่อให้สถานศึกษาทราบความจริงเรื่องที่ยังบกพร่องจะต้องไม่ทำให้สถานศึกษาเกิดความอับอาย หรือการต่อต้านคณะผู้ประเมิน ไม่เช่นนั้นแล้วจะไม่สามารถแสวงหาแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาที่ถูกต้องเหมาะสมร่วมกันได้

2.7. การจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก การดำเนินหลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา คณะผู้ประเมินจะต้องจัดทำการตรวจเยี่ยมประสานกับสถานศึกษา เพื่อยืนยันข้อมูลจากรายงานและนำเสนอผลงานต่อ สมศ. เพื่อประกาศรายงานการประเมินสถานศึกษาเป็นทางการสำหรับการเผยแพร่และนำไปใช้ในการปรับปรุงต่อไป การเขียนรายงานการตรวจเยี่ยม เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นตอนระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา หลังจากที่ได้นำเสนอด้วยวาจาให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาทราบแล้ว รายงานที่ทีมคณะผู้ประเมินจัดทำในขั้นตอนนี้อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นรายงานฉบับร่าง เพราะจะต้องผ่านขั้นตอนการปรับปรุง การตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิในลำดับต่อไป ฉะนั้นรายงานฉบับนี้จึงต้องเสนอข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน ตรงตามที่เสนอด้วยวาจาต่อสถานศึกษาเช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่ารายงานที่คณะผู้ประเมิน จะต้องอาศัยข้อมูลของรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นหลัก ในการตรวจสอบหาร่องรอยหลักฐานถ้าข้อมูลที่ผู้ประเมิน ตรวจสอบพบเป็นจริงตามที่ปรากฏในรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาก็จะใช้ข้อมูลนั้นรายงานการตรวจเยี่ยม แต่ถ้าข้อมูลไม่ตรงกับข้อมูลในรายงานประเมินตนเอง สถานศึกษาก็จะเขียนไปตามที่ทีมผู้ประเมินตรวจสอบพบ ส่วนที่ต้องเขียนเพิ่มเติมก็เฉพาะข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข หรือไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในแต่ละเรื่องที่ผู้ประเมินจะเห็นสมควร ดังนี้ (จรัส นองมาก. 2546 : 136-139)

2.7.1. การวิเคราะห์สรุปผลการประเมิน ในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานข้อค้นพบต่าง ๆ ที่ผู้ประเมินจะต้องประมวลมาได้ทั้งหมดในแต่ละมาตรฐานที่มีการตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยและสรุปว่ามีผลเป็นเช่นไร ในการวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปดังกล่าว นอกจากผู้ประเมินต้องดำเนินการรวบรวมหลักฐานได้ครบถ้วนแล้วจะต้องวินิจฉัยโดยปราศจากอคติพิจารณาด้วยเหตุด้วยผลในรูปของคณะกรรมการ คือคณะผู้ประเมินทั้งคณะการ

วิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปจะพิจารณาในแต่ละเองหรือแต่ละมาตรฐาน การตรวจเยี่ยมโดยไม่ต้องรอจนถึงวันสุดท้าย ถ้าคณะผู้ประเมินเห็นว่ามีความผิดปกติที่มีข้อมูลครบถ้วนก็จะประเมินมาตรฐานดังกล่าวไปก่อนได้ หากพบว่ายังหาข้อสรุปไม่ได้หรือหาข้อยุติไม่ได้ เนื่องจากหลักฐานไม่ชัดเจนเพียงพอหรือขัดแย้งก็ให้รอไว้ก่อน เพื่อดำเนินการไปหาข้อมูลเพิ่มเติมให้สามารถสรุปได้ การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา คณะผู้ประเมินจะต้องนำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการรวบรวมมาแล้วทั้งหมดเปรียบเทียบกับเกณฑ์ เมื่อคณะผู้ประเมินสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนทุกมาตรฐานแล้ว จะต้องนำเสนอด้วยวาจา ให้คณะผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูทราบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและให้โอกาสสถานศึกษาได้ชี้แจงเพิ่มเติมในบางประเด็นที่เห็นยังไม่ถูกต้องตามสภาพความเป็นจริง หรือมีข้อมูลหลักฐานอื่นสนับสนุน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เพราะการสรุปเป็นข้อยุติต่างๆ ที่ต้องอาศัยข้อมูลหลักฐานมากกว่าการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรืออารมณ์

สิ่งที่สำคัญจากการรายงานด้วยวาจา ในขั้นตอนนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้สถานศึกษาได้รับทราบสภาพความเป็นจริง เพื่อแสวงหาแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานที่เหมาะสมกับสภาพและทรัพยากรของสถานศึกษา ในการเสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขสถานศึกษาจนเป็นที่ยอมรับและสถานศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความจำเป็นจะต้องแก้ไขปรับปรุงให้ประสบความสำเร็จ สถานศึกษาเกิดความเชื่อในคณะผู้ประเมิน ต่อจากนั้นผู้ประเมินจะต้องจัดทำรายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อผ่านการพิจารณาแล้วนำเสนอสมศ.

2.7.2. การตรวจสอบและการโต้แย้งของสถานศึกษา ร่างรายงานการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาของคณะผู้ประเมิน ที่จัดทำเรียบร้อยและผ่านการตรวจสอบของหน่วยงานประเมินจนเห็นว่าถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์จะถูกส่งไปให้สถานศึกษาตามเวลาที่ สมศ. กำหนด เพื่อให้สถานศึกษาได้ตรวจสอบว่าตรงตามที่ได้อ่านรายงานด้วยวาจาหรือไม่ และสถานศึกษาเห็นว่ามีความผิดปกติที่ปรากฏในรายงานไม่ตรงตามความเป็นจริงให้สถานศึกษาโต้แย้งโดยแนบหลักฐานและข้อมูลเพิ่มเติมไปให้คณะผู้ประเมิน ภายในกำหนดเวลา 30 วัน นับแต่สถานศึกษาได้รับร่างรายงานจากคณะผู้ประเมินส่งมาให้ หากสถานศึกษาไม่ส่งหรือไม่โต้แย้งใดๆ ก็ให้ถือว่าสถานศึกษายอมรับรายงานการประเมินฉบับนั้น

1. การพิจารณาข้อโต้แย้งของสถานศึกษา กรณีที่คณะผู้ประเมินสถานศึกษาได้รับข้อโต้แย้งจากสถานศึกษาจะต้องพิจารณาดำเนินการในการปรับแก้รายงานการตรวจเยี่ยมให้ถูกต้องครบถ้วนตรงตามข้อมูลที่ปรากฏให้มากที่สุด การพิจารณาดำเนินการเนื่องมาจากการรับข้อโต้แย้งจากสถานศึกษาเป็นไปใน 2 กรณี

2. กรณีที่หนึ่ง หากข้อโต้แย้งและหลักฐานข้อมูลของสถานศึกษามีความถูกต้องน่าเชื่อถือ และมีเหตุผลมากกว่าข้อมูลของคณะผู้ประเมินใช้ในการเขียนรายงาน คณะผู้ประเมิน

จะต้องแก้ไขให้สอดคล้องตามที่สถานศึกษาได้เสนอข้อมูลโต้แย้งเพื่อเสนอให้ สมศ. ดำเนินการในขั้นต่อไป

3. กรณีที่สอง หากข้อโต้แย้งของสถานศึกษาและข้อมูลของสถานศึกษามีความถูกต้อง น่าเชื่อถือน้อยกว่าข้อมูลของคณะผู้ประเมินรวบรวมมาได้และองค์ประกอบอื่นแล้วยังมาหักล้างไม่ได้ คณะผู้ประเมินก็ไม่ปรับแก้รายงาน แต่ก็ให้นำเสนอข้อมูลของสถานศึกษาที่เสนอโต้แย้งมาให้ สมศ. พิจารณาพร้อมกับรายงานของคณะผู้ประเมิน ดำเนินการตามหลักการและวิธีการต่อไป

4. การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อ สมศ. ได้รับรายงานจากคณะผู้ประเมินแล้วก็จะส่งมอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาว่าดังกล่าวโดยจะพิจารณาในแง่ของความสมบูรณ์และคุณภาพของการรายงาน เพื่อจะใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไปตามเจตนารมณ์ของการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา รายงานที่สมบูรณ์และมีคุณภาพจะต้องครอบคลุมตัวบ่งชี้ตามที่ระบุไว้ในมาตรฐาน ถ้าผลการปฏิบัติของสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องปรับปรุงในรายงานนั้นจะต้องเสนอแนะวิธีการแก้ไขปรับปรุงไว้ด้วย รายงานฉบับใดที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าต้องปรับแก้เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ถูกต้อง จะต้องส่งคืนให้คณะผู้ประเมินไปปรับแก้และบางกรณีอาจจะต้องดำเนินการประเมินใหม่ ตามวงจรการประเมินสถานศึกษาที่ได้คณะผู้ประเมินจะเขียนร่างส่งให้สถานศึกษาตรวจสอบและโต้แย้ง พิจารณาข้อโต้แย้งของสถานศึกษาและส่งให้ สมศ. พิจารณาเห็นว่าถูกต้อง เว้นแต่เป็นการปรับปรุงเพียงเล็กน้อย สมศ. อาจประสานกับคณะผู้ประเมินเพื่อปรับแก้โดยไม่ดำเนินการประเมินใหม่ก็ได้

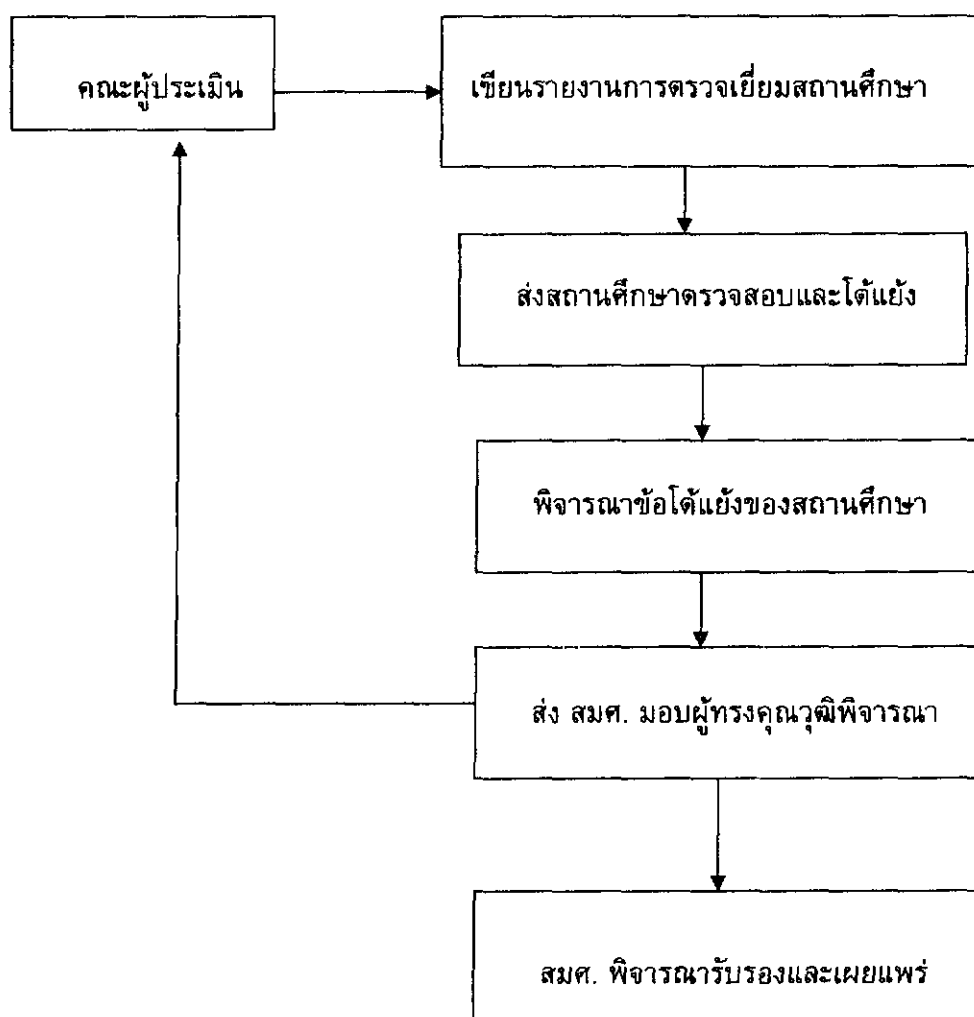
5. การเผยแพร่ผลการประเมินภายนอกสถานศึกษาต่อสาธารณชนรายงานการประเมินที่ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแล้วเห็นว่าครบถ้วนสมบูรณ์ถูกต้องเห็นสมควรให้เผยแพร่ได้ผู้มีอำนาจของ สมศ. จะลงนามรับรองซึ่งถือว่ารายงานฉบับนี้เป็นรายงานอย่างเป็นทางการตามข้อบัญญัติในมาตรา 49 ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จะเผยแพร่ไปยังหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา และสาธารณชนโดย สมศ. จะกำหนดรูปแบบและวิธีการในเผยแพร่รายงานโดยอาจจะใช้รายงานฉบับสมบูรณ์ หรือปรับปรุงแบบให้เหมาะสม

2.7. การรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นขั้นตอนหลังจากคณะกรรมการประเมินภายนอกสถานศึกษาเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้วคณะผู้ประเมินจะทำการประชุมเพื่อหาข้อสรุป และวิเคราะห์ข้อมูลตามสภาพจริงของสถานศึกษา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานศึกษาที่จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่รายงานต่อ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อให้การรับรองมาตรฐานต่อไป

สรุป การดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ในขั้นตอนการรายงานประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ส่งให้สถานศึกษาเพื่อโต้แย้ง 2) พิจารณาข้อโต้แย้งของสถานศึกษา 3) ส่งข้อมูลให้ผู้ทรงคุณวุฒิของ สมศ. พิจารณา 4) สมศ. พิจารณาให้การรับรองและเผยแพร่ต่อหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณะชนทราบต่อไป ประเด็นจะเกิดผลอย่างไรกับตัวแปรอิสระ ได้แก่ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ขนาด และสังกัดของสถานศึกษาจึงได้ศึกษาเรื่องดังกล่าว ดังภาพประกอบ 9

หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ภาพประกอบ 9 ขั้นตอนหลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ทิวา จำรัส นองมาก. (2546). ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. : 157.

3. การประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2

3.1. สภาพการจัดการศึกษา

สภาพของสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา สระบุรี เขต 2 มีครูประกอบด้วยครูจำนวน 1,446 คน และผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 132 คน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. แผนพัฒนาสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ
2. วิเคราะห์จัดตั้งงบประมาณอุดหนุนทั่วไปให้แก่สถานศึกษาในสังกัด
3. ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา
4. กำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผลการจัดการศึกษาสถานศึกษาในสังกัด
5. ศึกษา วิเคราะห์ ปัญหาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด
6. ประสานงานและการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3.2. ปริมาณงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอวังม่วง อำเภอมวกเหล็ก อำเภอแก่งคอย อำเภอหนองแค อำเภอวิหารแดงมีสถานศึกษาในสังกัดทั้งสิ้น 158 แห่ง จัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาล จนถึง ชั้นมัธยมศึกษา

3.2.1 ระดับ ชั้นอนุบาล ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 109 แห่ง

3.2.2. ระดับ ชั้นอนุบาล ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 38 แห่ง

3.2.3. ระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 11 แห่ง

3.3. จำนวนครูและผู้บริหารสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ดังนี้

3.3.1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 132 คน

3.3.2. ครูผู้สอน จำนวน 1,446 คน

3.4. สภาพการจัดการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 มีพื้นที่กว้างขวาง การหลอมรวมหน่วยงานทางการศึกษาทั้ง 5 อำเภอ มาไว้ในหน่วยงานเดียวกันทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีข้อจำกัด เนื่องจากเดิมสถานศึกษาสังกัดต่างกรมกันและมีวัฒนธรรมการทำงานที่แตกต่างกันเมื่อมาหลอมรวมกันในระยะแรกการปฏิบัติมีปัญหาแต่ต่อไปปัญหาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่กำลังแก้ไขปัญหาดังกล่าวอยู่เพื่อให้เกิดการประสานงานให้ดียิ่งขึ้น ปัญหาด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่

3.4.1. สถานศึกษาขนาดเล็กอัตรากำลังครูต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3.4.2. ครูและบุคลากรทางการศึกษายังมีแนวคิด และพฤติกรรมไม่เอื้อต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน

3.4.3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งระดับ ประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ในภาพรวมยังไม่น่าพอใจ

3.5. การดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 เริ่มดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (เรวัฒน์ แจ่มจบ. 2546 : 4) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 มีจำนวน 158 แห่ง สถานศึกษาได้จัดทำรายงานการประเมินตนเองครบทั้งหมดแล้วจำนวน 158 แห่ง ได้รับการประเมินภายนอกแล้วจำนวน 132 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85 มีแยกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 60 แห่ง ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกแล้ว จำนวน 40 แห่ง จำนวนครู 265 คน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 65 แห่ง ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกแล้ว จำนวน 61 แห่ง จำนวนครู 568 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 33 แห่ง ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกแล้ว จำนวน 27 แห่ง ครูจำนวน 745 คน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก และเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของตัวแปรอิสระที่จะศึกษา ได้แก่ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา มีผลต่อการแสดงความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนี้

4.1. วุฒิการศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าวุฒิการศึกษา มีผลการแสดงความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกมีผู้ศึกษาไว้ ดังนี้

วิชัย ตีร์เล็ก (2542: บทคัดย่อ) (4) – (5) การศึกษาความเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบบริหาร ISO 9000 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่มีวุฒิแตกต่างกันมีความคิดแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา

พิชยุตม์ ทับทิม (อุไรรัตน์ จันทคุปต์. 2545: 46-47 อ้างอิงจาก พิชยุตม์ ทับทิม. 2543 : 1-2) การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อคู่มือการพัฒนาโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาเพื่อการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา. พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่มีวุฒิแตกต่างกันมีความคิดแตกต่างกัน วุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่า

เรวัณน์ แจ่มจบ (2546: 134) การเปรียบเทียบความพึงพอใจ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี พบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน

4.2. ตำแหน่ง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าตำแหน่ง มีผลการแสดงความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

ธัญลักษณ์ น้อมนิล (2543 : บทคัดย่อ) ความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชรตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ได้ศึกษาพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพอยู่ในระดับมากกว่าครูผู้สอน

รัตนา เอี่ยมสุวรรณ (2543 : บทคัดย่อ) การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ครูที่ตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานมากกว่าครูผู้สอน

4.3. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีผลต่อการแสดงความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

อุไรรัตน์ จันทคุปต์ (2545 : 79) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคที่มีต่อความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาจำแนกตาม ประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่ามีความเห็นต่อการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน

สุระศักดิ์ ศรีปาน (อุไรรัตน์ จันทคุปต์, 2545: 79 ; อ้างอิงจาก สุระศักดิ์ ศรีปาน, 2542 : ข-ค) ได้ศึกษาสภาพการจัดการอาชีวศึกษาเอกชน ตามแนวดำเนินการเพื่อการประกันคุณภาพ

ประเภทช่างอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ประสิทธิภาพของครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

4.4. ขนาดสถานศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ขนาดสถานศึกษา มีผลต่อการแสดงความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

ชัชวาลย์ ป้อมไชยา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินงานบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ จังหวัดสกลนคร พบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประเมินคุณภาพสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

สุพรรณ กิ่งมิ่งแอ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขต 9 พบว่า การบริหารระบบคุณภาพในโรงเรียนเมื่อจำแนกครูตามขนาดสถานศึกษาแล้วพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพครูในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ ไม่แตกต่างกัน

สุพจน์ พรมวัง. (2542). ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร เมื่อศึกษาแล้วพบว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1. งานวิจัยภายในประเทศ

สุพจน์ พรหมวัง (2542 : 156) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า ขนาดของโรงเรียนและตำแหน่งของผู้ปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมไม่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ปัญหาในการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเพียง 1 ด้าน พบว่า ด้านที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการมีปัญหาในการดำเนินงานแตกต่างกัน คือ ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาในการพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา

เกียรติศักดิ์ ทันจันทร์ (2543 :-ยหคตย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามมาตรฐานโรงเรียนด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก ด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อการเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ของผู้บริหาร การดำเนินงานทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน

ธัญลักษณ์ น้อมนิล (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทโรงเรียนสามัญศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบขนาดโรงเรียนแล้ว พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ปัญญา ประเสริฐศรี (2544 :-ยหคตย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษารอบแรก ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความพร้อมในการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบตำแหน่ง และวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียนมีความพร้อมในการประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบแรกไม่แตกต่างกัน

มานิตย์ สนิทบรรเลง (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินภายนอกในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย จากการวิจัยพบว่า การเตรียมตัวของโรงเรียนเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รายด้าน และโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบการเตรียมตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลางแตกต่างกัน ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลางไม่แตกต่างกัน

สวิตต์ ยังกง (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนที่มีต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนที่มีต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมากใน 2 ด้าน 1) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก 2) การนิเทศกำกับติดตาม และประเมินเรื่องที่เห็นด้วยเป็นอันดับ 1 ในแต่ละด้าน คือ โรงเรียนควรจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก กำหนดแผนการกำกับ ติดตาม และประเมินผลไว้อย่างชัดเจน และเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด 7 ด้าน 1) การศึกษาและการเตรียมการ 2) การพัฒนาระบบสารสนเทศ 3) การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน 4) การจัดทำรัฐธรรมนูญโรงเรียน 5) การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 6) การจัดวางตัวบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร 7) การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในส่วนปัญหาการดำเนินการจัดการศึกษาในระบบประกันคุณภาพพบว่า โดยรวมมีปัญหาในระดับกลางทุกแนวทาง

อุดม เอี่ยมสร้อย (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินจากองค์กรภายนอก จากการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 6 ด้านอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการ ด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการนำแผนไปปฏิบัติ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพ ด้านการพัฒนาปรับปรุง และด้านการเตรียมพร้อมรับการประเมินจากภายนอก 2) เปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน 3) ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู พบว่าเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้ไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติ ขาดบุคลากรในการดำเนินงานทำให้การประเมินภายนอกล่าช้า

ยัณยงค์ สูงงาม (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า แนวทางเบื้องต้นในการพัฒนาสถานศึกษาทั้งระบบมาตรฐาน ควรให้บุคลากร และให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการทำงาน และทำงานเป็นทีม สร้างความตระหนักในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการกำกับติดตาม การตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่ายโดยใช้กระบวนการของวงจรควบคุมคุณภาพ (Quality Control Circle : PDCA)

จินดนา เหนือเกาะหวาย (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหาร และครูโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย ตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับถูกต้องมาก มีการนำไปปฏิบัติระดับมาก และในการปฏิบัติมีปัญหาน้อย ผู้บริหารโรงเรียนแต่ละภาคมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมิตรา จุฑิวิวงศ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมในการรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกของโรงเรียนสังกัดมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏผลดังนี้ 1) ความพร้อมในการรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก ตามความคิดของผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และคณะกรรมการประเมินในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความคิดเห็นตามขนาดโรงเรียนต่างกัน พบว่าบุคลากรการศึกษาทุกสถานศึกษาในโรงเรียนทุกขนาด เห็นว่า โรงเรียนมีความพร้อมในการรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอก อยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ เห็นว่าโรงเรียนมีความพร้อมโดยภาพรวมและรายด้าน 3 ด้าน ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย มากกว่าคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) บุคลากรการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ เห็นว่า มีความพร้อมโดยภาพรวมและรายด้าน 3 ด้าน โดยบุคลากรโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลางเห็นว่าโรงเรียนมีความพร้อมดังกล่าว มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนบุคลากรการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน การศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ยื่นรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกในปี พ.ศ. 2545 มีความพร้อมรับการประเมินอยู่ในขั้นที่ยังไม่น่าพอใจเท่าที่ควร โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมน้อยกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ควรที่ผู้บริหารโรงเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรเอาใจใส่ กำกับ ติดตาม พัฒนางานทุกด้านตามมาตรฐานการศึกษาชาติให้มากยิ่งขึ้น

วราภรณ์ ชัยพิกุล (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมในการรับการประเมินภายนอกของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหาด จังหวัดเชียงใหม่ จากการวิจัยพบว่า การจัดระบบและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา และการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีความพร้อมระดับน้อย การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา มีความพร้อมระดับปานกลาง สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาที่พบ คือการขาดอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการจัดเก็บข้อมูล บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ภารกิจมากเกินไปไม่เป็นไปตามแผนการขาดการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทรงศักดิ์ ภูมิสีอ่อน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพผู้ประเมินภายนอก สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้ 1) เพื่อสร้างรูปแบบการประเมินคุณภาพผู้ประเมินภายนอกสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการวิจัยพบว่า ได้แก่ ด้านความรู้ของผู้ประเมิน ประสพการณ์ องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพ เจตคติ คุณธรรม และจรรยาบรรณ สรุปผลการประเมินภาพรวมผู้วิจัยได้นำเสนอจุดเด่น จุดที่ควรแก้ไข และนำการพัฒนา ต่อ สมศ. 2) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการประเมินคุณภาพผู้ประเมินภายนอกสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการวิจัยพบว่า รูปแบบการประเมินคุณภาพผู้ประเมินภายนอกสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความตรงเชิงจำแนกสามารถแยกกลุ่มได้อย่างถูกต้องผู้ประเมินกลุ่มคุณภาพสูงและกลุ่มผู้ประเมินคุณภาพต่ำ ในองค์ประกอบด้านประสพการณ์ บุคลิกภาพ เจตคติ คุณธรรม และจรรยาบรรณ มีนัยสำคัญทางสถิติ .01 .05 และ .05 ตามลำดับ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการประเมินคุณภาพผู้ประเมินภายนอกสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้นว่า มีประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมในระดับมาก 4) เพื่อพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำหรับประมวลผลการประเมินคุณภาพผู้ประเมินภายนอกสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามรูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้น โปรแกรมฯและคู่มือ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน พบว่ามีผลการประเมินอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดทุกรายการ

วราภรณ์ บุญเจียม (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปผลการวิจัย 1) สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด คิดเป็นร้อยละ 70.75 23.81 และ 5.44 ตามลำดับ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 คือสถานศึกษาที่มีผลการ

ประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง และทัศนคติต่อการประเมินภายนอกของผู้บริหาร สถานศึกษา ตามลำดับ นอกจากนี้สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้มีอิทธิพลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วนในเชิงแนวคิดในเชิงตรวจสอบยืนยัน และเชิงสัญลักษณ์เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น และทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก มีอิทธิพลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น

5.2. งานวิจัยต่างประเทศ

แบรอน และ ลี (Baron. & Lee. 1981) ศึกษาทัศนคติของผู้ดูแลสถานศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษาของรัฐเพนซิลวาเนีย จากการวิจัยพบว่า ในด้านความคิดเห็นมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างโรงเรียนที่ถูกสุ่มกับโรงเรียนที่ไม่ได้สุ่ม ตั้งแต่ 2 กลุ่มเห็นด้วยกับการประเมิน โดยกลุ่มที่ถูกสุ่มจะมีทัศนคติทางบวกมากกว่ากลุ่มที่ไม่ถูกสุ่ม

สเนด (Sneed. 1996 : 184 : 1432) ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของการตรวจสอบคุณภาพโรงเรียนในการปรับปรุงโรงเรียนที่น่าสนใจ โดยส่วนการศึกษาของนิวยอร์ก ได้ริเริ่มปรับปรุงโรงเรียนโดยสมัครใจ การตรวจสอบคุณภาพ กระบวนการนี้ถูกกำหนดโดยโรงเรียนที่น่าสนใจจะพัฒนาตนเอง และมีการกำหนดแนวทางการตรวจสอบตนเอง โดยใช้การสังเกต สัมภาษณ์ ผู้สนใจสนับสนุนโรงเรียนที่อยู่ในชุมชน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และนักเรียน กระบวนการตรวจสอบคุณภาพตามวัตถุประสงค์ ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการตรวจสอบคุณภาพของโรงเรียนมีผลทำให้โรงเรียนได้รับการปรับปรุงตนเอง

เนวิลล์ (Neville. 1999 : 167) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพ และวางแผนปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษา 2 โรงเรียน : กรณีศึกษา โรงเรียนของรัฐอิลลินอยส์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นผลการศึกษาพบว่า 1) กิจกรรมที่ทำร่วมกันด้วยการประกันคุณภาพและการวางแผนที่เหมาะสม เป็นประโยชน์ในด้านความร่วมมือ และเพิ่มความมั่นใจในการปรับปรุงโรงเรียนอย่างเป็นวัฏจักร 2) โครงการของรัฐไม่ทำให้เกิดความก้าวหน้าในเรื่องเทคโนโลยี 3) การสนทนาเรื่องหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการสังเกต และเป็นโอกาสที่จะสนับสนุนในการประกันคุณภาพ

ไวค์เดอร์ (Wichterle. 1999) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานมาตรฐาน : การศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงนิวยอร์กในการแข่งขันความเป็นเลิศและความเสมอภาค กับความสัมพันธ์ทางด้านนโยบาย ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนได้จัดทำมาตรฐานสอดคล้องกับหลักสูตร การประเมินผลนักเรียนโดยดูจากผลงาน การใช้และพัฒนากระบวนการประเมินผลมีความสำคัญต่อโรงเรียนสองประการ 1) การสอนโดยกระบวนการแลกเปลี่ยนงานของนักเรียน

เพื่อให้เกิดความคาดหวังร่วมกันในการปฏิบัติการสอน 2) การเชื่อมโยงระหว่างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการสอนกับโอกาสในการเรียนต่อในอาชีพ

เอเดรีย (Atria. 2000 : 144) ได้ศึกษาผลกระทบของกระบวนการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยส์ ต่อทัศนคติของครูโรงเรียนของในการทำแผนพัฒนาโรงเรียนในเมืองรัฐชิคาโก เพื่อศึกษาถึงกระบวนการประกันคุณภาพและการวางแผนพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยส์อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงองค์กรและทฤษฎีแรงจูงใจ เนื่องจากทัศนคติเป็นส่วนประกอบหลักของทั้งสองทฤษฎี ตามทัศนคติของครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาของโรงเรียนในมลรัฐอิลลินอยส์

บั๊ก (Bugg. 2000 : Abstract) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา การวิจัยเป็นการตรวจสอบวิเคราะห์ประสิทธิภาพของคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาและวางแผนพัฒนาของรัฐอิลลินอยส์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการพัฒนากระบวนการเปลี่ยนแปลงระบบในโรงเรียนมัธยมของรัฐเป็นการศึกษาการตัดสินใจชอบเขตของโรงเรียน 2 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ก่อนที่จะมีการประกันคุณภาพและการวางแผนพัฒนาโรงเรียน ทั้งสองโรงเรียนไม่มีโครงการสร้างอย่างเป็นทางการในการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน 2) โรงเรียนในชนบทสามารถที่จะใช้ประโยชน์ จากกระบวนการประกันคุณภาพให้เป็นตัวกระตุ้นในการพัฒนาโครงสร้างการพัฒนาโรงเรียน อย่างมีรูปแบบ แต่โรงเรียนในเมืองไม่สามารถจะประสบความสำเร็จตามขั้นตอนนี้ได้ 3) ผลกระทบทางบวกของการประกันคุณภาพ คือเทคนิคการสอนที่ใช้ประโยชน์ได้ทั้งสองโรงเรียน 4) การประกันคุณภาพจะประสบความสำเร็จในการชี้แนะประเด็นในการพัฒนา 5) กรอบของการประกันคุณภาพ มีศักยภาพที่จะช่วยเหลือโรงเรียนที่จะยึดเป็นแบบอย่างในการพัฒนา เช่น ภาวะผู้นำและทรัพยากรด้านการเงิน กระบวนการนี้ไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ฟลอยท์ (Floitt. 2000) ได้ศึกษาผลกระทบของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกต่อโรงเรียนในมลรัฐอิลลินอยส์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการทบทวนการดำเนินงานจากภายนอกจะมีส่วนช่วยให้กระบวนการพัฒนาโรงเรียนแบบบูรณาการและการดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องหรือไม่ โดยที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากรายงานการประเมินภายนอก และรายงานข้อเสนอแนะจากโรงเรียนที่ได้รับการประเมิน ผลการวิจัยพบว่า รายงานการประเมินภายนอก (External Review Exit Report) และรายงานข้อคิดเห็นจากโรงเรียนที่ถูกประเมิน (Response report) อาจไม่มีส่วนช่วยกระบวนการพัฒนาโรงเรียนแบบบูรณาการอย่าง ต่อเนื่องมีการพัฒนาหลายอย่างยังไม่ต่อเนื่อง

ฮาร์เปอร์ (Harper. 2000 : 189) ได้ศึกษาบทบาทการทำงานเป็นทีมในการประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนพัฒนาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสองแห่งในมลรัฐอิลลินอยส์ โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะทำงานที่สอนแบบสหวิทยาการ และคณะทำงานวางแผนพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบผลการวิจัย พบว่า 1) การประกันคุณภาพและการวางแผนพัฒนาเป็นแรงกระตุ้นรูปแบบหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง และกระบวนการวางแผนของทั้งสองโรงเรียน 2) ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการประสานการทำงานระหว่างคณะทำงานทั้งสองคณะ และผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ริเริ่มจัดโครงสร้างและกระบวนการที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน 3) การประกันคุณภาพและการวางแผนพัฒนาจะกระตุ้นให้ดำเนินงานด้านหลักสูตรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ประเด็นเหล่านี้ไม่มีผลต่อเทคโนโลยีการสอนของทั้งสองโรงเรียน 4) ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นในกรอบแนวคิดในแผนพัฒนาโรงเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1. ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ประกอบด้วย 5 อำเภอได้แก่ อำเภอวังม่วง มวกเหล็ก แก่งคอย หนองแค และอำเภอวิหารแดง จำนวนสถานศึกษา จำนวน 158 แห่ง สถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแล้ว จำนวน 132 แห่ง มีครูและผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1,578 คน โดยแบ่งสถานศึกษาตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ขนาดเป็น 3 ขนาดได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 44 แห่ง สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 61 แห่ง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 27 แห่ง

1.2. กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา จำนวน 132 แห่ง โดยการสุ่มตามวิธีของ ยามาเน่ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 284 ; อ้างอิงจาก Yamane, 1967 : 886-887) ได้สถานศึกษาที่เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 88 แห่ง เป็นผู้บริหารสถานศึกษา แห่งละ 1 คน จำนวน 88 คน ครูผู้สอนจากสถานศึกษาขนาดใหญ่แห่งละ 5 คน ขนาดกลางแห่งละ 4 คน ขนาดเล็กแห่งละ 3 คน รวมครูทั้งหมด 343 คนตามรายละเอียด ดังนี้

1.2.1. สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 30 แห่ง ครูแห่งละ 3 คน จำนวน 90 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 120 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

1.2.2. สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 37 แห่ง ครูแห่งละ 4 คน จำนวน 148 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 37 คน รวมทั้งสิ้น 185 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

1.2.3. สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 21 แห่ง ครูแห่งละ 5 คน จำนวน 105 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 รวมทั้งสิ้นจำนวน 126 คนเป็นกลุ่มตัวอย่าง

สรุป ตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย สถานศึกษา จำนวน 88 แห่ง เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 88 คน และเป็นครู จำนวน 343 คน รวมทั้งสิ้น 431 คน

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในการตอบแบบสอบถาม
ให้ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ มีรายละเอียดดังตาราง

ขนาด สถานศึกษา	จำนวนประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
ขนาดเล็ก	44	221	265	30	90	120
ขนาดกลาง	61	507	568	37	148	185
ขนาดใหญ่	27	718	745	21	105	126
รวม	132	1,446	1,578	88	343	431

สรุป ตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้จะประกอบด้วย
ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 88 คน และครูผู้สอนจำนวน 343 คน รวมตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง
ทั้งสิ้น จำนวน 431 คน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร
สถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี
เขต 2 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตรา
ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
แบ่งเป็น 2 ตอน เครื่องมือแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง
และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการ
ประเมินคุณภาพภายนอก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ลักษณะ
ของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปาน
กลาง น้อย น้อยที่สุด โดยใช้ข้อคำถามทั้งสิ้น 45 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
ต่อการประเมินภายนอกสถานศึกษา

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษาใน 3 ด้าน เพื่อมาเป็นแนวทางสำหรับการสร้างแบบสอบถาม ได้แก่
 - 1.1. ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน
 - 1.2. ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพ
 - 1.3. ด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพ
2. การกำหนดประเด็นในการวิจัย ขอบเขตการวิจัย กรอบความคิด และกำหนดรูปแบบเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ครอบคลุมประเด็นการวิจัย
3. ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างเครื่องมือแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า ของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale)
4. สร้างข้อคำถามตามประเด็นการวิจัย ให้ครอบคลุมเนื้อหาของขอบเขตการวิจัย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
5. นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อตรวจสอบ และพิจารณาคำแนะนำข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข
6. นำข้อคำถามที่แก้ไขปรับปรุงเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบเครื่องมือมีคุณภาพและตรงประเด็นที่จะศึกษา และหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ได้ค่า IOC ค่าเท่ากับ 0.93 โดยมีเกณฑ์ในการกำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญ 3 ข้อ ดังนี้
 - 6.1. เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี
 - 6.2. เป็นผู้ที่จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการศึกษา
 - 6.3. ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน กรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาในหน่วยงานทางการศึกษา
7. ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเครื่องมือที่ปรับปรุงเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบหาความสมบูรณ์ของเครื่องมือก่อนที่จะนำไปทดลองใช้
8. นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูและผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 30 คน โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)
9. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครีอนนาค (Martura. 1977 : 127-131) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98
10. นำเครื่องมือที่แก้ไข ไปเก็บข้อมูลตามจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 431 คนเพื่อนำข้อมูลที่เก็บได้มาแปรผลข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

2. ขอหนังสือจาก ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3. ส่งแบบสอบถาม พร้อมกับหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยส่งไปยังสถานศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลวิจัยและขอความร่วมมือกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม แล้วนำส่งคืนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ภายในระยะเวลา 30 วันหากข้อมูลยังไม่ส่งมาผู้วิจัยจะออกไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองและยังได้ประสานขอความร่วมมือกับศึกษานิเทศก์ช่วยเก็บแบบสอบถามที่ไปนิเทศก์นำส่งผู้วิจัยอีกทางหนึ่ง ดังนั้นจึงได้แบบสอบถามให้ครบถ้วนตามที่กำหนด

4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 431 ฉบับคิดเป็น 100 %

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ต่อไป

5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

1. ผู้วิจัยตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาเพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความเรียบร้อย ความถูกต้อง และความสมบูรณ์ในการตอบ ในกรณีที่พบว่าตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ลงรายการ ให้ถือว่าเป็นแบบสอบถามที่เสียจะไม่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล และในกรณีที่พบว่าบกพร่องเฉพาะตอนที่ 2 ถ้าตอบแบบสอบถามไม่ลงรายการในบางข้อถือว่าเป็นแบบสอบถามที่เสียจะไม่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นจะประมวลที่ผู้ตอบไปในทิศทางเดียวกันไว้ด้วยกัน เพื่อเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

4. นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน ดังนี้

การให้คะแนนข้อมูลจากแบบสอบถามระดับความคิดเห็น

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1. ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยใช้วิธีการหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบราค (Conbrach) ทั้ง 3 ด้านได้แก่

6.1.1. ด้านคุณลักษณะผู้ประเมิน

6.1.2. ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก

6.1.3. ด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

6.2. การหาค่า IOC ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ช่วยตรวจสอบเครื่องมือวิจัยโดยมีค่า 3 ระดับ (-1 , 0 , 1) หมายถึง

-1 หมายถึง แบบสอบถามไม่ตรงกับเนื้อหาที่จะศึกษา

0 หมายถึง แบบสอบถามตรงกับเนื้อหาที่จะศึกษาพอรับได้

1 หมายถึง แบบสอบถามตรงกับเนื้อหาที่จะศึกษาดีมาก

6.3. หาค่าสถิติเพื่อบรรยายลักษณะข้อมูลความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก ดังนี้

6.2.1. ใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เพื่อบรรยายแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางของข้อมูล

6.2.2. ใช้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อบรรยายการกระจายของข้อมูล

6.2.3. ใช้ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variation)

6.4. ในกรณีเปรียบเทียบ 2 กรณี ผู้วิจัยใช้สถิติทำการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน (Homogeneity of Variance) ของแต่ละกลุ่มก่อนแล้วจึงใช้ค่าสถิติ t-test ตรวจสอบ

6.5. ในการเปรียบเทียบตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไปผู้วิจัยใช้ F-test เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเมื่อพบว่า F-Statistic มีนัยสำคัญ .05 จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยสถิติ t-test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี เขต. 2 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันการสื่อความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
C.V.	แทน ค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกระจาย (Coefficient of Variation)
S.D.	แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน ค่าสถิติของการแจกแจง t (t - test)
F	แทน ค่าสถิติของการแจกแจงแบบแจกแจง F (F - test)
*	แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
IOC	แทน ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อ การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี เขต. 2 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามทั้งหมด 431 ชุด และได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถมาวิเคราะห์ได้ทั้งหมดการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

- ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา
- ตอนที่ 3 รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอของครู และผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 3
 ตาราง 3 แสดงคุณลักษณะทั่วไปของสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ	จำนวน (N = 431)	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือ ปริญญาตรี	389	90.3
สูงกว่าปริญญาตรี	42	9.7
รวม	431	100.0
ตำแหน่ง		
ครูผู้สอน	343	79.6
ผู้บริหารสถานศึกษา	88	20.4
รวม	431	100.0
ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	18	4.2
ตั้งแต่ 5 – 10 ปี	40	9.3
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	373	86.5
รวม	431	100.0
ขนาดสถานศึกษา		
สถานศึกษาขนาดเล็ก	120	27.8
สถานศึกษาขนาดกลาง	185	42.9
สถานศึกษาขนาดใหญ่	126	29.2
รวม	431	100.0

จากตาราง 3 พบว่าครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 สระบุรีเขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษากว่าปริญญาตรี หรือ ปริญญาตรี ร้อยละ
 90.3 และวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 9.7 มีตำแหน่งครูผู้สอน ร้อยละ 79.6 เป็นผู้บริหาร
 สถานศึกษา ร้อยละ 20.4 มีประสบการณ์ปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 4.2 มีประสบการณ์
 ปฏิบัติงาน 5 - 10 ปี ร้อยละ 9.3 และมีประสบการณ์ปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 86.5 และ
 เป็นครูสถานศึกษาขนาดเล็ก ร้อยละ 27.8 สถานศึกษาขนาดกลาง ร้อยละ 42.9 และสถานศึกษา
 ขนาดใหญ่ ร้อยละ 29.2

ตาราง 4 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม	ครูผู้สอน (ร้อยละ)	ผู้บริหารสถานศึกษา (ร้อยละ)
สถานศึกษาขนาดเล็ก	ผู้ตอบแบบสอบถาม 90 (100) ให้ข้อเสนอแนะ 28 (31)	30 (100) 13 (43)
สถานศึกษานขนาดกลาง	ผู้ตอบแบบสอบถาม 148 (100) ให้ข้อเสนอแนะ 76 (51)	37 (100) 26 (70)
สถานศึกษานขนาดใหญ่	ผู้ตอบแบบสอบถาม 105 (100) ให้ข้อเสนอแนะ 43 (41)	21 (100) 13 (61)
รวม	147	52

จากตาราง 4 พบว่าความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ผู้ให้ข้อเสนอแนะมากที่สุดได้แก่ ครูและผู้บริหารในสถานศึกษานขนาดกลาง (51 % และ 70 %) รองลงมาได้แก่ครูผู้บริหารในสถานศึกษานขนาดใหญ่ (41% และ 61%) ส่วนครูและผู้บริหารในสถานศึกษานขนาดเล็กตอบให้ข้อเสนอแนะน้อยที่สุด (31% และ 43%)

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในระดับมาก ของความคิดเห็นของทั้งครูและผู้บริหารต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

ตาราง 5 การศึกษาของความคิดเห็นของครู และผู้บริหารต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษากับความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก

ความคิดเห็น	$\bar{X}$ (N = 431)	S.D.	C.V.	t ($\mu = 4$)
1. ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน	3.97	.56	14.00	1.10*
1.1. ความรู้ความสามารถ	3.90	.72	18.46	
1.2. กัลยาณมิตร	4.61	.80	17.35	
2. ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพฯ	3.92	.57	14.40	2.85*
2.1. ขั้นก่อนการตรวจเยี่ยม	3.92	.70	17.85	
2.2. ขั้นตอนเข้าตรวจเยี่ยม	3.89	.70	18.00	
2.3. ขั้นตอนหลังการตรวจเยี่ยม	3.95	.73	18.48	
3. ด้านการรายงานผลการประเมินฯ	3.92	.57	14.61	2.87*
3.1. การวิเคราะห์ข้อมูล	3.92	.68	17.35	
3.2. การนำเสนอด้วยวาจา	3.31	.73	22.06	
3.3. การเสนอรายงานฯ	3.93	.70	17.81	

จากตาราง 5 พบว่าความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก อยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอก ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก และด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

ตาราง 6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาของครู และผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

ความคิดเห็น	ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือ ปริญญาตรี (N = 389)		สูงกว่าปริญญาตรี (N = 42)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน	3.94	.55	4.21	.60	2.92*
2. ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพฯ	3.91	.56	4.07	.63	1.82
3. ด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพฯ	3.90	.56	4.13	.64	2.47*

จากตาราง 6 ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ดีกว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี หรือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ในด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน และด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก พบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก
สถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอก	ครูผู้สอน (N = 343)		ผู้บริหารสถานศึกษา (N = 88)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน	3.94	.54	4.09	.61	2.29*
2. ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพฯ	3.89	.55	4.04	.60	2.10*
3. ด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพฯ	3.89	.56	4.05	.62	2.35*

จากตาราง 7 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก
สถานศึกษา ดีกว่าครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 3 ด้าน ด้านคุณลักษณะของผู้
ประเมิน ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา และด้านการรายงานผลการ
ประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

ตาราง 8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์แตกต่างกันต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

ประสบการณ์	น้อยกว่า 5 ปี		5 - 10 ปี		มากกว่า 10 ปี		F
	(N = 18)		(N = 40)		(N = 373)		
ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน	3.74	.60	3.89	.55	4.00	.56	2.29
2. ด้านการดำเนินงานประเมินฯ	3.71	.52	3.88	.59	3.94	.56	1.44
3. ด้านการรายงานผลการประเมินฯ	3.73	.52	3.90	.61	3.93	.57	1.19

จากตาราง 8 พบว่าครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านคุณลักษณะผู้ประเมิน ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก และด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

ตาราง 9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ที่มาจากสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน

ขนาดสถานศึกษา	ขนาดเล็ก (N = 120)		ขนาดกลาง (N = 185)		ขนาดใหญ่ (N = 126)		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน	4.04	.57	3.98	.58	3.89	.52	2.32
2. ด้านการดำเนินงานประเมินฯ	3.98	.59	3.92	.58	3.87	.52	1.20
4. ด้านการรายงานผลการประเมินฯ	3.97	.60	3.93	.57	3.86	.54	1.15

จากตาราง 9 พบว่าครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาไม่แตกต่างกันทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก และด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

ตอนที่ 3 เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาใน 3 ด้านในการรวบรวมแบบ ความคิดเห็นมีผู้เสนอข้อเสนอแนะไว้ จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 23 ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 10 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ต่อการประเมินคุณภาพภายนอก	ผู้ตอบข้อเสนอแนะ (N = 98)
ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน	
1. ความรู้ความสามารถของผู้ประเมิน	(87) 89 %
ความคิดเห็น :- ประเมินมีความรู้ความสามารถดี	
ข้อเสนอแนะ :- ผู้ประเมินภายนอกควรจะเคยเป็นครูมาก่อน	
2. ความเป็นกัลยาณมิตร	(75) 77 %
ความคิดเห็น :- มีความเป็นกัน	
ข้อเสนอแนะ :- การให้ข้อเสนอแนะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา	
ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก	
1. การดำเนินงานก่อนเข้าตรวจเยี่ยม	(83) 85 %
ความคิดเห็น :- มีการแจ้งการตรวจเยี่ยมเป็นลายลักษณ์อักษร	
ข้อเสนอแนะ :- เวลาเตรียมตัวรับการตรวจเยี่ยมน้อยเกินไป	
2. การดำเนินงานระหว่างการตรวจเยี่ยม	(52) 53 %
ความคิดเห็น :- มีการวางแผนขณะทำการตรวจเยี่ยมดี	
ข้อเสนอแนะ :- ผู้ประเมินต้องการข้อมูลจากเอกสารมากเกินไป	
3. การดำเนินงานหลังการตรวจเยี่ยม	(67) 69 %
ความคิดเห็น :- ข้อมูลการประเมินสถานศึกษามีครบถ้วนทุกด้าน	
ข้อเสนอแนะ :- ควรรับฟังข้อมูลเพิ่มเติมจากครู	

ต่อ

ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
ต่อการประเมินคุณภาพภายนอก

ครูและผู้บริหารสถานศึกษา
(N = 98)

ด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

1. การวิเคราะห์ข้อมูล (69) 71 %
 ความคิดเห็น :- การวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้องตามสภาพจริง
 ข้อเสนอแนะ :- วิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นของผู้ประเมินเป็นหลัก
2. การนำเสนอผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้วยวาจา (86) 88 %
 ความคิดเห็น :- การนำเสนอครบทุกมาตรฐานการประเมิน
 ข้อเสนอแนะ :- การรายงานผลด้วยวาจาครูไม่มีสิทธิ์หักท้วง
3. การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก (75) 77 %
 ความคิดเห็น :- รายงานผลการประเมินเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา
 ข้อเสนอแนะ :- รายงานการรับรองมาตรฐานสถานศึกษาลำช้าเกินไป

จากตาราง 10 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู และผู้บริหารสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามโดยแยกเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าคุณประเมินมีความรู้ความสามารถที่ทำหน้าที่ประเมินสถานศึกษาดีและมีความเป็นกันเองผู้ประเมินควรจะเป็นครูมาก่อนและควรให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา
2. ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานของผู้ประเมินภายนอกมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าและมีการวางแผนเข้าประเมินเป็นอย่างดี แต่ไม่ควรเรียกดูข้อมูลที่เป็นเอกสารมากเกินไป
3. ด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าคุณประเมินภายนอกควรรับฟังข้อโต้แย้งและข้อมูลเพิ่มเติมจากครูและการรายงานการประเมินภายนอกถึงสถานศึกษาลำช้าเกินไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 มีขั้นตอนในการศึกษาและผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ใน 3 ด้านได้แก่

- 1.1. ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน
- 1.2. ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก
- 1.3. ด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดสถานศึกษา

3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อให้การดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษามีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งประกอบด้วยสถานศึกษาใน 5 อำเภอ และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยสุ่มครูและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลุ่มๆ ตามขนาดสถานศึกษา 3 ขนาดได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน 30 แห่ง สถานศึกษาขนาดกลางจำนวน 37 แห่ง สถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 21 แห่ง รวมทั้งสิ้น 88 แห่ง แบ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 88 คน และครู 343 คน รวมทั้งสิ้น 431 คน จากการจัดส่งแบบสอบถามจำนวน 431 ฉบับและได้รับแบบสอบถามคืนครบทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ขนาดสถานศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุดโดยใช้ข้อคำถามทั้งสิ้น 45 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะได้อย่างอิสระต่อการประเมินภายนอกสถานศึกษาใน 3 ด้าน

1. ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน
2. ด้านการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก
3. ด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS for Windows version 11.0 คำนวณค่าสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต 2 จำแนกตามตัวแปร ได้แก่ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบ t - test แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีความเป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample) และ F - test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 431 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี หรือปริญญาตรี ร้อยละ 90.3 ส่วนวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีเพียง ร้อยละ 9.7 มีตำแหน่งครูผู้สอน ร้อยละ 79.6 เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 20.4 มีประสบการณ์ปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 4.2 มีประสบการณ์ปฏิบัติงาน 5 - 10 ปี ร้อยละ 9.3 และมีประสบการณ์ปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ 86.5 และเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ร้อยละ 27.8 สถานศึกษาขนาดกลาง ร้อยละ 42.9 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ ร้อยละ 29.2

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต 2 สรุปได้ ดังนี้

2.1. พบว่าความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก อยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน ด้านการประเมินคุณภาพภายนอก และด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

2.2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ดีกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี หรือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ในด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน และด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก พบว่าครูมีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.3. พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ดีกว่าครูผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน ด้านการประเมินคุณภาพภายนอก และด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

2.4. พบว่าครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ไม่แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน ด้านการประเมินคุณภาพภายนอก และด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

2.5. พบว่าครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มาจากสถานศึกษาขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ไม่แตกต่างกัน ในด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก และด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

ตอนที่ 3 เพื่อรวบรวมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของครูและผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต. 2 และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าคุณประเมินมีความรู้ความสามารถที่ทำหน้าที่ประเมินสถานศึกษาได้และให้การยอมรับ
2. ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานของผู้ประเมินการดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่นมีการวางแผนการเข้าประเมินสถานศึกษาอย่างดีมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อนเข้าทำการประเมินทำให้สถานศึกษาได้มีการเตรียมความพร้อมรับการประเมิน
3. ด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก ด้วยเอกสารรายงาน ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการแจ้งผลการรับคุณภาพภายนอกของ สมศ. มาให้สถานศึกษาทราบมีความล่าช้าและควรรับฟังข้อมูลได้แจ้งจากสถานศึกษาและเปลี่ยนแปลงผลการศึกษาหลังจากได้รับข้อมูลเพิ่มเติม

อภิปรายผล

ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต. 2 ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต. 2 มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน ด้านการดำเนินงานประเมินภายนอก และด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของสุพจน์ พรหมวัง (2542 : 156) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.1. ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา เห็นด้วยอย่างมาก เนื่องจากผู้ประเมินทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินภายนอกได้นั้น ต้องผ่านการคัดเลือกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ซึ่งได้กำหนดคุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกจะต้องคัดเลือกให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมแล้วให้การฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ สมศ. กำหนดมาเป็นอย่างดีก่อนมาทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินให้มีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เมื่อจบการฝึกอบรมจะต้องได้รับการประเมินผลขั้นสุดท้าย สำหรับการให้การรับรองผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ให้เป็นผู้ประเมินภายนอก สมศ. จะต้องเป็นผู้ที่มี

ความรู้ความสามารถ ทำงานได้เต็มเวลา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจ หลักการบริหารจัดการศึกษา มีความรู้ทักษะในการประเมินผล การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการประเมินมีทักษะในการติดต่อสื่อสาร บุคลิกภาพดี ความเที่ยงตรงเป็นกลางโปร่งใสมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้รายงานสิ่งที่ค้นพบตามความเป็นจริงมีเหตุผล มีหลักฐานสนับสนุนและมีความซื่อสัตย์ ไม่ยอมให้อิทธิพลใดเบี่ยงเบนผลการประเมินให้ผิดจากความเป็นจริง การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง ถือเป็นการรายงานเท็จด้วย ต้องไม่ประพฤดิเสื่อมเสียแก่ชื่อเสียงของตนเองหรือชื่อเสียงของสำนักงาน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2546 : 12) และเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อสถานศึกษา พระราชวรมุนี ประยุทธ์ ปยุตโต.(2544. : 46 - 47) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้มีคุณลักษณะความเป็นกัลยาณมิตร 7 ได้แก่ เป็นผู้ที่มีความน่ารักเป็นที่สบายใจและสนิทสนม นำเสนอประพฤติตนสมควรแก่ฐานะให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ นายกรัฐมนตรีมีความรู้และภูมิปัญญาแท้จริง รู้จักพูดให้ได้ผลรู้จักชี้แจงให้เข้าใจรู้ว่าเมื่อไรควรพูดคอยแนะนำว่ากล่าวตักเตือนเป็นที่ปรึกษาที่ดี อดทนต่อถ้อยคำพร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษาซักถาม คำเสนอแนะวิพากษ์วิจารณ์อดทนฟังได้ไม่เปื้อนไม่แสดงอารมณ์ฉุนเฉียว สามารถอธิบายเรื่องยุ่งยาก ซับซ้อนให้เข้าใจได้ไม่แนะนำเรื่องเหลวไหลหรือชักจูงไปในทางเสื่อม ดังนั้นผู้ประเมินทุกท่านจึงมีคุณลักษณะส่วนใหญ่เป็นไปตามที่ สมศ. กำหนด

1.2. ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเห็นด้วยอย่างมาก เนื่องจากผู้ประเมินส่วนใหญ่จะได้รับการคัดเลือกจากทั้ง บริษัทเอกชนที่เป็นตัวแทน สมศ.มาทำการประเมินและ ส่วนใหญ่ที่ได้รับการอบรมจาก สมศ.มาแล้ว สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติโดยให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับแต่การประเมินครั้งสุดท้าย ให้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา สู่ความเป็นมาตรฐานด้านคุณภาพการจัดการศึกษาจนเป็นที่ยอมรับในระดับสากลต่อไปในอนาคต (สำนักงานมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2544 : 19) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ก่อนการตรวจเยี่ยม ระหว่างการตรวจเยี่ยม หลังการตรวจเยี่ยม

ขั้นตอนก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษานี้คณะผู้ประเมิน ได้รับมอบหมายจาก สมศ.ให้เป็นผู้ประเมินสถานศึกษาแต่ละแห่งแล้วก็จะประสานกับทางสถานศึกษาโดยตรง เพื่อขอเอกสารหรือข้อมูลต่างๆ มาศึกษาวิเคราะห์ วางแผนเตรียมการตรวจเยี่ยมและนัดหมายสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาเองจะต้องให้ความสะดวกในการเข้าตรวจเยี่ยม และศึกษาการดำเนินงานของคณะผู้ประเมิน

ในขั้นตอนก่อนการตรวจเยี่ยมทีมคณะผู้ประเมินจะปฏิบัติหน้าที่ประเมินอยู่ที่สถานศึกษา โดยประมาณเป็นเวลา 3 วัน

ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา การดำเนินงานในขั้นตอนระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ทีมคณะผู้ประเมินจะปฏิบัติหน้าที่ประเมินอยู่ที่สถานศึกษาประมาณ 3 วัน เพื่อพิจารณาตรวจสอบข้อมูลจากรายงานของสถานศึกษาในรายงานประเมินตนเองว่าตรงกับสภาพที่แท้จริงของสถานศึกษาหรือไม่สำหรับการยืนยันผล ผู้ประเมินจะต้องรวบรวมข้อมูลในประเด็นที่ยังไม่มีหลักฐานที่ชัดเจน นำมาศึกษาวิเคราะห์หาจุดแข็งในแต่ละมาตรฐานที่ สมศ. กำหนดรวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนาแก่สถานศึกษาต่อไป การชี้แจงกับบุคลากรของสถานศึกษาในวันแรกของการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาคณะผู้ประเมิน จะประชุมชี้แจงแก่บุคลากรทั้งหมดของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรของสถานศึกษา กรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนนักเรียน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนจากชุมชน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาและประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ไม่ได้มุ่งเพื่อการจับผิดสถานศึกษาเป็นการปฏิบัติร่วมกับบุคลากรที่แท้จริงของสถานศึกษา รวมทั้งการแจ้งให้สถานศึกษาทราบถึงแผนและกำหนดการดำเนินงานในการตรวจเยี่ยม สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างของคณะผู้ประเมิน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นด้วยความราบรื่นตลอดระยะเวลาการตรวจเยี่ยม

ขั้นตอนหลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา การดำเนินงานหลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา คณะผู้ประเมินจะต้องจัดทำรายงานการตรวจเยี่ยมประสานกับสถานศึกษา เพื่อยืนยันข้อมูลจากการรายงานนำเสนอผลต่อ สมศ. เพื่อประกาศรายงานผลการประเมินสถานศึกษาอย่างเป็นทางการ สำหรับการเผยแพร่และนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาต่อไปมี 3 ภารกิจสำคัญที่คณะผู้ประเมินจะต้องดำเนินภายหลังจากเสร็จสิ้นการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาแล้ว ประกอบด้วย การวิเคราะห์สรุปผลการประเมิน ในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล จากหลักฐานข้อค้นพบต่างๆ ที่ผู้ประเมินต้องได้ข้อมูลมาทั้งหมดในแต่ละมาตรฐานที่มีการตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยและสรุปว่ามีผลเป็นเช่นไร ในการวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปดังกล่าว นอกจากผู้ประเมินภายนอกจะรวบรวมหลักฐานได้ครบถ้วนแล้วจะต้องวินิจฉัยโดยปราศจากอคติ พิจารณาด้วยเหตุด้วยผลในรูปของคณะกรรมการ

1.3. ด้านการรายงานผลประเมินความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา

สถานศึกษามีความคิดเห็นด้วยอย่างมาก เนื่องมาจากการจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา การดำเนินการหลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา คณะผู้ประเมินจะต้องจัดทำรายงานตรวจเยี่ยมประสานกับสถานศึกษา เพื่อยืนยันข้อมูลจากรายงานและนำเสนอผลงานต่อ สมศ. เพื่อประกาศรายงานการประเมินสถานศึกษาเป็นทางการ สำหรับการเผยแพร่และนำไปใช้ในการปรับปรุงต่อไป การเขียนรายงานการตรวจเยี่ยมเป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นตอนระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา หลังจากทีคณะผู้ประเมินได้นำเสนอด้วยวาจาให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา

ทราบแล้วรายงาน ที่ทีมคณะผู้ประเมินจัดทำในขั้นตอนนี้อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นรายงานฉบับร่าง เพราะจะต้องผ่านขั้นตอนการปรับปรุงการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิในลำดับต่อไป ฉะนั้นรายงานฉบับนี้จึงต้องเสนอข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน ตรงตามที่เสนอด้วยวาจาต่อสถานศึกษาเช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่ารายงานที่คณะผู้ประเมินจะต้องอาศัยข้อมูลของรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นหลักในการตรวจสอบหาร่องรอยหลักฐาน ถ้าข้อมูลที่ผู้ประเมินตรวจสอบพบเป็นจริงตามที่ปรากฏในรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาก็จะใช้ข้อมูลนั้นรายงานการตรวจเยี่ยม แต่ถ้าข้อมูลไม่ตรงกับข้อมูลในรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาก็จะเขียนไปตามที่ทีมผู้ประเมินตรวจสอบพบ ส่วนที่ต้องเขียนเพิ่มเติมก็เฉพาะข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข หรือไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในแต่ละเรื่องที่คุณประเมินจะเห็นสมควร

สิ่งที่สำคัญจากการรายงานด้วยวาจาในขั้นตอนนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้สถานศึกษาได้รับทราบสภาพความเป็นจริง เพื่อแสวงหาแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานที่เหมาะสมกับสภาพและทรัพยากรของสถานศึกษาในการเสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไขสถานศึกษาจนเป็นที่ยอมรับและสถานศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความจำเป็นจะต้องแก้ไขปรับปรุงให้ประสบความสำเร็จ สถานศึกษาเกิดความเชื่อในคณะผู้ประเมินต่อจากนั้นผู้ประเมินจะต้องจัดทำรายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อผ่านการพิจารณาแล้วนำเสนอสมศ. เพื่อพิจารณาให้การรับรองมาตรฐานต่อไป

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต 2 ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สรุปได้ดังนี้

2.1. ครูและผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก แตกต่างกัน โดยพบว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าเห็นด้วยกับการทำงานของผู้ประเมิน มากกว่าผู้ที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าทั้งนี้อาจเพราะว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าย่อมมีความรู้ ทักษะ และมีความเข้าใจในการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายนอก ได้ดีกว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย ดรีเล็ก. (อุไรรัตน์ จันทคุปต์. 2545: 39 ; อ้างอิงจาก วิชัย ดรีเล็ก. 2542) พบว่า ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่มีวุฒิแตกต่างกันมีความคิดแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา พิชยุตม์ ทับทิม. (อุไรรัตน์ จันทคุปต์. 2545: 46-47 อ้างอิงจาก พิชยุตม์ ทับทิม. 2543 : 1-2) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ต่อการดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษา ที่มีวุฒิแตกต่างกันมีความเห็นคิดแตกต่างกัน และวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่า เรวัณณ์ แจ่มจบ. (2546. 134). พบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน

2.2. ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นในด้านคุณ

ลักษณะของผู้ประเมินต่างกันโดยผู้บริหารเห็นด้วยกับการทำงานของ สมศ. มากกว่าครูก็เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาได้ศึกษาครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการฝึกอบรมในเรื่องการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยที่เกี่ยวข้อง และควบคุมการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายนอก ตั้งแต่การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเตรียมรับการประเมินจากภายนอก จึงมีความเข้าใจมากกว่าครูผู้สอน และผู้บริหารก็ยังทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุม ดูแล กำกับติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงาน จึงต้องมีความเข้าใจมากกว่าครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญลักษณ์ น้อมนิล (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพอยู่ในระดับมากกว่าครูผู้สอน กรมสามัญศึกษา. (วาณี ธรรมสุริยะ. 2545. 81-82 ; อ้างอิงจาก กรมสามัญศึกษา. 2543 ก). พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าครูผู้สอน เพราะผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่กำหนดผู้รับผิดชอบ การกำหนดนโยบายในการดำเนินงาน การกำหนดเป้าหมาย กำหนดมาตรฐานตัวชี้วัด การประชุมชี้แจง และวิธีดำเนินการ การประสานงานกับหน่วยงานอื่น การจัดทำคู่มือเกี่ยวกับการดำเนินงาน การติดตามความก้าวหน้า และนำผลการประเมินคุณภาพมาพัฒนา ระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา รัตนา เอี่ยมสุวรรณ. (วาณี ธรรมสุริยะ. 2545. 84 - 85 ; อ้างอิงจาก รัตนา เอี่ยมสุวรรณ. 2543). พบว่า ครูที่สถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจการดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษามากกว่าครูผู้สอน

2.3. ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ไม่แตกต่างกัน ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จะมีความคิดเห็นไม่แตกต่างจากผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ลงไป อาจเป็นเพราะว่าก่อนการปฏิรูปการศึกษาสถานศึกษาอยู่ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานสามัญจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ต่างๆ ต้นสังกัดได้มีการเตรียมความพร้อมให้แก่ครูและผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ ปี 2541 เป็นต้นมาโดยจัดอบรมสัมมนา ประชุมชี้แจงให้แก่ครูและผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับ ตลอดจนจัดทำคู่มือเอกสารเพื่อสร้างความเข้าใจกับบุคลากร จึงมีผลให้มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย ตรีเล็ก (2542 : บทคัดย่อ) (4) – (5) ทั้งครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพไม่แตกต่างเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน อุไรรัตน์ จันทคุปต์ (2545 : 79) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาจำแนกตาม ประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่ามีความเห็นต่อการดำเนินงานไม่แตกต่าง

กัน และงานวิจัยของสุระศักดิ์ ศรีปาน (อุไรรัตน์ จันทคุปต์. 2545: 79 ; อ้างอิงจาก สุระศักดิ์ ศรีปาน. 2542) ได้ศึกษาแล้วพบว่า ประสิทธิภาพของครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2.4. ครูและผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าหน่วยงานต้นสังกัดได้มีการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรในสังกัดอย่างต่อเนื่องได้แก่ การจัดอบรมสัมมนา ประชุมชี้แจงให้แก่ครูและผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและจัดทำรายงานขอรับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาจาก สมศ. จึงเชื่อได้ว่าบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะมีความเข้าใจต่อการดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษา จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัชวาลย์ ป้อมไชยา (วาณี ธรรมสุริยะ. 2545: 77 - 78 ; อ้างอิงจาก ชัชวาลย์ ป้อมไชยา. 2543) ได้ศึกษาพบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประเมินคุณภาพสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของสุพรรณ กิ่งมิ่งแอ (วาณี ธรรมสุริยะ. 2545: 88 - 89 ; อ้างอิงจาก สุพรรณ กิ่งมิ่งแอ. 2543) ได้ศึกษากระบวนการบริหารระบบคุณภาพในโรงเรียนเมื่อจำแนกครูตามขนาดสถานศึกษาแล้วพบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพครูในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะที่พบจากการศึกษาวิจัย ครั้งนี้

3.1. ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าคุณผู้ประเมินมีความรู้ความสามารถที่ทำหน้าที่ประเมินสถานศึกษาดีและให้ให้การยอมรับ

3.2. ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานของผู้ประเมินสถานศึกษาการดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่น มีการวางแผนการเข้าประเมินสถานศึกษาอย่างดี และมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อนเข้าทำการประเมินทำให้สถานศึกษาได้มีการเตรียมความพร้อมรับการประเมิน

3.3. ด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้วยเอกสาร ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการแจ้งผลการประเมินคุณภาพ และการรับรองมาตรฐานการศึกษาจาก สมศ. มาให้สถานศึกษาเห็นว่า สมศ. ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวมีความล่าช้า และควรรับฟังข้อมูลได้แย้งจากสถานศึกษาและเปลี่ยนแปลงผลการศึกษาลงหลังจากได้รับข้อมูลเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่สามารถเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1. จากการศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจในการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายนอกแต่ในการดำเนินงานจริง ๆ นั้นครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเพียงผู้คอยกำกับดูแลเท่านั้นมิได้ลงมือปฏิบัติเอง เห็นควรให้ สมศ.ให้การอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้ปฏิบัติได้มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอย่างผู้รู้จริงการปฏิบัติจะได้ถูกทิศทางการดำเนินงานด้านการประเมินคุณภาพภายนอกมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

1.2. จากการศึกษาพบว่าครูและผู้บริหารที่มีคุณวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อการประเมินดีกว่าผู้ที่จบปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรีแสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงย่อมมีความเข้าใจต่อการประเมินคุณภาพภายนอกได้ดีกว่าผู้ที่จบการศึกษาดำกว่าจะนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้ครูได้รับการศึกษาอบรมเพิ่มเติมเพื่อให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาดำให้มีการอบรมให้ครูเหล่านั้นมีความเข้าใจต่อการประเมินคุณภาพภายนอกได้ดียิ่งจะส่งผลต่อการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกได้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัยในครั้งต่อไป

2.1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานว่ามีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกเป็นอย่างไร

2.2. ควรศึกษาความคิดเห็นต่อมาตรฐานการศึกษา ตัวดัชนีชี้วัดคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่ สมศ. ใช้ว่าครูและผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่าเป็นตัวดัชนีที่มีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือได้หรือไม่อย่างไร

บรรณานุกรม

- กนกทิพย์ พัฒนาพัวพันธ์. (2541). สถิติอ้างอิงเพื่อการวิจัยทางการศึกษา. เชียงใหม่ : นพบุรุษการพิมพ์.
- กมล สุดประเสริฐ และ สุนทร สุนันท์ชัย. (2541). วิจัยทัศนทางการศึกษา : ทิศทางที่ไทยต้อง
ทบทวน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- กรมวิชาการ. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ฐาน : กรอบและแนวทางการดำเนินงาน. เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- . (2545). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักทดสอบทาง
การศึกษา กรมวิชาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2543ก). การนิเทศเพื่อพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). เส้นทางสู่ความสำเร็จของ : การปฏิรูปการศึกษาไทย : แนวทางการ
ดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2542). นโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- เกียรติศักดิ์ ทันจันทร์. (2543). การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา. (2542). การปฏิรูประบบการบริหารการศึกษาใน
กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ เซเว่น พรินติ้ง กรุ๊ป.
- . (2543). รายงานการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
การศาสนา.
- จินดนา เหนือเกาะหวาย. (2546). การศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารและครูโรงเรียนอนุบาลประจำ
จังหวัดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย ตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรัส นองมาก. (2546). ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพ
วิชาการ.
- ชัชวาล ป้อมไชยา. (2542). การดำเนินงานบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญ จังหวัดสกลนคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- ดวงดาว ทองผ่อง. (2545). สภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2547). การพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพผู้ประเมินภายนอก สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ธัญลักษณ์ น้อมนิล. (2543). ความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชรตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรศักดิ์ คงเจริญ. (2545). การประเมินคุณลักษณะครูอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 7. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นเรศ รณรงค์ฤทธิ์. (2547). ผลของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. สารนิพนธ์. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2542). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : B&B Publishing.
- ประเวศ วะสี. (2541). ปฏิรูปการศึกษา - ยกเครื่องทางปัญญาทางรอดจากความหายนะ. มูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คบไฟ.
- ปราโมทย์ เจนการ. (2544, ตุลาคม - พฤศจิกายน). วารสารสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. 18(7) : 11.
- ปัญญา ประเสริฐศรี. (2544). การศึกษาความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ถ่ายเอกสาร.
- ปัญญา ปรารค์ทอง. (2545). สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง. สารนิพนธ์. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2543 : 46 - 47). ธรรมบุญชีวิต. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก.

- (2538). พุทธธรรม. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พิชยุตม์ ทับทิม. (2543). การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อคู่มือการพัฒนาโรงเรียนเอกชน
ประเภทอาชีวศึกษาเพื่อการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
ถ่ายเอกสาร.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2545). หลักการวัดและการประเมินผล. กรุงเทพฯ : แฮส ออฟ เคอร์มีส์.
- ไพบุณย์ เปาณิด. (2543). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการ
ศึกษาสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2543). การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- มนัส บุญวงศ์. (2538) สถิติธุรกิจ 1 พื้นฐานสถิติ. กรุงเทพฯ : วังอักษร.
- มานิตย์ สนิทบรรเลง. (2544). การศึกษาการเตรียมตัวของโรงเรียนเพื่อรองรับการประเมินภายนอก
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัด
หนองคาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบัน
ราชภัฏมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ยัณยงค์ สูงงาม. (2545). การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : โรง
พิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- รัตนา เอี่ยมสุวรรณ. (2543). การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. รายงานค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- เรวัฒน์ แจ่มจบ. (2545) การเปรียบเทียบความพึงพอใจ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้น
ฐานในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) พระนครศรีอยุธยา :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). ปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- (2544). ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ไม่ยาก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.

- ล้วน สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วรัญญา ชัยพิกุล. (2546). ความพร้อมในการรับการประเมินภายนอกของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอหาด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการ
ศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ บุญเจียม. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วณิ ธรรมสุริยะ. (2545). บรรณานี้ศน์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วาสนา แสงงาม. (2543). รูปแบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐานในจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา : บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- วุฒิ สุวรรณรังษี. (2541). การปฏิบัติตามบทบาทคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย ดันศิริ. (2539). โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต : แนวคิดและบทวิเคราะห์. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย ดริเล็ก. (2542). การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา
โดยใช้ระบบบริหาร ISO 9000 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยา
นิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2530). หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ : ไทย
วัฒนาพานิช.
- วิทยากร เชียงกุล. (2543). ยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อแก้วิกฤติของชาติ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ หจก.เอมี เทรดิจ.
- สงบ ลักษณะ. (2541, กรกฎาคม). "แนวทางประกันคุณภาพการศึกษา." วารสารข้าราชการครู. 18
(6) : 2 - 4.
- สถิต ยังกง. (2544). ได้ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนที่มีต่อระบบประกันคุณภาพการ
ศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์
ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.

- สุนทร พูนพิพัฒน์. (2542, มกราคม). "พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและรูปแบบของการประกันคุณภาพการศึกษา," วารสารเพิ่มผลผลิต. 37(6) : 27 – 47.
- สุพจน์ พรมวัง. (2542). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุพรรณ กิ่งมิ่งแข. (2543). การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขต 9. รายงานการศึกษาอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุพรรณ สุวิชากร. (2545). คู่มือการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนคริสตสงเคราะห์. สารนิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมิตรา จุติวิวงศ์. (2546). ความพร้อมในการรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2546). วิธีวิทยาการประเมินศาสตร์แห่งคุณค่า. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542). มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (พิมพ์ตามราชกิจจานุเบกษา) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์ดี.
- . (2543). การพัฒนาโรงเรียนตามกรอบมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุดทอง.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). ปฏิรูปการศึกษา...ในมุมประชาชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์ดี.
- . (2544). รายงานปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ อมรินทร์พรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (องค์การมหาชน). (2544). *กรอบการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฑาทอง.
- (2546). *หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (องค์การมหาชน). (2547). *บทสรุปงานวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฑาทอง.
- สมาธิ จันทร์ชลอ. (2542). *การวัดและประเมินผล*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อกรุงเทพฯ.
- สุวิมล ร่องวานิช. (2543). *รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาระบบประเมินผลภายในของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ*.
- อุดม เอี่ยมสร้อย. (2544). *การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินจากองค์กรภายนอกตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์. ถ่ายเอกสาร.
- อุไรรัตน์ จันทคุปต์. (2545). *ความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคที่มีต่อความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Atria, Joseph P. (2000, June). "The Effect of the Illinois Quality Assurance and Improvement Planning Process on Chicago Public School Teacher Attitudes Toward School Improvement," *UMI Pre Quest Digital Dissertation-Full Citation & Abstract* 60 (12) : 4254.
- Baron, Jeffrey Lee. (1982, June). *A Study of school superintendent's Attitudes Concerning Participation in Pensylvania's Education Quality Assessment Program* Dissertation, Ph.D. (Education Administration). The Pensylvania State University. 42(12) : 4982 Available : <http://wwwlib.umi.com/dissertation/fullcit/8206956>.
- Bugg, Kent Andrew. (2000). *Quality Assurance and Improvement Planning in Illinois High Schools*. Dissertation Thesis, Ph.D. (Educational Administration). Illinois : The Illinois State University. (Online). 61(11A). Available : <http://thailis.uni.net.th/dao/Dissertation Abstracts International; Pub Number AA19995664>.

- Floit, Daryl J. (2000). *"The Effect of the Quality Assurance External Review on Illinois School Reform"*. Dissertation, Ph.D. (Education Administration). Illinois : The Illinois State University. (online). 61(11A). Available : [http://thailis.uni.net.th/dao;Dissertation Abstracts International ; Pub Number AA19995666](http://thailis.uni.net.th/dao;Dissertation%20Abstracts%20International%20;Pub%20Number%20AA19995666).
- Harper, John Raymond. (2000,July). *The Role of Teams in Quality Assurance and Improvement Planning In Two Illinois Middle School UMI Pre Quest Digital Dissertation-Full Citation & Abstract* 61(1) : 41
- Neville, Lynn Berton. . (1999, October). *Quality Assurance and Improvement Planning in Two Elementary School : Case Studies in Illinois School Reform," UMI Pre Quest Digital Dissertation-Full Citation & Abstract* 60/04 : 963.
- Wiboonupptum, Rugsun. (2003, May). *Education Quality Assurance in the Thai Education Act of B.e. 2542 : Police maker and local stakeholder perspectives"* Dissertation, Ph.D. (Education Administration). The Florida University. 63(11) : 3813. Available : <http://wwwlib.umi.com/dissertation/fullcit/3072015>.
- Wichterle Ort, Suzanne. (1990). *Standard in Practice : A study of a New York City High School's Struggle for Excellence and Equity and its Relationship to Policy.* Dissertation, Ed.D. (Curriculum and Instruction). New York : The Columbia University, Teachers College. (Online). 60(11) A. Available : [http://thailis.uni.net.th/dao;Dissertation Abstracts International ; Pub Number AA19950071](http://thailis.uni.net.th/dao;Dissertation%20Abstracts%20International%20;Pub%20Number%20AA19950071).

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สระบุรี เขต 2 ต่อการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ใช้เพื่อการวิจัยมิได้เกี่ยวกับการให้ความดีความชอบทางราชการขอให้
ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

2. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก
สถานศึกษา ใน 3 ด้าน

1. ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอก

2. ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

3. ด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อขอทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการ
ดำเนินประเมินภายนอก

ผู้วิจัยจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายคุณ พุดซ้อน

นิสิตปริญญาโท การบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในวงเล็บ () ซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. วุฒการศึกษา

- () ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือ ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี

2. ตำแหน่ง

- () ผู้บริหารสถานศึกษา
() ครู

3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูและผู้บริหารสถานศึกษา

- () ประสบการณ์ปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี
() ประสบการณ์ปฏิบัติงาน 5 - 10 ปี
() ประสบการณ์ปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

4. ขนาดสถานศึกษา

- () สถานศึกษาขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน
() สถานศึกษาขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน
() สถานศึกษาขนาดใหญ่ นักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูหรือผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณา ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดให้ ตามความคิดเห็นของท่าน ที่เกี่ยวข้องการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น (เห็นด้วย)				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	คณะผู้ประเมินภายนอกมีความรู้ความสามารถในการประเมินภายนอก			✓		

จากข้อตัวอย่าง ท่านขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่องปานกลาง แสดงว่าท่านเห็นด้วยกับคุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกสถานศึกษาด้านคุณลักษณะผู้ประเมินภายนอกอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น (เห็นด้วย)				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมินฯ					
1.	มีความรู้ความสามารถในการประเมิน					
2.	มีความครอบคลุมในสาระที่จะประเมิน					
3.	มีความเข้าใจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
4.	มีความเที่ยงตรงในการประเมิน					
5.	มีความชัดเจนในการใช้ตัวชี้วัด					
6.	มีความเป็นกันเองในการประเมิน					
7.	มีความชัดเจนในการใช้คำถาม					
8.	มีความชัดเจนในการให้คำอธิบาย					
9.	มีความสุภาพในการสอบถามข้อมูล					
10.	มีคุณธรรมในการประเมิน					
11.	มีความละเอียดรอบคอบในการศึกษาข้อมูล					
12.	เป็นผู้มีเหตุผลในการเรียกหาข้อมูลเพิ่มเติม					
13.	เป็นผู้รับฟังความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่ดี					
14.	มีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ					
15.	มีความสามารถในการแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา					

ข้อ	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น (เห็นด้วย)				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการดำเนินงานในการประเมินฯ					
1.	มีตารางการตรวจเยี่ยมเหมาะสม					
2.	แจ้งกำหนดตรวจเยี่ยมล่วงหน้าได้อย่างเหมาะสม					
3.	ศึกษาข้อมูลของสถานศึกษาล่วงหน้า (SAR) มาอย่างดี					
4.	ผู้ประเมินมีการแบ่งงานกันอย่างเหมาะสม					
5.	ผู้ประเมินแบ่งกลุ่มหน้าที่มาแล้วอย่างดี					
6.	กำหนดเวลาในการรวบรวมข้อมูล เป็นไปอย่างเหมาะสม					
7.	แนวทางรวบรวมข้อมูลตามที่กำหนดไว้ มีความเหมาะสม					
8.	การดำเนินงานเป็นไปตามกำหนดการ					
9.	ผู้ประเมินงานดำเนินงานด้วยความ จีบไว					
10.	การตรวจสอบเป็นไปด้วยความ รอบคอบ					
11.	การสรุปผลเป็นไปอย่างเที่ยงตรง สอดคล้องกับข้อมูล					
12.	ใช้วิธีการวิเคราะห์ผลการประเมินที่ เหมาะสม					
13.	การสรุปรายงานผลมีความชัดเจนในแต่ ละประเด็น					
14.	การรายงานผลด้วยวาจาเป็นไป ด้วย ความสร้างสรรค์					
15.	การรายงานผลด้วยเอกสารสอดคล้อง กับรายงานผลด้วยวาจา					

ข้อ	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น (เห็นด้วย)				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการรายงานผลการประเมินฯ					
1.	เอกสารรายงานผลการประเมินมีความถูกต้องน่าเชื่อถือได้					
2.	ผลการประเมินเป็นไปตามข้อมูลที่เป็นจริง					
3.	ผลการประเมินกับข้อเสนอแนะของผู้ประเมินมีความสอดคล้องกัน					
4.	ผู้ประเมินใช้หลากหลายวิธีในการรวมข้อมูล					
5.	รายงานผลการประเมินของ สมศ. สารสนเทศครบถ้วน					
6.	สถานศึกษาสามารถโต้แย้งผลได้					
7.	ผู้ประเมินยอมแก้ไขผลการประเมินหลังจากได้รับการชี้แจงข้อมูลที่ถูกต้อง					
8.	ผลการประเมินสอดคล้องกับการรายงานประเมินตนเอง (SAR)					
9.	การประเมินจะช่วยสะท้อนผลการทำงานที่ดี					
10.	ผลการประเมินด้านนักเรียนสอดคล้องกับความเป็นจริง					
11.	ข้อเสนอแนะของผู้ประเมินสถานศึกษาสามารถปฏิบัติได้					
12.	ผลการประเมินด้านครูสอดคล้องกับความเป็นจริง					
13.	ผลการประเมินด้านผู้บริหารสอดคล้องกับความเป็นจริง					
14.	การประเมินภายนอกช่วยกระตุ้นให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนา					
15.	การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ปกครอง					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ ดังนี้

1. ความรู้ความสามารถของผู้ประเมิน
 ความคิดเห็น.....
 ข้อเสนอแนะ.....
2. ความเป็นกลางยุติธรรมของผู้ประเมิน
 ความคิดเห็น.....
 ข้อเสนอแนะ.....
3. การดำเนินงานก่อนการตรวจเยี่ยม
 ความคิดเห็น.....
 ข้อเสนอแนะ.....
4. การดำเนินงานระหว่างการตรวจเยี่ยม
 ความคิดเห็น.....
 ข้อเสนอแนะ.....
5. การดำเนินงานหลังการตรวจเยี่ยม
 ความคิดเห็น.....
 ข้อเสนอแนะ.....
6. การวิเคราะห์สรุปผลการประเมิน
 ความคิดเห็น.....
 ข้อเสนอแนะ.....
7. การนำเสนอผลการประเมินด้วยวาจา
 ความคิดเห็น.....
 ข้อเสนอแนะ.....
8. การจัดทำรายงานผลการประเมิน
 ความคิดเห็น.....
 ข้อเสนอแนะ.....
- อื่นๆ

.....

บัญชีรายชื่อสถานศึกษาขนาดเล็ก ที่ผู้วิจัยใช้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
จำนวน 30 แห่ง ดังนี้

เลขที่	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	จำนวนนักเรียน
1.	โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ (เรือนฉายอุปถัมภ์)	1	4	59
2.	โรงเรียนบ้านดงมะเกลือ	1	6	31
3.	โรงเรียนบ้านท่าฤทธิ	1	6	114
4.	โรงเรียนบ้านหนองสองห้อง	1	4	99
5.	โรงเรียนบ้านหัวถนน	1	7	110
6.	โรงเรียนวัดเกาะเชิงหวาย	1	5	99
7.	โรงเรียนวัดเขาน้อยจอมสวรรค์	1	5	89
8.	โรงเรียนวัดเขาสาดวนาราม "พิพัฒน์ศิริเขต"	1	6	112
9.	โรงเรียนวัดโคกกกลาง	1	4	75
10.	โรงเรียนวัดโพนทอง	1	5	85
11.	โรงเรียนวัดคลองยาง	1	4	88
12.	โรงเรียนวัดชัยเฉลิมมิตร (ไพศาลวิทยาคม)	1	6	92
13.	โรงเรียนวัดท่าสี่โพธิ์เหนือ	1	5	100
14.	โรงเรียนวัดบ่อโคตรก	1	6	116
15.	โรงเรียนวัดบ้านดง	1	7	110
16.	โรงเรียนวัดบ้านธาตุใต้ (สนธิไชยวิทยาการ)	1	6	105
17.	โรงเรียนวัดบ้านหมาก	1	6	101
18.	โรงเรียนวัดสมานมิตรมงคล	1	6	109
19.	โรงเรียนวัดสมุห์พร้อมศิษย์สามัคคีวนาราม	1	5	82
20.	โรงเรียนวัดหนองไทร	1	5	52
21.	โรงเรียนวัดหนองปลาหมอ	1	6	107
22.	โรงเรียนวัดห้วยทองหลาง	1	7	109
23.	โรงเรียนบ้านซ่อง	1	6	72
24.	โรงเรียนบ้านชัยน้อยใต้	1	4	84

25.	โรงเรียนวัดโคกกระต่าย	1	6	113
26.	โรงเรียนวัดบ้านลำ	1	4	62
27.	โรงเรียนวัดวังยาง	1	6	92
28.	โรงเรียนวัดสุนทริกาวาส	1	7	118
29.	โรงเรียนวัดหนองสะเดา	1	4	51
30.	โรงเรียนอนุบาลหนองแค (วัดใหญ่วันนาเนตรสวัสดิ์อุปถัมภ์)	1	6	113
		30	221	
	รวม			

บัญชีรายชื่อสถานศึกษานาดกลาง ที่ผู้วิจัยใช้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
จำนวน 37 แห่ง ดังนี้

เลขที่	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	จำนวนนักเรียน
1.	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 68	1	14	288
2.	โรงเรียนนิคมทับทิมทองสงเคราะห์ 2	1	8	146
3.	โรงเรียนบ้านชัยบอน	1	8	242
4.	โรงเรียนบ้านชัยพริก	1	7	127
5.	โรงเรียนบ้านป่าวังทอง	1	8	162
6.	โรงเรียนบ้านหนองผักนึ่ง	1	7	231
7.	โรงเรียนบ้านหนองมะค่า	1	8	161
8.	โรงเรียนบ้านหลังเขา	1	8	143
9.	โรงเรียนชุมชนวัดวิหารแดง	1	9	214
10.	โรงเรียนวัดเจริญธรรม	1	7	168
11.	โรงเรียนวัดโป่งก้อนเส้า	1	9	209
12.	โรงเรียนวัดกุ่มหัก (อินทโชติประสิทธิ์)	1	7	129
13.	โรงเรียนวัดคลองห้า	1	8	144
14.	โรงเรียนวัดชำผักแพว	1	13	290
15.	โรงเรียนวัดท่าคล้อ	1	7	128
16.	โรงเรียนวัดท่ามะปราง	1	9	200
17.	โรงเรียนวัดนาบุญ	1	7	169
18.	โรงเรียนวัดบัวลอย (สามัคคีสงเคราะห์)	1	10	146
19.	โรงเรียนวัดบ้านจาน	1	5	130
20.	โรงเรียนวัดบ้านดอน	1	7	160
21.	โรงเรียนวัดมวกเหล็กใน	1	6	132
22.	โรงเรียนวัดราษฎร์เจริญ (สรกิจพิจารณ์อุปถัมภ์)	1	7	182
23.	โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง	1	10	247
24.	โรงเรียนวัดลำบัว	1	8	166
25.	โรงเรียนวัดศรีสังฆาวาส	1	8	174
26.	โรงเรียนวัดสองคอนกลาง	1	12	262
27.	โรงเรียนวัดหนองครก	1	8	175

28.	โรงเรียนวัดหนองตาบุญ	1	12	251
29.	โรงเรียนวัดห้วยขมิ้น	1	7	142
30.	โรงเรียนวัดห้วยคงคาวาวาส	1	12	182
31.	โรงเรียนวัดหาดสองแคว (สมบูรณ์วิทยาคาร)	1	6	137
32.	โรงเรียนนิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ 1	1	8	157
33.	โรงเรียนบ้านโคกสะอาด	1	7	296
34.	โรงเรียนบ้านหนองจิก	1	5	200
35.	โรงเรียนวัดกระเหรี่ยงคอม้า	1	12	242
36.	โรงเรียนวัดตาลเดี่ยว	1	9	206
37.	โรงเรียนวัดหนองจิก (บุญมีประชานุกูล)	1	7	168
		37	310	

บัญชีรายชื่อสถานศึกษาขนาดใหญ่ ที่ผู้วิจัยใช้เก็บข้อมูลเพื่อวิจัย
จำนวน 21 แห่ง ดังนี้

เลขที่	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	จำนวนนักเรียน
1.	โรงเรียนคชสิทธิ์กิตติคุณวิทยาคม	1	22	394
2.	โรงเรียนวัดพระพุทธรบาทน้อยมิตรภาพที่ 69	1	16	406
3.	โรงเรียนชุมชนนิคมทับทิมทองสงเคราะห์ 1	1	15	453
4.	โรงเรียนชุมชนวัดไทยงาม	1	25	554
5.	โรงเรียนชุมชนวัดป่ารุ่งธรรม	1	25	680
6.	โรงเรียนวัดเตาปูน	1	15	308
7.	โรงเรียนวัดดอนชะโงก (เขี้ยววิลราชราษฎร์อุปถัมภ์)	1	12	315
8.	โรงเรียนวัดร่องแซง (กุลไพศาลวิทยา)	1	14	389
9.	โรงเรียนวัดหนองตะเฒ่า	1	13	329
10.	โรงเรียนวัดหนองสมศรี (มูลนิธิสุขาวดีอุปถัมภ์)	1	27	663
11.	โรงเรียนวัดห้วยทราย (อติเรกสารประชานุสรณ์)	1	14	358
12.	โรงเรียนสองคอนวิทยาคม	1	27	581
13.	โรงเรียนหินกองวิทยาคม	1	46	857
14.	โรงเรียนอนุบาลทับทิมทอง	1	36	994
15.	โรงเรียนอนุบาลวิหารแดง	1	23	641
16.	โรงเรียนบ้านท่ามะปรางวิทยา	1	25	496
17.	โรงเรียนบ้านบางกง	1	10	423
18.	โรงเรียนแก่งคอย	1	88	2,430
19.	โรงเรียนหนองแค "สริกิจพิทยา"	1	66	1,728
20.	โรงเรียนหินกอง (พิบูลอนุสรณ์)	1	47	1,215
21.	โรงเรียนอนุบาลมวกเหล็ก	1	39	1,043
		21	605	

ที่ ศร 0519.12/6 33

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒/ มกราคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาชั้นนาท เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคุณ พุดซ้อน นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณณ ดันท์เจริญรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นายอโณทัย สุกกะ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาชั้นนาท เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายคุณ พุดซ้อน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรทัศน์ 036-244638 มือถือ 01-7931750

ที่ ศธ 0519.12/631

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙/ มกราคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคุณ พุดซ้อน นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณพ คัมภีร์เจริญรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์สมพงษ์ ชูปวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสระบุรี และ นายวินัย อยู่เจริญ ผู้ช่วยเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายคุณ พุดซ้อน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติศาสตร์ โทรศัพท์ 036-244638 มีือถือ 01-7931750

ที่ ศธ 0519.12/632

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖/ มกราคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคุณ พุดซ้อน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณพ คัมภีร์เจริญรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ นายแสน สมนึกศึกษานิเทศก์ 7 และ นายธนา เฝิงพุ่ม ศึกษานิเทศก์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นายคุณ พุดซ้อน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 036-244638 มือถือ 01-7931750

ที่ ศธ 0519.12/1๖๖๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสระบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคุณ พุดซ้อน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณพ คันทน์เจริญรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหาร และครูผู้สอน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายคุณ พุดซ้อน ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 036-244638 มือถือ 01-7931750

ที่ ศธ 0519.12/336

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยบง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคุณ พุดซ้อน นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ค่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณพ ตันจ้เจริญรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิติมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหาร และครูผู้สอน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ค่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายคุณ พุดซ้อน ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัทพ์ 036-244638 มือถือ 01-7931750

ที่ ศธ 0519.12/1328

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ทุ่งมวาท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดป่าคา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคุณ พุดซ้อน นิติตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณพ คณิศร์เจริญรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิติตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหาร และครูผู้สอน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายคุณ พุดซ้อน ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิติต โทรศัทพ์ 036-244638 มือถือ 01-7931750

ที่ ศธ 0519.12/1328

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพะโคก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคุณ พุดซ้อน นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรพวง คั่นจ๊ะเจริญรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิติมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหาร และครูผู้สอน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายคุณ พุดซ้อน ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท 036-244638 มีถถถถ 01-7931750

ที่ ศธ 0519.12/1528

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสาธุประชาสรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคุณ พุดซ้อน นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรพวง คัมพ์เจริญรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิติมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหาร และครูผู้สอน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายคุณ พุดซ้อน ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัทพ์ 036-244638 มือถือ 01-7931750

ที่ ศธ 0519.12/1346

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และรายชื่อโรงเรียนในสังกัด

เนื่องด้วย นายคุณ พุดซ้อน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณพ คัมภีร์เจริญรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหาร และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ตอบแบบสอบถามการศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายคุณ พุดซ้อน ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 036-244638 มือถือ 01-7931750

ที่ ศธ 04156/722

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2
อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี 18110

15

กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด

ด้วย นายคุณ พุดซ้อน ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้จัดทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา”

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และครูผู้สอน แบบสอบถาม การศึกษาความคิดเห็น จึงขอให้ท่านอำนวยความสะดวกแก่ผู้เก็บข้อมูลตามสมควรแก่กรณี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายภิรมย์ นันทวงศ์)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รักษาการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2

กลุ่มบริหารงานบุคคล

กลุ่มงานพัฒนาบุคลากร

โทร.0-3624-7355

โทรสาร 0-3624-4638

<http://area.obec.go.th/saraburi2>

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ นายคุณ พุดซ้อน
วัน เดือน ปีเกิด 14 ธันวาคม 2500
สถานที่เกิด 8 หมู่ 7 ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2
ตำแหน่งหน้าที่การงาน เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาระดับพื้นฐาน ระดับ 7
มีภารกิจกำกับติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2525 เป็นครูผู้สอนโรงเรียนบ้านอีตึก อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา
พ.ศ. 2533 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดบ้านกอก อ.เมือง จ.สระบุรี
พ.ศ. 2533 ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอวิหารแดง จ.สระบุรี
พ.ศ. 2546 เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาระดับพื้นฐาน ระดับ 7 พ.ศ. 2547 - ปัจจุบัน
ถึง ปัจจุบัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ตำบลบ้านป่า
อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี 18000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2516 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม
พ.ศ. 2522 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.)
วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี
พ.ศ. 2524 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง. พลศึกษา)
วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี
พ.ศ. 2528 ศาสตราจารย์บัณฑิต ศษ.บ. (บริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2548 การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (บริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ